

**BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ  
A UNIVERSITĂȚII DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI**



# **COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM**



## **„FAINA TLEHUCI”**

**Ediția a VI-a  
23 februarie 2018**

*(COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM*

*„FAINA TLEHUCI”, 6<sup>th</sup> Edition, 23 February 2018)*

**Bălți, 2020**

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI  
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ



# COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM



„FAINA TLEHUCI”

Ediția a VI-a  
23 februarie 2018

*COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM*

*„FAINA TLEHUCI”, 6<sup>th</sup> Edition, 23 February 2018*

**Bălți, 2020**

CZU 02+01(082)=135.1=161.1  
C 62

**Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții**

**Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci”, colloquia (6 ; 2018 ; Bălți).** Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci” = Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci”, Ediția a VI-a, 23 februarie 2018 / red. resp. : Elena Harconița (red. resp.) ; colegiul de red. : Lina Mihaluța, Elena Stratan ; rez. în lb. engl. : V. Topalo ; design/cop./machetare : Silvia Ciobanu. – Bălți : Bibl. Șt., 2020. – 130 p.

Antetit.: Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți. – Texte : lb. rom., rusă. – Rez. în lb. engl. – Ref. bibliogr. la sfârșitul art.

10 ex.

ISBN: 978-9975-50-251-1.

**Redactor responsabil:** Elena HARCONIȚA

**Colegiul de redacție:** Lina MIHALUȚA  
Elena STRATAN

**Rezumate în limba engleză:** Valentina TOPALO

**Design/coperta/tehnoredactare:** Silvia CIOBANU

© Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, 2018

**str. Pușkin, 38, Bălți, MD 3121 Republica Moldova**

**tel/fax: (0231) 52445**

**e-mail: [libruniv@usarb.md](mailto:libruniv@usarb.md)**

**web: <http://libruniv.usarb.md>**

**blog: <http://bs-usarb.blogspot.md/>**

**Open LIBRARY: <http://openlibrary.org/people/librunivusarb>**

**Calameo: <http://ru.calameo.com/publish/books/>**

**ISBN 978-9975-50-251-1.**

## SUMAR

PROGRAM	5
Elena HARCONIȚA. <b>FAINA TLEHUCI ȘI MANAGEMENTUL BIBLIOTECII UNIVERSITARE/ FAINA TLEHUCI AND MANAGEMENT OF THE UNIVERSITY LIBRARY</b>	7
<b>SECȚIUNEA COLECȚIILE BIBLIOTECII - GRIJA ȘI MÂNDRIA UNUI ADEVĂRAT BIBLIOTECAR</b>	
Angela HĂBĂȘESCU, Valentina VACARCIUC <b>FACULTATEA ȘI BIBLIOTECA – EFICIENT PARTENERIAT EDUCAȚIONAL/ FACULTY AND LIBRARY - AN EFFECTIVE EDUCATIONAL PARTNERSHIP</b>	12
Aliona PURICI <b>REVISTE DIN DOMENIUL ECONOMIE: STUDIU BIBLIOMETRIC / ECONOMICS JOURNALS: BIBLIOMETRIC STUDY</b>	16
Angela HĂBĂȘESCU <b>ASISTENȚA SOCIALĂ ÎN COLECȚIILE BȘ USARB: STUDIU BIBLIOMETRIC / SOCIAL ASSISTANCE IN USARB COLLECTIONS: BIBLIOMETRIC STUDY</b>	26
Elena ȚURCAN <b>REVISTA ARTĂ ȘI EDUCAȚIE ARTISTICĂ: STUDIU BIBLIOMETRIC LA 10 ANI DE APARIȚIE / ART AND ARTISTIC EDUCATION MAGAZINE: BIBLIOMETRIC STUDY AT 10 YEARS OF PUBLICATION</b>	34
Elena CRISTIAN, Svetlana CECAN <b>EX-LIBRIS ȘI SUPRALIBROS – SIMBOLURI ALE CREAȚIEI ARTISTICE, ORNAMENTE ALE CĂRȚILOR NOASTRE / EX-LIBRIS AND SUPRALIBROS - SYMBOLS OF ARTISTIC CREATION, ORNAMENTS OF OUR BOOKS</b>	44
Margarita IULIC, Valentina VACARCIUC <b>DOCUMENTE BIBLIOFILE ÎN COLECȚIA PARTICULARĂ „NICOLAE VARNAY” / BIBLIOPHILE DOCUMENTS IN “NICOLAE VARNAY” PRIVATE COLLECTION</b>	51



Марина ШУЛЬМАН	
<b>ГАРМОНИЯ «СЕРЕБРЯЩИХСЯ ВСПЛЕСКОВ»:</b> ТВОРЕНИЯ И. С. ТУРГЕНЕВА И КРИТИКА ЕГО ТВОРЧЕСТВА В ИЗДАНИЯХ ИЗ РЕДКОГО ФОНДА НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКИ USARB. К 200-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ ПИСАТЕЛЯ / <i>THE HARMONY OF "СЕРЕБРЯЩИХСЯ ВСПЛЕСКОВ" (SILVER SPLASH): THE WORKS OF TURGENEV I. S. AND THE CRITICISM OF HIS WORKS FROM THE RARE BOOKS COLLECTION OF SCIENTIFIC LIBRARY USARB. TO THE 200th ANNIVERSARY OF THE BIRTH</i>	<b>61</b>

## SECȚIUNEA

### BIBLIOTECILE VIITORULUI: POSIBILITĂȚI INFINITE

Valentina TOPALO	
<b>ACCESUL DESCHIS LA INFORMAȚIE ÎN USARB: CONTRIBUȚII EDUCAȚIONALE ȘI ȘTIINȚIFICE</b> / <i>OPEN ACCESS TO USARB INFORMATION: EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC CONTRIBUTIONS</i>	<b>75</b>
Mihaela STAVER	
<b>REPOZITORII INSTITUȚIONALE ÎN REPUBLICA MOLDOVA: STUDIU</b> / <i>INSTITUTIONAL REPOSITORIES IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA: STUDY</i>	<b>83</b>
Olga DASCAL, Snejana ZADAINOVA	
<b>UNIVERSITARIII BĂLȚENI ÎN WEB OF SCIENCE / BALTI ACADEMICS ÎN WEB OF SCIENCE</b>	<b>90</b>
Varvara GANEA	
<b>INSTRUMENTE NECESARE ÎN DESCRIEREA BIBLIOGRAFICĂ A RESURSELOR INFORMAȚIONALE / TOOLS NEEDED IN THE BIBLIOGRAPHIC DESCRIPTION OF INFORMATION RESOURCES</b>	<b>100</b>
Lilia UCRAINEȚ	
<b>CLASAREA RESURSELOR INFORMAȚIONALE ÎN STRUCTURA CLASEI 8 LIMBI. LINGVISTICĂ. LITERATURĂ: CAZUL BȘ USARB / CLASSIFICATION OF INFORMATION RESOURCES IN THE STRUCTURE OF CLASS 8: LANGUAGES. LINGUISTICS. LITERATURE: BȘ USARB CASE</b>	<b>112</b>
Igor AFATIN	
<b>МЕТОДЫ СОХРАННОСТИ ЭЛЕКТРОННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ РЕСУРСОВ В НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКЕ / METHODS OF PRESERVATION OF ELECTRONIC INFORMATION RESOURCES IN THE SCIENTIFIC LIBRARY</b>	<b>121</b>
<b>AUTORII / AUTHORS</b>	<b>127</b>
<b>GALERIE-FOTO / PHOTO-GALLERY</b>	<b>129</b>



**UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI  
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ**

str. Pușkin, 38, Bălți, MD 3121 Republica Moldova,  
tel/fax: (0231) 52445, e-mail: [libruniv@usarb.md](mailto:libruniv@usarb.md), web: <http://libruniv.usarb.md>



**COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM  
IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI,  
ediția a VI-a**

**Vineri, 23 februarie 2018, ora 08.00**

Locul de desfășurare: *Biblioteca Științifică USARB, Sala de Conferințe, et. 2*

**PROGRAM**

08.00 - 08.10 Înregistrarea participanților  
08.10 - Inaugurarea Colloquia Bibliothecariorum.

**Mesaje de salut**

**Natalia GAȘIȚOI, Prim - prorector pentru activitatea didactică, USARB,  
Președintele Consiliului Științific al BȘ USARB**

**FAINA TLEHUCI ȘI MANAGEMENTUL BIBLIOTECHII UNIVERSITARE**

**Elena HARCONIȚA, director BȘ USARB**

**Sesiunea de comunicări:**

**Secțiunea Colecțiile Bibliotecii - grija și mândria unui adevărat bibliotecar**

**1. Facultatea și Bibliotecă - eficient parteneriat educațional**

Angela HABĂȘESCU, bibliotecar,  
Valentina VACARCIUC, bibliotecar,  
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB

**2. Reviste din domeniul Economiei: studiu bibliometric**

Aliona PURICI, bibliotecar,  
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB

**3. Asistență socială în colecțiile BȘ USARB: studiu bibliometric**

Angela HABĂȘESCU, bibliotecar,  
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB

**4. Artă și educație artistică la un deceniu de apariție.**

Elena ȚURCAN, bibliotecar  
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB

**5. Ex-Libris și SupraLibros - simboluri ale creației artistice, ornamente ale cărților noastre.**

Elena CRISTIAN, șef serviciu  
Svetlana CECAN, bibliotecar,  
Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale, BȘ USARB

6. Documente bibliofile în colecția de carte „NICOLAE VARNAY”

Margarita IULIC, bibliotecar,  
Valentina VACARCIUC, bibliotecar,  
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB

7. Гармония „серебрянных всплесков”: творения И. С. Тургенева и критика его творчества в изданиях из Редкого фонда Научной библиотеки USARB

Marina ȘULMAN, bibliotecar,  
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB

Secțiunea Bibliotecile viitorului: posibilități infinite

8. Accesul Deschis la informație în USARB: contribuții educaționale și științifice

Valentina TOPALO, bibliotecar principal,  
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB

9. Repozitoriile Instituționale în Republica Moldova: studiu

Mihaela STAVER, bibliotecar principal,  
Centrul Informatizare și activități în rețea

10. Universitarii bălțeni în Web of Science

Olga DASCAL, bibliotecar,  
Snejana ZADAINOVA, bibliotecar,  
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB

11. Instrumente necesare în descrierea bibliografică a resurselor informaționale

Varvara GANEA, bibliotecar  
Serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale, BȘ USARB

12. Clasarea resurselor informaționale în structura clasei 8 Limbi. Lingvistică. Literatură : cazul BȘ USARB

Lilia UCRAINEȚ, bibliotecar,  
Serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale, BȘ USARB

13. Modalități de securitate a resurselor electronice în BȘ USARB

Igor AFATIN, director adjunct, Centrul Informatizare și activități în rețea

**Expoziții:**

- Activitatea editorială a BȘ USARB în 2017
- Cărți cu Ex-Libris și SupraLibros din colecția BȘ USARB
- Documente bibliofile în colecția de carte „NICOLAE VARNAY”
- Издания произведений И. С. Тургенева в Редком фонде Научной Библиотеки

**Echipa de organizare:**

Elena HARCONITA, directorul Bibliotecii Științifice ([elena.harconita@mail.ru](mailto:elena.harconita@mail.ru))

Lina MIHALUȚA, director adjunct ([aculina12@mail.ru](mailto:aculina12@mail.ru))

Igor AFATIN, director adjunct Informatizare și activități în rețea ([iga\\_ike@mail.ru](mailto:iga_ike@mail.ru))

Elena STRATAN, bibliotecar principal, ([elena.stratan1@gmail.com](mailto:elena.stratan1@gmail.com))

Valentina TOPALO, bibliotecar principal, ([valeandrew@gmail.com](mailto:valeandrew@gmail.com))

Silvia CIOBANU, bibliotecar principal, ([sciobanu64@gmail.com](mailto:sciobanu64@gmail.com))

Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB

Mihaela STAVER, bibliotecar principal, Centrul Informatizare și activități în rețea

([staver.mihaela@gmail.com](mailto:staver.mihaela@gmail.com))

CZU 027.7(092):005.71

## **FAINA TLEHUCI ȘI MANAGEMENTUL BIBLIOTECII UNIVERSITARE**

---

FAINA TLEHUCI AND MANAGEMENT OF THE UNIVERSITY LIBRARY

**Elena HARCONIȚA**

**Abstract:** *Faina Tlehuci lived for 40 years as Director with a firm will and great passion, combining deep professional knowledge with a special attitude for the people. She was leading, knowing the individual particularities of each employee. She effectively used her skills as a manager and educator, and knew how to highlight the human potential that accompanied Director Faina Tlehuci in the construction of one of the most important infodocumentary institutions in the Republic of Moldova.*

**Keywords:** *Scientific Library of Alecu Russo Balti State University, librarian management, Colloquia Bibliothecariorum, Faina Tlehuci, specialist, leader*

*O viziune posibilă a managementului este aceea de a-l considera  
ca un set de procese sau funcții obișnuite care,  
atunci când sunt executate în mod adecvat,  
conduc la eficiența și eficacitatea organizațională.*

(R. Stuart, Barbara Moran)

Managementul pentru biblioteci și centre de informare)

Stimați colegi, participăm la cea de a VI-a ediție a Colloquia Bibliothecariorum, organizate anual începând cu anul 2013. În acest timp am vorbit diferit despre personalitatea Faina Tlehuci care astăzi ar fi atins vârsta de 95 ani. Personalitate care a marcat nu numai viața municipiului Bălți, lăsând o urmă impresionantă în spațiul acestuia, în viața Institutului și a Universității bălțene, dar și pe harta istorică a biblioteconomiei naționale.

În cele ce urmează, vă propunem succinte fragmente din rapoartele anuale de activitate dintre anii 1990 – 2000, privind unele din cele mai semnificative evenimente și subiecte de care s-a îngrijit managerul Faina Tlehuci. Am ținut să păstrăm stilul vorbirii și scrierii Directoarei, chiar dacă și era uneori telegrafic, el o făceau foarte explicită, înțeleasă și deosebit de convingătoare.

### **1990**

Prin Ordinul nr. 111 de la 04.05. 1990 a Ministerului de știință și învățământ a R. Moldova, Bibliotecii Științifice a I.P.S.B. A. Russo” i s-a conferit categoria 1. Colectivul a trecut printr - o *atestație* foarte serioasă, lefile s-au mărit aproximativ cu 50 – 60%. S-a schimbat structura Bibliotecii. Numărul diviziunilor s-a mărit până la 12 (în loc de 8 care au activat până în anul 1991).

### **1992**

Conducerea Bibliotecii este realizată de către Directorul Bibliotecii, problemele ce apar sunt rezolvate la timp, colectivul manifestă o atitudine responsabilă privind realizarea deciziilor primite. Considerăm, că nu avem conflicte în colectivul nostru, pentru că toate deciziile nu sunt adaptate pe nepregătite și în majoritatea cazurilor sunt discutate și analizate la timp cu cei care trebuie să le îndeplinească.



Tehnologia lucrului se îmbunătățește permanent, dar disciplina tehnologică încă nu a atins nivelul dorit. Aici avem rezerve destul de solide și trebuie să le folosim mai activ. Avem probleme foarte serioase cu controlul lucrului. Celula nou apărută în structura Bibliotecii – secția Relații cu cititorul este binevenită, controlul servirii cititorului este acuma efectuat mai des, mai serios, toate neajunsurile descoperite se analizează la timp.

Statele Bibliotecii – 73 de colaboratori (70 bibliotecari, 1 legător, 1 tehnic – multiplicator, 1 pictor).

Împreună cu unitățile din alte subdiviziuni ale Universității statele Bibliotecii numără 79 de colaboratori.

Câteva referiri la calitatea cadrelor, problemele cu care ne confruntăm de ani de zile. În fiecare an participăm la repartizarea studenților de la USM la locul lor de muncă, dar specialiștii care ne vin (măcar că le facem viza de reședință și le oferim cămin), aproape toți au interesele lor la Chișinău și după un scurt timp se întorc în capitală. Viitorii bibliotecari, necunoscând Biblioteca noastră, cerințele ei, tradițiile, se adaptează foarte greu și ne creează probleme serioase. Viața actuală ne-a mai învățat, că repartizarea specialiștilor – pedagogi în majoritatea cazurilor dau rezultate pozitive.

### **1993**

În legătură cu reducerea finanțării pentru salarizarea bibliotecarilor cu 15 % au fost reduse 6 unități și a fost revăzută structura Bibliotecii, rezolvând problema în așa fel, ca să se reducă unitățile de șefi de diviziuni cu un număr mic de salariați în folosul organizării unei activități mai bune și cu mai multe elemente de control. În cadrul Bibliotecii își onorează funcțiile 76 de colaboratori: 67 - statele Bibliotecii, 9 unități din alte subdiviziuni ale Universității.

Trei ani în cadrul Bibliotecii activează două grupe de studiere a limbii române pentru aolingvi și aproape doi ani un grup de cultivare a vorbirii și însușire a terminologiei de specialitate. Facem tot posibilul ca în Bibliotecă să fie creată o atmosferă normală pentru folosirea limbii române. Toate adunările și ședințele se promovează în limba română, se simte că barierul psihologic este depășit încetul cu încetul. Toți vorbesc în limba română nu numai îndeplinindu-și funcția, ci chiar și în contactele personale, sperăm că atestarea va fi susținută de către toți salariații cu succes.

În total, în anul 1993, au fost promovare 284 acțiuni pentru formarea profesională, fiind utilizate 2 795 ore din bugetul total (azi circa 5 000 ore), acțiuni și ore menite să contribuie la creșterea nivelului profesional al salariaților. Cu părere de rău însă, majoritatea bibliotecarilor nu manifestă chiar simpla curiozitate pentru ceva nou și rațional, în special tinerii nu manifestă acea dragoste și pasiune pentru profesia aleasă.

### **1994**

Problemele ce apar se rezolvă operativ. Tehnologia muncii mereu se perfecționează. Documentația de reglementare și tehnologică este întocmită cu competență, dar cunoașterea și însușirea acestor documente de către bibliotecari nu corespunde nivelului necesar. Considerăm, că funcțiile de control ale Direcției, ale secției metodice, ale șefilor de subdiviziuni din Bibliotecă nu sunt bine gândite, nu sunt practicate în mod regulat, deaceia multe subiecte au fost audiate în cadrul Consiliului Administrativ.

Banii pentru întreținerea edificiului nu sunt prevăzuți în devizul de cheltuieli, de aceea se rezolvă în mod insuficient. Acoperișul Bibliotecii cere o reparație urgentă, peretele *portant* al holului central al Bibliotecii se poate demola cu timpul din cauza umezelii, care se strecoară prin acoperiș și oberlihturi. Sistemul

de ventilație necesită o restructurare tehnică generală, în special la etajul doi – secția de literatură în limbi moderne și secția de literatură națională.

### **Cadrelle**

Avem pierderi serioase - 5 bibliotecari cu studii superioare de specialitate. Această problemă rămâne nerezolvată. Universitatea de Stat din Moldova al 2-lea an nu îndeplinește cerințele noastre de repartizare a tinerilor specialiști.

### **1995**

Din ce în ce problemele conducerii Bibliotecii devin tot mai complicate. Cauza de bază – penuria financiară și lipsa sistemului de completare a bibliotecilor de orice nivel în R. Moldova. Biblioteca nu este finanțată la nivel de stat, nu sunt bani pentru întreținerea edificiului, pentru achiziția de carte și abonarea la publicații periodice. (Achizițiile în 1995 – 24 884 ex., mai puțin cu 1 332 ex. decât în anul 1994. Fundația SOROS – 6 383 documente în valoare de 74 000 lei, cărți din Galați, Iași, București, Cluj, Enciclopedia Britanica din partea preotului Artur Carlson, ediția de lux – 29 de volume). Excluse – 34 313 u.m.

**Cadrelle**. După reducerea din anul 1993 rămân la nivel de 66 unități, din care numai 30 – cu studii în domeniul de specialitate.

Tactica aplicată de noi are o tendință concretă, facem tot posibilul pentru ca Biblioteca universitară să devină un real și util centru de informare și documentare pentru realizarea sarcinilor Universității – pregătirea la un nivel înalt a specialiștilor pentru sistemul de învățământ național și pentru economia națională.

Toate cele relatate au putut fi reasezate numai prin muncă cinstită, pasionată, cu dăruire executată la un înalt nivel profesional, timp de o jumătate de secol, de către predecesorii noștri.

### **1996**

Consiliul Administrativ s-a întrunit de 7 ori. Nu întotdeauna coincidea tematica ședințelor cu cea planificată. Este o situație normală, activitatea de zi cu zi a Bibliotecii introduce unele schimbări ce cer soluționare urgentă. Membrii Consiliului Director primesc informații despre participarea bibliotecarilor la diverse întruniri: Conf. dlui Ion Stoica – L. Pohilă, delegația la Moscova pentru a lua hotărâri, privind problema cumpărării programului de rețea SA IBS MARC de la Inform – Sistema – I. Afatin, deplasarea la Iași la BCU M. Eminescu și Biblioteca Tehnică Universitară Gh. Asachi pentru a studia sistemele de automatizare Papyrus, Base, Vubis, VTLS – F. Tlehuși, I. Afatin, participarea la Târgul internațional de Carte de la București – L. Roșca.

### **1997**

O altă problemă, care zilnic complică managementul Bibliotecii este penuria financiară din cauza căreia nu se pot reforma colecțiile Bibliotecii în corespundere cu necesitățile crescânde și variate ale facultăților în cadrul cărora au apărut noi specialități ce nu sunt dotate cu bibliografie de studiu adecvată. Ultimii 6-7 ani în Bibliotecă nu se realizează un sistem coerent și consecvent de completare.

Dar a fost renovat acoperișul – 1 700 m<sup>2</sup> de ardezie, s-a soluționat problema iluminării Bibliotecii. Încăperile deteriorate după ploii au fost recondiționate până la schimbarea acoperișului.

În Bibliotecă lucrează 66 de salariați. În anul 1997 s-au eliberat 5 bibliotecari. Cu regret, astfel de specialiști utilizează biblioteca doar ca o modalitate de rezolvare a problemelor personale ... De așa fel de pierderi suntem „mulțumiți”!

La 16 aprilie a fost definitivat procesul de reducere a cadrelor. Numărul de

personal s-a micșorat cu 3 unități, s-au comasat 2 secții Completare și Evidență cu Catalogarea, Clasificare.

**1998**

Ne așteaptă în viitorul apropiat o reducere de 15-18 % a personalului de bază. Situația financiară este precară, cu toate acestea volumul de publicații achiziționat este de 16 307 u.m., în 4 929 titluri în valoare de 233 430 lei.

Conducerea Bibliotecii lucrează în condiții destul de grele. Problema completării cadrelor cu specialiști rămâne la același nivel ca și 4-5 ani în urmă. Nu putem aduce la Bibliotecă specialiști din domeniul biblioteconomiei. Biblioteca este deschisă până la 20.00.

Angajați - 68 de salariați, doar 65 – bibliotecari. Pleacă persoane nevalorose, care nu au putut să se adapteze la tot ce este biblioteca, pierderile nu sunt simțitoare.

**2000**

Formele de bază ale managementului în Biblioteca noastră, ca și în majoritatea bibliotecilor din lume sunt: planificarea, organizarea, asigurarea cu personal, educarea personalului, conducerea, îndrumarea și controlul. Aceste forme de bază asigură elementele fundamentale ale procesului de management.

La sfârșitul Mileniului a fost introdusă o nouă structură – Mediateca.

O deosebită atenție s-a acordat pe parcursul anului calității muncii. În acest sens, sunt foarte benefice adunările de producere desfășurate la nivel de manageri superiori (1-2 ori pe an) și manageri funcționali – lunar pe subdiviziuni.

După o serioasă reducere din anul 1999 a fost păstrat colectivul fără a suporta pierderi serioase, iar după ce au abandonat locurile de muncă unii colaboratori, au rămas ca și în anul precedent 66 de unități, dintre care 56 – cu studii superioare, 25 – bibliotecare.

Iată așa, de la an la an, de la o zi la alta Faina Tlehuci a trăit, timp de 40 de ani funcția de Director cu o puternică voință, cu o mare pasiune, îmbinând cunoștințele profesionale profunde și o atitudine deosebită pentru oamenii pe care îi conducea, cunoscând particularitățile individuale ale fiecărui angajat. A folosit eficient calitățile sale de administrator și educator, a știut să pună în valoare potențialul uman, care a însoțit-o pe Directoarea Faina Tlehuci în construcția uneia dintre cele mai importante instituții info-documentare din R. Moldova.

A fost un bun specialist în dezvoltarea colecțiilor: selectarea titlurilor, achiziția publicațiilor pentru noile specialități, căuta să acopere lacunele, era insistentă și severă la organizarea acestora, a pornit cu mult entuziasm pe calea informatizării Bibliotecii, știa întotdeauna să *prindă* tot ce era nou și să asigure creativitatea și inventivitatea. Nu s-a mulțumit nici odată cu spațiile bibliotecare *aruncate* prin diferite corpuri de învățământ. Și timp de 7 ani (1979 - 1986) a construit această clădire, în care activăm de 32 ani, îngrijindu-se de ea și după darea în exploatare.

A știut să aleagă și să-și educe discipolii, cărora le-a încredințat rodul muncii sale de o viață – Biblioteca, fiind sigură că ei vor asigura sustenabilitatea și progresul ei, asimilarea inovațiilor, a experiențelor avansate din țară și din străinătate.

Ne amintim cu recunoștință de calitățile morale ale Directorului Faina Tlehuci, care avea răbdare să-l asculte pe fiecare din subalternii săi, dar nu suporta vanitatea, aroganța, obrăznicia, lauda de sine, lingușeala, minciuna, com-



portamentul agresiv și needucat.

Dubla profesionalizare, de specialist și de conducător, caracterul intuitiv și creator, rezistența fizică și psihică, capacitatea de a defini și împărtăși un scop demn de urmat și de a însufla întregii organizații sentimentul mobilizării – așa a fost managementul Bibliotecii universitare asigurat de Directoarea Faina Tle-huci.

CZU 027.7.3:378.1

**FACULTATEA ȘI BIBLIOTECA – EFICIENT PARTENERIAT EDUCAȚIONAL**

FACULTY AND LIBRARY - AN EFFECTIVE EDUCATIONAL PARTNERSHIP

**Angela HĂBĂȘESCU, Valentina VACARCIUC**

**Abstract:** *The author presents aspects of collaboration and partnership between the Scientific Library, through the librarians of the Reading Room No. 3 „Psycho-pedagogical, natural, real science. Arts, and the Faculty of Education, Psychology and Arts, Chairs of Psychology and Education Sciences, during 2015-2017.*

**Key words:** *USARB, educational partnership, collaboration, Scientific Library, Faculty of Education, Psychology and Arts, Departments, Librarians*

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți reprezintă una dintre principalele subdiviziuni structurale ale universității, misiunea căreia este furnizarea și asigurarea accesului la informațiile necesare educației și cercetării științifice. Pentru a-și păstra în continuare rolul de actor major în procesul educațional, biblioteca trebuie să aibă în vedere stabilirea de parteneriate cu ceilalți membri ai universității, cu personalul didactic și cu utilizatorii.

Anume parteneriatele cu alte departamente universitare ajută la îndeplinirea principalelor funcții ale bibliotecii pentru satisfacerea necesităților utilizatorilor: patrimonială, informațională, educațională, comunicațională și culturală. Aceste parteneriate reprezintă una dintre soluțiile prin care instituția își poate extinde și îmbunătăți oferta de produse și servicii.

Parteneriatul Biblioteca Științifică USARB – departamentele Universității are o tradiție formată, care se modifică în dependență de politicile educaționale ale societății. Este dezvoltată o varietate largă de colaborări, creând un spațiu comun de informare ca: participări la Conferințe naționale/internaționale, prezentări bibliografice în cadrul Colocviilor științifice, Lunarului licențiatului/masterandului, Ședințelor catedrelor, Meselor rotunde, Lansărilor de carte, Atelierelor și Orelor de laborator. În acest parteneriat sunt antrenate toate serviciile bibliotecii, printre care și Sala de lectură Nr. 3 „Științe psiho-pedagogice, naturii, reale. Arte”.

În prezent, sala de lectură pune la dispoziția utilizatorilor un fond bogat de publicații, peste **28 898** u. m. din diferite domenii ale științei.

În continuare vom trece în revistă cele mai reprezentative aspecte ale parteneriatului dintre Biblioteca Științifică, bibliotecarii din sala de lectură Nr. 3 „Științe psiho-pedagogice, naturii, reale. Arte” și Facultatea Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedrele de Psihologie și Științe ale Educației în perioada anilor 2015-2017.

**- Participare la conferințele științifice, promovate de Facultatea ȘEPA.** În data de 25 septembrie 2015 la Facultate a fost organizată Conferința științifico-practică internațională „Educația incluzivă: dimensiuni, provocări, soluții”. Au fost puse în dezbatere subiectele ce țin de strategiile didactice incluzive și recomandări privind comunicarea cu

persoanele cu dizabilități. Bibliotecarii din sală au organizat și prezentat expoziția tradițională și PowerPoint „Educație incluzivă: probleme și perspective”.

La finele lunii octombrie a anului 2015 s-a desfășurat în Universitate Conferința științifică internațională „Tradiții și valori în formarea profesională a cadrelor didactice în învățământul preșcolar și primar”, consacrată aniversării a 55-a de la fondarea Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte. Biblioteca Științifică a fost reprezentată de bibliotecarele Elena Țurcan și Angela Hăbășecu, care au participat cu comunicarea „Pedagogie, psihologie și educație muzical-artistică bălțeană în circuitul științific mondial”, însoțită de expoziția tradițională și on-line „Aportul științific al profesorilor și colaboratorilor USARB: Facultatea Științe ale Educației, Psihologie și Arte”.

Conferința științifico-practică internațională „Managementul educațional: realizări și perspective de dezvoltare” a avut loc la 27 aprilie 2017, fiind parte din șirul activităților din cadrul „Zilelor educației și creației artistice”. La conferință au participat reprezentanți ai unor instituții universitare și preuniversitare din șase țări: Moldova, România, Rusia, Belarus, Ucraina și Kazahstan. Biblioteca s-a prezentat cu expoziția de publicații „Managementul inovațional – provocare pentru științele educației”, accentuând importanța pe care o are managementul educațional într-o epocă a schimbărilor de valori.

În ziua de 19 octombrie 2017 bibliotecarii din sală au participat la Conferința științifico-practică internațională „Educația incluzivă: dimensiuni, provocări, soluții”, ediția a III-a, organizată de FȘEPA, Catedra de Științe ale Educației cu prezentarea expoziției tradiționale și PowerPoint „Terapii specifice în educarea copiilor cu CES”, familiarizând cadrele didactice, cercetătorii, studenții și masteranzii din USARB cu documentele din colecțiile Bibliotecii Științifice, în care sunt tratate diferite metodici și tehnici de lucru cu copii cu cerințe educaționale speciale, în contextul în care, educația incluzivă reprezintă una din priorități și o formă nouă de abordare în sistemul educațional.

- Colocvii științifice studențești. A devenit o tradiție de a promova acest eveniment fiecare an în lunile de primăvară împreună cu Catedra de Psihologie.

La 27 mai 2015, sala de lectură a găzduit prima ediție a Colocviului științific studențesc „Cinci psihologi care au marcat știința psihologică mondială”, organizat în cadrul cursului Istoria psihologiei. A fost prezentată expoziția tradițională și PowerPoint „Timpuri și oameni în psihologie”, trecând în revistă lucrările despre viața și opera marilor psihologi: Sigmund Freud, Carl Gustav Jung, Lev Semionovici Vigotski, Alfred Adler și Carl Ransom Rogers.

A doua ediție a colocviului științific „Carl Ransom Rogers” a fost promovată în 12 mai 2016. Bibliotecarii au organizat și prezentat expoziția „Carl Ransom Rogers – psiholog, psihoterapeut american”, trecând în revistă cele mai reprezentative lucrări despre viața și opera savantului;

Un an mai târziu, în sală a fost desfășurată ediția a III-a a Colocviului, cu genericul „Universul vieții și creației părintelui psihanalizei – Sigmund Freud”. Bibliotecarii au intervenit cu expoziția tematică „Tezaurul bibliografic a lui Sigmund Freud”.

- Zile tematice. În primele zile ale lunii noiembrie 2015, sala de lectură a fost gazdă inaugurării Zilelor Psihologiei cu genericul „O familie sănătoasă – o societate prosperă!”. În program au evoluat cu comunicări studenții și masteranzii de la Facultate, fiind coordonați de asistenții universitari Maria Corcevoi și Lilia Nacai. Bibliotecarii din sală au intervenit cu expoziția de documente din

colecțiile Bibliotecii cu titlul „Familia – promotor al valorilor”. Au fost trecute în revistă lucrările din domeniile Psihologie și Pedagogie ce desfășoară tematica relațiilor interpersonale în cuplu, în familie, între părinți și copii.

În data de 6 aprilie 2016 în sala de lectură, conform programului Zilelor Sănătății, a avut loc întâlnirea cu cartea „Cartea este un cadou pe care îl poți deschide din nou și din nou...”, în cadrul căreia a fost prezentată expoziția tematică „Stresul – o provocare a vieții contemporane”. La întâlnire au participat studenții anului II de studii, fiind ghidați de Silvia Briceag, dr., conf. univ. și asistenții universitari Lilia Nacai, Maria Corcevoi și Daniela Cazacu, lect. univ.

În perioada 28.11.2016-03.12.2016 Catedra de științe ale educației a Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte a organizat „Zilele educației incluzive”. Biblioteca a participat cu expoziția de documente „Incluziunea socială contează”. Au fost abordate problemele ce vizează sensibilizarea și implicarea comunității în activitatea școlii incluzive, orientarea școlară și profesională a copilului cu dizabilități, competențele cadrelor didactice în domeniul educației incluzive, suportul educațional al diferitor categorii de CES etc.

- Ateliere. La 11 martie 2016 în cadrul Săptămânii Educației Deschise în Clubul Cărții al BȘ USARB a fost promovat atelierul „Soluționarea problemelor lumii contemporane prin intermediul strategiilor art-pedagogice”. Bibliotecarii din sala de lectură au intervenit cu expoziția de documente din colecțiile Bibliotecii „Art-pedagogia – Mijloc de activizare a procesului de învățământ”. Au fost vernisate lucrările ce evidențiază potențialul pedagogic și factorul educativ al artei, dezvoltând art-pedagogia ca un domeniu nou al științelor educației actual pentru școala contemporană, în care educația, instruirea și dezvoltarea personalității copilului se realizează prin mijloacele specifice artei.

- Lansări de carte. În anul 2017, cu implicarea bibliotecarilor din sala de lectură, au avut loc două lansări de carte: Lansarea volumului „Tratat de analiză structurală a reprezentărilor sociale” (Ch., Știința, 2016), semnat de Mihai Șleahțișchi, dr. în pedagogie și psihologie, conf. univ. și „Homo Aggressivus: De ce nu se opresc războaiele și violența” (Ch.: Lexon-Prim, 2015), semnat de Dorian Furtună, dr. în biologie, etolog.

Pentru a spori calitatea procesului de studii, începând cu anul de învățământ 2015-2016, profesorii Facultății ȘEPA, conform noilor curricule de studiu la cursul Pedagogie Practica de inițiere, planifică ore de laborator la bibliotecă. Aceste ore prevăd formarea competențelor de lucru individual. Sunt implicați studenții Facultăților Științe ale Educației și Arte, Științe Reale, Economice și ale Mediului, Facultatea de Litere anul I, semestrele I și II. Exemplul este preluat și de alți profesori, care solicită ajutorul BȘ USARB în procesul de studiu și la alte discipline. În promovarea acestor seminare și prelegeri le vin în ajutor cu selectări din timp și prezentări bibliografice la solicitare bibliotecarii din sală.

Câteva date statistice:

- Pe parcursul anilor 2015-2017 de studii, la solicitările cadrelor didactice de la Facultatea ȘEPA, au fost organizate **12** expoziții tematice tradiționale de documente care au oferit acces direct la cărțile și publicațiile periodice din colecțiile Bibliotecii Științifice și elaborate **3** expoziții on-line.

- Au fost expuse/prezentate circa **750** de documente pentru aproximativ **1 500** de utilizatori. La orele promovate în sala de lectură bibliotecarii au selectat și prezentat peste **3 400** de publicații pentru **2 418** utilizatori.

Rezumând cele spuse de mai sus, putem constata că relațiile de parteneriat dintre BȘ USARB și Facultatea ȘEPA contribuie la asigurarea completă și cali-

tativă a proceselor educaționale și de cercetare, astfel sporind rolul bibliotecii în procesul de formare a viitorilor specialiști.

Pentru mai bune rezultate bibliotecarii trebuie să fie deschiși, competenți și capabili să se implice mai mult în activitățile de informare și cercetare a utilizatorilor. Astfel, parteneriatele se vor dovedi o opțiune de succes pentru biblioteca universitară.

**Referințe bibliografice:**

1. COJOCARU, Inga. Parteneriatul - o soluție pentru bibliotecile contemporane. In: *Biblio-info*. 2006, nr 3, pp. 19-23.
2. FYN, Amy F. Colaborări în spațiul universitar : Parteneriate între bibliotecile universitare și facultăți. In: *Rev. Bibl. Națională*. 2007, nr 1, p. 114-119. ISSN 1224-0184.
3. PORUMBEANU, Otilia-Luciana. *O porțiune actuală pentru bibliotecile universitare: parteneriatele* [on-line] [citată 20.02.2017]. Disponibil pe Internet: <http://www.lisr.ro/6-porumbeanu1.pdf>
4. SCURTU, Elena, Maria FOTESCU, Ana NAGHERNEAC. Parteneriat: bibliotecă – facultate - catedră - cadre didactice: reflecții, sugestii = Partnership: librarians - university professors: reflections, suggestions. In: *Biblioteca Științifică - 65 de ani în rolul de partener și inovator al procesului educațional și de cercetare științifică universitară : Materialele Conf. șt. Bălți*, 2011, pp. 111-117.

CZU 02:33(05)

**REVISTE DIN DOMENIUL ECONOMIE: STUDIU BIBLIOMETRIC**

---

ECONOMICS JOURNALS: BIBLIOMETRIC STUDY

**Aliona PURICI**

**Abstract:** *The authors present a bibliometric study on the magazines in the field of Economics in the collection of the reading room no. 1 Social-economic and economical sciences. The reading room has 375 titles of periodicals, of which 99 titles (26%) are in the Economy. The acquisitions per year, by categories, languages, place of publication, loan and circulation rate, the works of the teachers in the field, magazines indexed in databases, etc. were analyzed and evaluated.*

**Keywords:** *USARB, collections, scientific journals, bibliometric study, economy, teachers, loan, circulation, databases*

Переодические издания имеют наибольшую ценность при анализе масштабов, структуры и источников развития научной области. Мы применили библиометрический подход, чтобы измерить и оценить количество и качество публикаций по экономическим наукам, находящимся в читальном зале №1 *Științe Socio-umanistice și Economice*

Целью исследования является:

- анализ укомплектованности фонда журналов по экономике;
- анализ журналов с точки зрения места издания;
- категории;
- языковых показателей;
- наличие работ преподавателей USARB опубликованных в научных журналах;
- рассмотрение эффективности использования периодических изданий (журналов) по экономике;
- наличия изданий в электронном виде и базах данных.

В структуре информационных ресурсов, предоставляемых Научной Библиотекой особое место занимают научные журналы, которые предоставляют пользователям наиболее актуальную на текущий момент информацию, часто больше нигде не представленную. Фонд журналов читального зала nr.1 *Științe Socio-umanistice și Economice* на данный момент составляет **375** (74%) наименований, из которых **99** (26%) наименований - журналы из области экономики.



Журналы по экономическим наукам составляют **26%** из общего фонда журналов читального зала пг.1, что на **1%** больше, чем фонд журналов по правовым наукам, и **49%** составляют журналы по остальным наукам.



Можно сделать вывод, что журналы по правовым и экономическим наукам, составляют **51%** от общего количества наименований журналов читального зала nr.1 *Științe Socio-umanistice și Economice*.

Мы провели анализ поступлений журналов по экономике в коллекцию читального зала пг. 1, взяв за основу три года: **2007, 2012, 2017**.

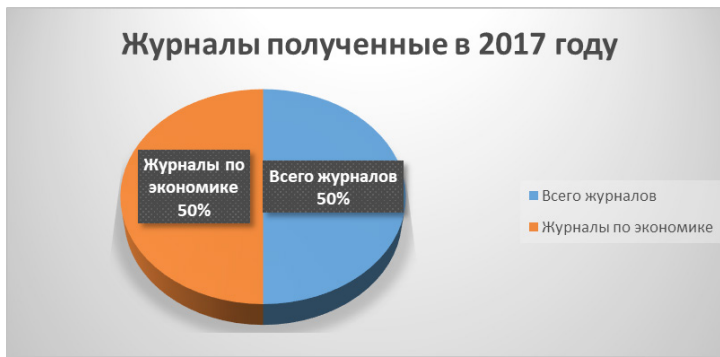


Из диаграммы видно, что наибольшее количество журналов по экономике поступило в коллекцию читального зала в 2007 году: **39** названий, в 2012 - **25** названий, а в 2017 всего лишь **15**.

Уменьшение количества названий периодических изданий связано, в первую очередь, с финансированием, так как стоимость подписных изданий существенно увеличивается.

В 2017 году всего в коллекцию читального зала пг. 1 поступило **30** названий периодических изданий (**374** экземпляров). Из которых **15** названий по экономическим наукам (**113** экземпляров), что составляет **50%** от общего количества полученных журналов.





Если рассматривать с языковой точки зрения, то фонд журналов на румынском языке включает в себя **244** наименования, из которых **66** по экономическим наукам, что составляет **27%** от общего количества журналов.

На русском языке **72** наименования из которых **22** по экономическим наукам, что составляет **30 %** от общего количества.

На иностранных языках **55** наименований, **11** по экономике, что составляет **20 %**



Исходя из проведенного библиометрического анализа мы видим, что большую часть от общего количества фонда периодических изданий (журналов), составляют журналы по экономическим наукам на румынском языке.

С точки зрения классификации изучаемого фонда по категориям. Научные журналы аккредитируются и индексируются по категориям Национальной комиссией по аттестации и аккредитации (CNAA) классифицируются по следующим категориям:

- A
- B+
- B
- C
- D

Российские журналы аккредитируются Научно-исследовательским университетом Высшей школы экономики (НИУ ВШЭ) по категориям:

- A1

- A2
- B
- C

Категории научных журналов по экономическим наукам



[https://ibn.idsi.md/ro/journals\\_view](https://ibn.idsi.md/ro/journals_view)

**Categoria B+**

- **Revista economica:** Revistă de teorie și practică economico-financiară
- **Studia universitatis Babeș-Bolyai. Oeconomica**
- **Management și Inginerie Economică**

**Categoria B**

- **Akademios :** Rev. de șt., Inovare, Cultură și Artă
- **Economica :** Rev. șt.-didactică
- **Economie și sociologie**
- **Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe exacte și economice**

**Categoria C**

- **Revista finanțe publice și contabilitate**
- **Revista de Cercetări în Comerț, Management și Dezvoltare Economică**
- **Administrarea Publică :** rev. trim. metodico-șt.

Коллекция экономических журналов по месту издания

(кол-во названий)

Молдавские издательства	Румынские издательства	Российские издательства	Издательства зарубежных стран
21	17	12	7

Из данной таблицы видно, что большинство журналов по экономике из коллекции читального зала *Științe Socio-umanistice și Economice*, издаются молдавскими издательствами, далее следуют румынские, русские издательства и меньше всего журналов издаваемых в других странах.

Журналы по экономике издаваемые в Молдове составляют - **36%**, журналы, издаваемые на территории Румынии составляют - **29%**, журналы российских издательств составляют - **21%**, журналы других стран составили - **12%**



### **Работы преподавателей USARB опубликованные в научных журналах по экономике**

Проводя анализ публикаций преподавателей USARB, можно заметить, что наиболее часто издаются в научных журналах по экономике такие преподаватели как:

<b>Babii, Leonid, profesor universitar, doctor habilitat în științe economice</b>	
Administrarea publică : rev. trim. metodico-șt.	1 статья
Buletinul Științific al Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul. Seria Științe economice	1 статья
Economica : Rev. șt.-didactică	2 статьи
Drept, economie și informatică	1 статья

<b>Rotaru, Andrei, lector superior, doctor în științe ale educației</b>	
Profit : rev. lunară economico-financiară	1 статья
Studii Gender : ed. șt. trim.	1 статья
Fin-Consultant : Rev. lunară de consultanță în management	1 статья
Economica : Rev. șt.-didactică	1 статья

<b>Brașco, Natalia, lector universitar, doctor în științe economice</b>	
Economica : Rev. șt.-didactică	3 статьи
Studia Universitatis. Seria științe exacte și economice : Rev. șt.	1 статья

<b>Buga, Oleg, profesor universitar, doctor habilitat în științe economice</b>	
Economica : Rev. șt.-didactică	2 статьи
Administrarea publică : rev. trim. metodico-șt.	1 статья

Buletinul Științific al Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul. Seria Științe economice	1 статья
---	----------

<b>Movilă, Irina, conferențiar universitar, doctor în economie</b>	
Economica : Rev. șt.-didactică	1 статья
Akademios : Rev. de șt., Inovare, Cultură și Artă	1 статья
Studia Universitatis. Seria științe exacte și economice : Rev. șt.	1 статья

<b>Corețchi, Boris, lector universitar, doctor în științe economice</b>	
Economie și sociologie = Economy and sociology : Rev. teoretico-șt.	1 статья
Economica : Rev. șt.-didactică	1 статья
Studia Universitatis. Seria științe exacte și economice : Rev. șt.	1 статья

<b>Suslenco, Alina, lector universitar</b>	
Economica : Rev. șt.-didactică	2 статьи

<b>Tcaci, Carolina, conferențiar universitar, doctor în economie</b>	
Studia Universitatis. Seria științe exacte și economice : Rev. șt.	1 статья
Buletinul Științific al Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul. Seria Științe economice	1 статья

<b>Cociug, Victoria, conferențiar universitar, doctor în științe economice</b>	
Economica : Rev. șt.-didactică	2 статьи

<b>Trusevici, Alla, conferențiar universitar, doctor în științe economice.</b>	
Buletinul Științific al Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul. Seria Științe economice	1 статья

<b>Dumbrăveanu, Lilia, lector universitar</b>	
Studia Universitatis. Seria științe exacte și economice : Rev. șt.	1 статья

<b>Chiseliov, Lilia, lector universitar</b>	
Buletinul Științific al Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul. Seria Științe economice	1 статья

<b>Nichitcin, Corina, lector universitar, doctor în științe</b>	
Studia Universitatis. Seria științe exacte și economice : Rev. șt.	1 статья

<b>Postolache, Victoria, lector universitar</b>	
Studia Universitatis. Seria științe exacte și economice : Rev. șt.	1 статья

Можно предположить, что преподаватели USARB больше издаются в материалах конференции, чем в научных журналах.

**Наиболее часто спрашиваемые журналы по экономике:**

- **Administrarea publică** : rev. trim. metodicо-șt.
  - **Akademос** : Rev. de șt., Inovare, Cultură și Artă
  - **Contabilitate și audit** : Rev. practico-șt.
  - **Economica** : Rev. șt.-didactică
  - **Economie și sociologie**
  - **Fin-Consultant** : Rev. lunară de consultanță în management
  - **Profit** : rev. lunară economico-financiară
  - **Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe exacte și economice**
- Выдача периодических изданий достаточно велика, она составляет в среднем **30 %** от общей книговыдачи.

	Выдача	Выдача журналов	Выдача журналов по экономике
2017	136 357 ex.	40 216 ex.	14 550 ex.

Выдача журналов по экономическим наукам по отношению к выдаче всех периодических изданий составляет **36 %**.

Выдача журналов в **январе-марте** 2017 года составила **39%**, в **апреле-июне** **20%**, в **июле-сентябре** **8%**, а в **октябре-декабре** **33 %**. Как мы видим, лучшие показатели: **январь-март** и **октябрь-декабрь**, то есть период сессии, когда увеличивается количество посещений читального зала.



Коэффициент выдачи журналов по экономике в 2017 году составил: январь-март – **20%**; апрель-июнь – **10%**; июль-сентябрь – **4%**; октябрь-декабрь – **16%**, от общей выдачи журналов.



Для более активного использования и пропаганды периодических изданий в читальном зале проводятся ряд мероприятий: выставки новых поступлений журналов, презентации on-line, тематические выставки.



Большинство журналов по экономике, получаемых в настоящее время имеют электронный адрес, где можно найти архив данного журнала.

**Adminstrarea publică:** rev. trim. metodico-șt. <http://aap.gov.md/>

**Contabilitate și audit:** Rev. practico-șt. <http://www.contabilitate.md/?mod=archive>



**Economica:** Rev. șt.-didactică <http://ase.md/ro/publicatii/revista-economica.html>

**Profit:** rev. lunară economico-financiară <https://www.profit.md/archive-ro/>

**Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Oeconomica** [http://studia.ubbcluj.ro/serii/oeconomica/open\\_access\\_en.html](http://studia.ubbcluj.ro/serii/oeconomica/open_access_en.html)

**Studia Universitatis. Seria științe exacte și economice** Rev. șt. <http://studiamsu.eu/stiinte-exacte-si-economice/>

**Economie și sociologie:** Rev. teoretico-șt. <https://ince.md/ro/complexul-editorial/publicatii-periodice/reviste-tiinifice/economie-si-sociologie>

**Revista de Cercetări în Comerț, Management și Dezvoltare Economică** <http://www.jrtmed.uccm.md/index.php/en/arhive>

**Revista de Economie socială** <http://profitpentruoameni.ro/revista-de-economie-sociala/>

**Revista Economică** <http://economice.ulbsibiu.ro/revista.economica/archive.php>

**Revista Finanțe publice și contabilitate** <http://www.mfinante.gov.ro/publicatiipresa.html?pagina=presa>

**Management și Inginerie Economică** [http://www.rmee.org/index\\_ro](http://www.rmee.org/index_ro)

**Аудитор** <https://elibrary.ru/contents.asp?titleid=8417>

**Вестник Московского университета. Сер.6. Экономика:** Науч. журн. <https://www.econ.msu.ru/science/economics/>

**Вопросы экономики:** ежемес. журн. <http://www.vopreco.ru/>

**Мировая экономика и международные отношения:** ежемес. журн. <https://www.imemo.ru/jour/meimo>

**Экономист:** ежемес. науч.-практ. журн. <http://www.economist.com.ru/archive.htm>

Многие из научных журналов индексируются в таких базах данных как: EBSCO, ProQuest, HeinOnline, DOAJ, eLIBRARY, SpringerLink, CEEOL, WEB of Science

В ходе проведенного анализа было выявлено, что все журналы, которые индексируются в базах данных отвечают следующим требованиям:

- Имеют ISSN – International Standard Serials Number – Международный стандартный номер сериального издания;
- аппарат рецензирования статей;
- международный состав авторов;
- оглавления в выпусках на английском языке (в требования не входит, но практически все журналы имеют);
- аннотации и ключевые слова на английском языке;
- сайт на английском языке(перевод);
- имеют четкую периодичность и регулярность выхода

На основании проведенного теоретического исследования была изучена структура периодических изданий (журналов) по экономическим наукам, рассмотрена динамика поступлений, языковая структура, читаемость научных периодических изданий.

Исходя из проведенного анализа можно сделать следующие выводы:

- фонд журналов по экономическим наукам укомплектован доста-



точно полно и отвечает читательскому спросу, несмотря на то, что в 2017 году значительно уменьшилось количество получаемых журналов по экономическим наукам.

- большая часть журналов имеет свой сайт, где можно найти необходимый номер журнала.

CZU 027.7 : 316.6

**ASISTENȚA SOCIALĂ ÎN COLECȚIILE BȘ USARB: STUDIU BIBLIOMETRIC**

SOCIAL ASSISTANCE IN USARB COLLECTIONS: BIBLIOMETRIC STUDY

**Angela HĂBĂȘESCU**

**Abstract:** *The article presents the bibliometric analysis of documents in the field of Social Assistance, from the collection of Reading Room No. 3 „Psycho-Pedagogical, Natural, Exact Sciences. Arts „164 titles were studied in 216 copies and 82 magazines, which represents 1% of the Reading Room collection, the total being of 28 898 copies.*

*The structure, evolution and use of documents in this field, the relevance of the collections of study and research interests of students and teachers USARB were analyzed.*

**Keywords:** *USARB, bibliometry, analysis, social assistance, collection, documents, use, users*

Misiunea Bibliotecii Științifice este de a participa activ la procesul de instruire, formare și educare a utilizatorilor, precum și la activitatea de cercetare din Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, prin dezvoltarea unei baze infodocumentare pertinente științific, destinată susținerii programului de studiu și de cercetare al studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor, facilitând accesul la aceste colecții de informații, conștientă fiind de rolul strategic pe care îl are biblioteca în cadrul societății informaționale.

Stilul personal al fiecărui profesionist reprezintă un mixt între cunoștințele de specialitate, acumulate în efortul de studiu, valorile, deprinderile și abilitățile, la care se adaugă experiența profesională și cea de viață, calitățile personale, efortul de autodezvoltare. Cea mai bună practică este, mai întâi, o bună teorie. Biblioteca Științifică USARB este instituția care contribuie la formarea specialiștilor din mai multe domenii, oferindu-le accesul la peste 1 mln. de documente, o bază teoretică fundamentală. Sala de lectură *Științe psiho-pedagogice, naturii, reale. Arte*, fiind parte componentă a Bibliotecii Științifice, se încadrează în acest proces, punând la dispoziția utilizatorului o bogată și variată colecție de carte și publicații periodice, cca 29 000 documente, din domeniile: informatică, psihologie, pedagogie, asistență socială, științe naturale și exacte etc.

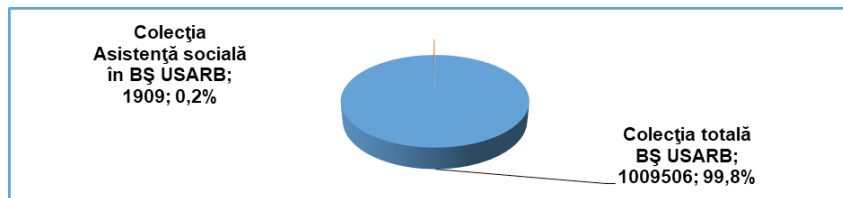
Analiza structurii, dezvoltării și utilizării colecțiilor este o necesitate în lucrul fiecărei biblioteci. În acest context a fost efectuată o cercetare cantitativă și calitativă a documentelor din compartimentul *Asistență Socială* din colecția BȘ USARB și colecția sălii de lectură. Analiza este efectuată în raport cu documentele din stoc, cu opiniile utilizatorilor, precum și indicatorii de performanță. Scopul principal al studiului:

- asigurarea unei colecții adecvate susținerii procesului instructiv-educativ universitar;
- analiza corespunderii fondului de carte din domeniul respectiv cu necesitățile de informare în domeniul de instruire și cercetare științifică;
- identificarea celor mai solicitate titluri de documente din acest domeniu.

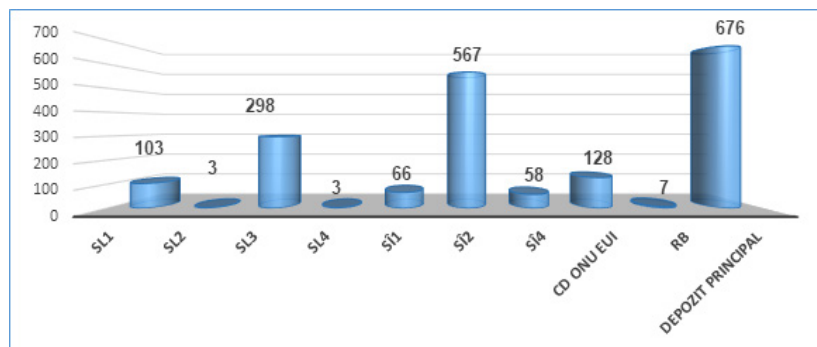
Obiectivele de bază ale acestei cercetări le constituie analiza aspectelor calitative ale utilizării informației din compartimentul respectiv de către utilizatori și identificarea zonelor de activitate ce necesită schimbări.

Pentru formarea unei imagini în ansamblu asupra fondului de publicații din domeniul *Asistenței Sociale* din BȘ USARB, vom analiza raportul ei în comparație cu colecția integrală a Bibliotecii.

**Fig. 1** Raportul compartimentului *Asistență Socială* față de colecția BȘ USARB



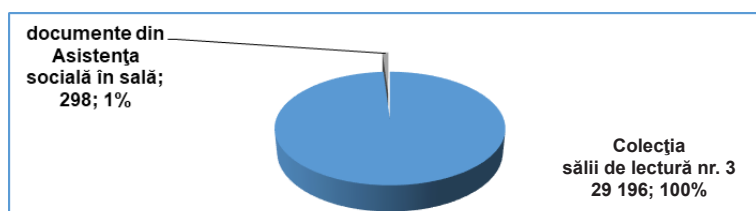
**Fig. 2** Compartimentul *Asistență Socială* în diferite subdiviziuni deținătoare de colecții



Din diagramă rezultă următoarele: colecția *Asistență Socială* din sala de lectură nr. 3 „Științe psiho-pedagogice, naturii, reale. Arte” constituie numai 16% din cantitatea totală de documente din Bibliotecă la domeniul respectiv. Dar putem afirma cu siguranță că este cea mai variată și actuală. Acest lucru se va confirma din cercetările de mai jos.

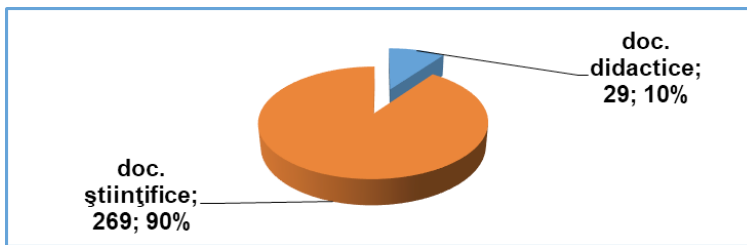
Compartimentul *Asistență Socială* din sală constituie **216** cărți în **164** de titluri și **82** de reviste în **8** titluri, ce reprezintă 1% din întregul fond de publicații din sala de lectură.

**Fig. 3** Raportul compartimentului *Asistență Socială* față de colecția totală a sălii de lectură Științe psiho-pedagogice, naturii, reale. Arte

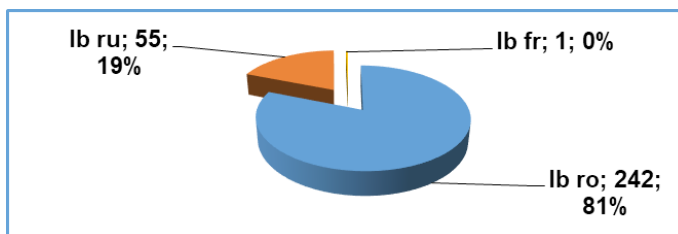


Folosind datele ca indicatori pentru utilizare și vizibilitate, putem evalua structura acestui compartiment după tip document și după limbi.

**Fig. 4** Domeniul *Asistență Socială* per tip de documente

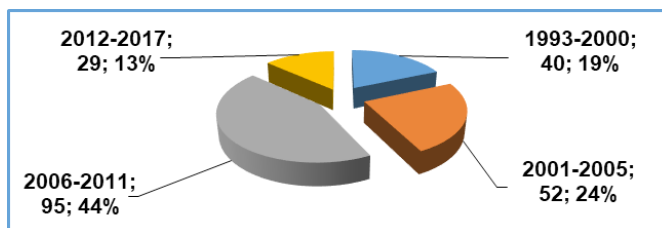


**Fig. 5** Analiza colecției per limbi



Diagramele ne atestă o prevalență a literaturii științifice în limba română, lucru benefic, deoarece studiile la *Facultatea Drept și Științe sociale*, specialitatea *Asistență Socială* sunt efectuate în limba română și utilizatorii solicită anume aceste documente.

**Fig. 6** Structura compartimentului după ani de ediție



Cea mai mare parte din colecție (58%) sunt cărți editate după anul 2005. Cele mai vechi cărți după anii de ediție sunt trei documente:

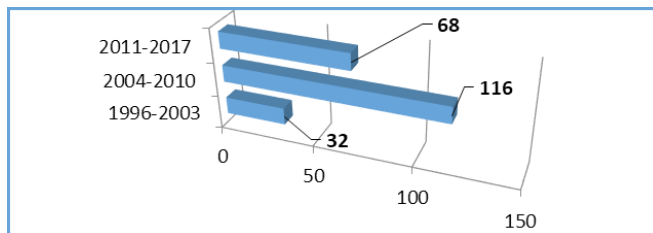


- Smith, Carole R. Adopție și plasament familial. Cum și de ce?,
- Cooper, David M., Ball, David. Abuzul asupra copilului,
- Coulshed, Veronica. Practica asistenței sociale.

Aceste cărți au apărut la editura Alternative, București, 1993. Până în prezent lucrările sunt solicitate, plasându-se printre principalele surse de informare la *Asistența socială a familiei*.

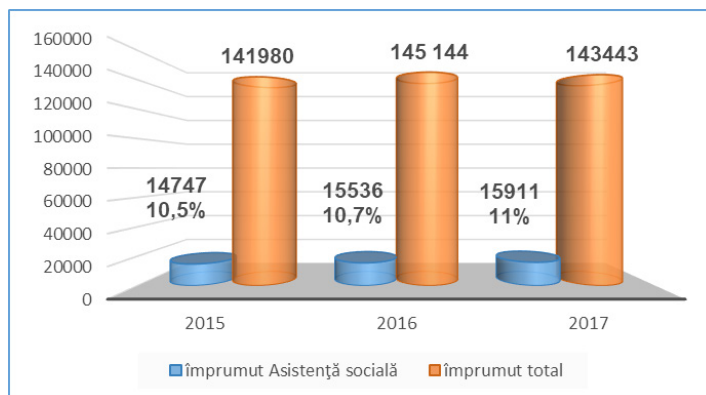
În anul 2003 la Facultatea Pedagogie și Psihologie intervine o schimbare – este adăugită sintagma *Asistență Socială*. Apare o nouă specializare în cadrul facultății. Acest fapt se reflectă și asupra politicii de achiziție a Bibliotecii Științifice, care urmărește completarea calitativă a colecțiilor cu noi surse pentru studiu și cercetare. Începând cu acest an achizițiile de documente din acest domeniu cresc, cel mai fructuos fiind anul 2006 (colecția sălii de lectură a fost completată cu 60 documente).

**Fig. 7** Dinamica achizițiilor din domeniul *Asistență socială* din sală



O colecție ce reprezintă doar 1% din tot fondul de documente din sală manifestă o circulație destul de înaltă. Să urmărim dinamica împrumuturilor din ultimii ani.

**Fig. 8** Ponderea împrumuturilor de documente din domeniul dat în perioada anilor 2015-2017



Se urmărește un interes în creștere asupra documentelor din domeniu, problemele asistenței sociale constituind o preocupare majoră pentru statele aflate pe drumul tranziției spre economia de piață, în general, și pentru țara noastră, în special.

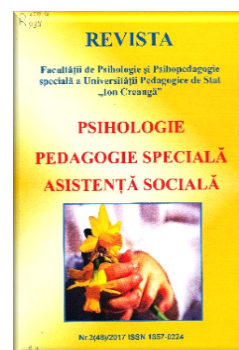
Circulația documentelor din domeniu:

- 2015 – 4,6
- 2016 – 5,3
- 2017 – 5,5.

Se bucură de o intensă solicitare lucrările, semnate de cadrele didactice ale Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. Printre autori se numără: **Rîjicova Svetlana**, dr. în psihologie (a activat la USARB între anii 1992-2010), **Prițcan Valentina**, dr. în psihologie, conf. univ., **Canțer Nicoleta**, magistrul în psihologie și pedagogie, lect. univ., **Nacai Lilia**, magistrul în psihologie și pedagogie, asist. univ., **Ciobanu Elvira**, magistrul în psihologie judiciară, lect. univ.

O sursă importantă de informare și cercetare în acest domeniu sunt publicațiile periodice din sala de lectură.

**Revista de Asistență Socială** este un mijloc de diseminare a cercetărilor, a bunelor practici și a experiențelor în domeniul asistenței sociale. În ea sunt publicate articole inovative, cercetări, comentarii asupra politicilor, practicilor și a implicațiilor acestora pentru asistenții sociali. Editată de Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea din București în colaborare cu Editura Polirom este o ediție trimestrială din România. Redactor șef: Doru Buzducea. Autorii provin din mai multe țări: România, Spania, SUA, Marea Britanie, Italia, Ungaria, Austria, Elveția, Slovenia. Revista este indexată în ProQuest, EBSCO, Social Work Abstracts, CEEOL, Index Copernicus, SCIOPI, GESIS și IBSS (International Bibliography of the Social Sciences) și este acreditată în categoria B+ de către CNCSIS (Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior din România). Adresa în Internet [http://www.swreview.ro/index.pl/home\\_ro](http://www.swreview.ro/index.pl/home_ro). În colecția Bibliotecii anii 2004-2005, 2013-2017.



Revista trimestrială **Psihologie, Pedagogie specială, Asistență socială**, fondată în luna noiembrie a anului 2005 de către facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, este o publicație științifică periodică de profil, menită să oglindească rezultatele cercetărilor tinerilor savanți, precum și investigațiile fundamentale și aplicative valoroase din domeniul psihologiei, psihopedagogiei, pedagogiei și asistenței sociale. Activitatea revistei este coordonată de un colegiu de redacție în componența a 16 persoane, cercetătorii de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău și de la alte instituții de învățământ superior din țară, precum și din România, Ucraina, Republica Belarus și Elveția. Autorii articolelor provin din mai multe țări: Republica Moldova, România, Rusia, Ucraina, Republica Belarus, Italia, Brazilia, Canada, Marea Britanie și Statele Unite ale Americii. Redactor-șef Igor Racu, dr. hab. în psihologie, ptof. univ.

În revistă își publică cercetările științifice următoarele cadre didactice USARB: **Luminița Secrieru** (2010), dr. în psihologie, conf. univ., **Elvira Ciobanu** (2010), magistrul în Psihologie judiciară, lect. univ., **Veaceslav Dolgov** (2013), dr.



în filologie, lect. superior. Din anul 2009 până în 2016 revista a fost acreditată și indexată în categoria C. Publicația este indexată în baze de date internaționale: Index Copernicus, DRJI (Directory of Research Journal Indexing), OCLC (Online Computer Library Center), World-Cat. Din anul 2016 este inclusă în DOAJ (Directorul revistelor cu acces deschis). În colecția BȘ USARB se regăsește din anul 2007. Adresa în Internet: <http://www.upsc.md/>.

Impactul cercetărilor și vizibilitatea în Internet prin Google Scholar îl calculează Softul „Publish or Perish” <http://publish-or-perish.en.softonic.com/>. Revista de Asistență socială este prezentă cu 2 articole, revista *Psihologie, Pedagogie specială, Asistență socială* – 3 articole.

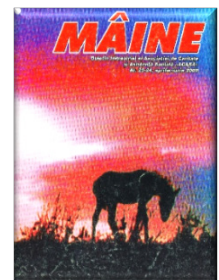
Indexarea revistelor pe categorii și înregistrarea lor în diferite baze de date internaționale ne demonstrează valoarea majoră a publicațiilor respective pentru cercetarea științifică în domeniul *Asistenței Sociale*.

Revista **Asistența Socială**: Buletin informativ al Rețelei Naționale de Asistenți Sociali – un buletin lunar, elaborat în cadrul Proiectului Dezvoltarea Capacităților în Cadrul Rețelei Naționale a Asistenților Sociali. Proiect susținut de UNICEF Moldova, Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului și implementat de Asociația de Promovare a Asistenței Sociale. În revistă se publică **Prițcan Valentina**, dr. în psihologie, conf. univ. (2007). În colecția sălii de lectură Științe psiho-pedagogice, naturii, reale. Arte anii 2007-2008.

Buletinul informativ **Impact** este editat în cadrul Programului de Acțiuni „Replicarea la scară națională a modelelor ILO-IPEC de monitorizare a muncii copilului și angajare a tinerilor prin consolidarea capacității, integrarea modelelor în programe relevante și mobilizarea de resurse”, implementat de CNPAC (Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii) și susținut de Programul Internațional pentru Eliminarea Muncii Copilului al Organizației Internaționale a Muncii în Moldova. Cu rezultatele studiului de fezabilitate pentru asigurarea durabilității acțiunilor de combatere a muncii copilului în revistă se publică **Prițcan Valentina**, dr. în psihologie, conf. univ. (2009). În colecție anii 2003, 2006, 2009. Adresa în internet: <http://cnpac.org.md/rom/buletine>.

Buletinul trimestrial al Asociației de Caritate și Asistență Socială „ACASĂ” – **Măine**. În buletin apar publicații, semnate de cadrele didactice USARB: **Stupacenco Lidia**, dr. în pedagogie, conf. univ. (2002, 2004, 2006) și **Pereteatcu Maria**, dr. în pedagogie, conf. univ. (2004, 2006). În colecție se regăesc anii 2002-2007.

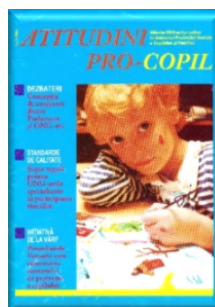
Buletinul informativ al Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei **Protecție Socială** a apărut în cadrul Proiectului „Asigurarea dreptului copilului la familie și protecția lui de violență, abuz, neglijare și exploatare” implementat de EveryChild în parteneriat cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Ministerul Educației, Culturii și





Cercetării (în colecție anul 2012).

Revista **Atitudini pro-copil** este editată de către Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF), destinată membrilor APSCF, factorilor de decizie, specialiștilor actuali și viitori în domeniul *Asistenței Sociale*, familiilor și copiilor. În colecție se regăsește anul 2006. Continuitate publicația nu a avut.



Colecția Bibliotecii Științifice stă la baza servirii informaționale a utilizatorilor și de calitate și varietatea ei depinde nivelul satisfacerii necesităților de informare ale acestora. Un nivel înalt impune o calitate superioară a servirii informaționale. Utilizarea resurselor electronice împreună cu cele în format tipărit prezintă una din direcțiile principale în activitatea instituției. BȘ USARB furnizează servicii și produse informaționale electronice calitative tuturor categoriilor de utilizatori pentru o dezvoltare sustenabilă. Sunt resurse științifice credibile pentru susținerea procesului de învățământ, pentru efectuarea cercetărilor științifice de înaltă calitate.

BȘ USARB oferă utilizatorilor o varietate bogată de servicii electronice prin intermediul paginii Web:

- Acces la arhiva instituțională digitală *ORA USARB*, care conține publicații ale universitarilor bălțeni din diferite domenii ale științei, inclusiv din *Asistența Socială*;
- *Biblioteca digitală*, cu peste 30 de documente din domeniu;
- Baze de date proprii, naționale și internaționale cu o acoperire multidisciplinară;
- Cataloage, biblioteci deschise, repozitorii.

În urma analizei setului complet de date acoperind perioada anilor 2015-2017, în unele cazuri apelând la alte date statistice, am primit o expunere sumară și o vedere de ansamblu asupra domeniului.

### **Concluzii:**

- O colecție ce reprezintă doar 1% din tot fondul de documente din sala de lectură manifestă o circulație destul de înaltă.
- Fondul info-documentar al domeniului *Asistență Socială* corespunde în mare parte cerințelor de informare – documentare – cercetare, 58% din toate documentele constituie edițiile începând cu anul 2005;
- Compartimentul *Asistență Socială* este tot mai solicitat, utilizatorii apelând la literatura științifică, preponderent în limba română;
- Majoritatea documentelor din acest compartiment, ce completează fondul Bibliotecii în ultimii ani, sunt într-un singur exemplar și se află în sala de lectură.
- Achizițiile au sporit din anul 2003, anul când la Facultate apare o nouă specialitate – *Asistență Socială*. Cea mai voluminoasă achiziție a fost în anul 2006.
- În ultimii ani cantitatea documentelor achiziționate de Bibliotecă din acest domeniu sunt în scădere. Trebuie acordată o mai mare atenție asupra ofertelor de pe piața editorială.

**Referințe bibliografice:**

1. JARNEVING, Bo. *Cercetări în știința bibliotecii. Un studiu bibliometric al literaturii privind cercetarea asupra bibliotecilor publice* [on-line] [citată 20 februarie 2018]. Disponibil: <http://www.lisr.ro/9-10-jarneving.pdf>
2. VELTER, Victor. *Realizarea și relevanța analizelor bibliometrice* [on-line] [citată 20 februarie 2018]. Disponibil: [https://www.upt.ro/img/files/posdru/id137070/workshoptm/C5\\_Velter\\_Victor\\_Analize\\_bibliometrice\\_25.02.2015.pdf](https://www.upt.ro/img/files/posdru/id137070/workshoptm/C5_Velter_Victor_Analize_bibliometrice_25.02.2015.pdf)

CZU 027.7:7(05)

**REVISTA ARTĂ ȘI EDUCAȚIE ARTISTICĂ:  
STUDIU BIBLIOMETRIC LA 10 ANI DE APARIȚIE**

---

ART AND ARTISTIC EDUCATION MAGAZINE:  
BIBLIOMETRIC STUDY AT 10 YEARS OF PUBLICATION

**Elena ȚURCAN**

**Abstract:** *The paper is a bibliometric study on the journal Culture, Science and Art Practice, Art and Artistic Education, published in the years 2007-2017. The study includes aspects related to the topics, the categories, the authors, the temporal and geographical space from which they come, the design and the iconography of the magazine. The electronic format of the magazine is fully indexed in the National Bibliometric Instrument and in the foreign databases for the internationalization and increase of the journal's visibility in the circuit and the connection of the scientific ideas.*

**Keywords:** *Art and Artistic Education Magazine, USARB Scientific Library, Musical Documents Office, scientific profile, bibliometry*

Integrarea revistei *Artă și educație artistică: revistă de cultură, știință și practică educațională* în colecțiile Bibliotecii Științifice USARB (variante tradițională și electronică) permite studiul evoluției succeselor înregistrate în domeniul științelor educației artistice în Republica Moldova.

Revista *Artă și Educație Artistică* este apreciată de CNAA (Anexa nr. Nr. 245 din 11.11.2015) și Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Științe a Republicii Moldova și inclusă în Registrul național al revistelor de profil Categoria C cu numărul 57 [http://www.usefs.md/PDF/registrul\\_national\\_al\\_revistei\\_stiintifice\\_de\\_profil.pdf](http://www.usefs.md/PDF/registrul_national_al_revistei_stiintifice_de_profil.pdf)

Datele Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare în Clasamentul Revistelor Științifice de Profil dispun de informații unde revista posedă poziția trei în studiul artelor și culturologie și poziția doi între științele ale educației.

Înregistrarea revistei în Instrumentul Bibliometric Național oferă posibilitatea de a analiza date mult mai concrete despre publicație: numărul de articole pe ani și conținutul lor în baza indexurilor de autori, tematici, citărilor, cuvintelor-cheie, limba de publicare, analiza distribuirii autorilor revistei pe țări, topul instituțiilor, paleta rubricilor, indexul volumului și de ilustrații, fapt ce oferă informații prețioase pentru fundamentarea oricărui demers științific. Prezentăm analiza dinamică a articolelor - 364 în dependență de numărul de autori - 383.

Între anii 2006-2016 cel mai rodnic este anul 2007, când sunt publicate 64 de articole a 64 de autori. Cel mai modest an este 2010, cu doar 15 autori a 14 articole. Prevalează articole cu un singur autor pentru toți anii, cu 2 autori – în anii 2006, 2013, 2007, 2008; cu 3 autori în anii - 2006, 2008, 2013, articole cu 4 și 5 autori nu există. (Fig. 1)

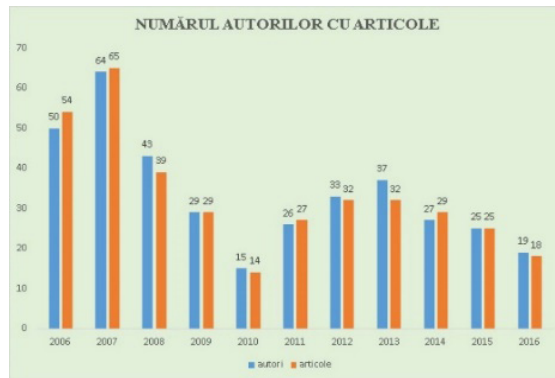


Fig. 1. Numărul autorilor cu articole

În funcție de tematică prezentăm dinamica articolelor pe ani:

- Studiul artelor, culturologie - total 166 articole.
- Pedagogie - 113 articole.

Anul 2007 prevalează cu articole pe ambele domenii studiate. Cele mai mici statistici sunt înregistrate în anul 2010: Pedagogie - 4, 2006 - Studiul artelor, culturologie: 5 lucrări.



Fig. 2. Dinamica numărului de articole pe domenii și ani pentru Artă și Educație Artistică

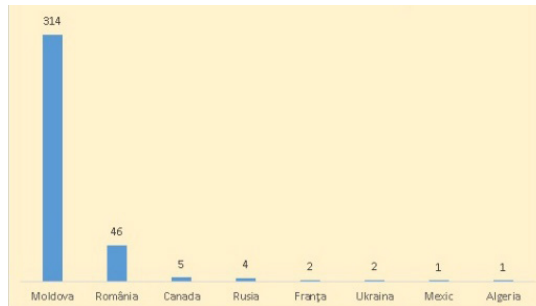
Periodicitatea apariției este caracterizată în felul următor: anul 2007 apar 3 numere, cea ce explică generozitatea publicațiilor. Limba de publicare: articolele științifice sunt în limbile română - 203, engleză - 45, rusă - 26, franceză - 5. Rezumatele însă apar în felul următor: limba engleză - 180, limba română - 60, limba franceză - 3. Cele mai multe sunt articolele în limba română - 203, iar 180 de rezumate au fost redactate în limba engleză. Rezumatele în limba engleză permit conectarea mult mai activă cu mediul științific național și internațional în domeniul educației artistice.

În topul celor 10 autori prevalează numărul de lucrări a lui Lilia Trinca, dr., conf. univ. USARB cu 11 articole. Următoarele 2 poziții aparțin Catedrei de Artă și

educație artistică Profesorul Ion Gagim - 9 articole, dr. Lilia Granețchi - 6 articole.

Pe Universitate locul întâi îl deține Lilia Trinca - 11, urmează Elena Lacusta - 4, Valeriu Cabac - 3. Topul autorilor de la Catedra Artă și educație artistică: Ion Gagim - 9, Lilia Granețchi - 6, Tatiana Bularga - 5. Din alte instituții ale Republicii Moldova: Svetlana Târțău - 5, Nicolae Silistraru - 4, Vladimir Pâslaru - 4. Sunt și autori din străinătate: Canada - Maia Morel - 4, România - Carmen Cozma - 3, Ucraina - Oksana Andreico - 2.

Distribuirea autorilor revistei pe țări ne-a permis să constatăm predominarea autorilor din Republica Moldova - 314, România - 46, Canada - 5, Rusia - 4, Franța - 2, Ucraina - 2, Mexic - 1, Algeria - 1. (Fig. 3)



**Fig. 3.** Ponderea după țări

Din punct de vedere geografic: Republica Moldova - 314 autori din 30 de instituții: Bălți: USARB - 91, Teatrul Național „Vasile Alecsandri” - 1, Colegiul de Muzică și Pedagogie - 2, Școala de Arte Plastice - 1, Liceul de Arte „M. Eminescu” - 1. Tiraspol: Casa de copii - 1. Ocnița: Școala de Artă - 1, Briceni: Școala muzicală pentru copii - 1, Soroca: Școala de Arte „E. Coca” - 2.

Chișinău: Academia de Științe a Moldovei - 6, Institutul Studiul Artelor al AȘRM - 2, Institutul Patrimoniu Cultural al AȘRM - 4, Institutul de Științe ale Educației - 25, Institutul de Relații Internaționale - 1, Institutul de Filologie al AȘRM - 1, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice - 80, Universitatea de Stat din Moldova - 2, Universitatea de Stat din Tiraspol - 41, Universitatea Nistrenă - 1, Universitatea Agrară de Stat din Moldova - 1, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” - 26, Universitatea Tehnică - 2, Universitatea Cooperatist Comercială din Moldova - 1, Universitatea Perspectiva - 2, Colegiul de Muzică „Ș. Neaga” - 3, Uniunea Teatrală din Moldova - 3, Centrul de informare europeană - 1, Centrul de Literatură și folclor - 1, Direcția de învățământ Ciocana - 1, Liceul „I. Hașdeu” - 1.

Din afara țării s-au publicat 69 autori din 27 instituții: România: Iași: Universitatea „A. I. Cuza” - 8, Universitatea de Arte „G. Enescu” - 14, Liceul „M. Eminescu” - 1, București: Universitatea Națională de Arte - 1, Universitatea Națională de Teatru și Cinematografie „I. L. Caragiale” - 1, Bacău: Liceul de Arte „Ferdinand I” - 1, Colegiul Național „Ferdinand I” - 1, Pitești: Univ. - 1, Medgidia: Colegiul Național „Kemal Atatürk” - 2, Cluj-Napoca: Academia de Muzică „Gh. Dima” - 1, Univ. de Arte și Design - 2, Galați: Asociației ProBasarabia și Bucovina - 3, Bârlad: Teatrul „V. I. Popa” - 1, Timișoara: Universitatea din Vest - 6, Banat: Filarmonica - 1, Brașov: Universitatea din Transilvania - 1, Colegiul Național „Ferdinand I” - 1.

Canada, Quebec, Montreal: Institutul Național de Cercetare Științifică - 1, Universitatea - 4, Ucraina: *Livov*: Academia Muzicală Națională „N. V. Lâsenko” - 1, *Odesa*: Institutul de Arhitectură și Artă - 1, Republica Algeria - 1, Rusia: *Moscova*: Institutul de Cultură - 1, *Sankt Peterburg*: Universitatea Pedagogică de Stat „A. I. Gerșen” - 2, *Tambov*: Universitatea de Stat „G. R. Derjavin” - 1. Franța, Paris, Universitatea Sorbona - 2, Mexic, Universitatea Națională Autonomă - 1. (Fig. Nr. 4 și 5)

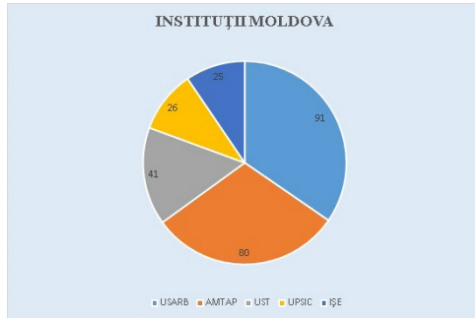


Fig. 4. Instituții Moldova

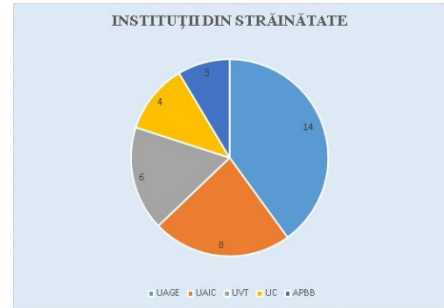


Fig. 5. Instituții din străinătate

Avantajul reprezentărilor de acest gen ne permit să vedem aria teritorială a autorilor care se publică în această revistă.

În acest context este foarte interesant de observat topul instituțiilor pentru Republica Moldova: USARB - 91, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice - 80, Universitatea de Stat din Tiraspol - 41, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” - 26, Institutul de Științe ale Educației - 25. Topul instituțiilor din străinătate: *Iasi*: Universitatea de Arte „G. Enescu” - 14, Universitatea „A. I. Cuza” - 8, *Timișoara*: Universitatea din Vest - 6, Canada, Quebec, Montreal: Institutul Național de Cercetare Științifică - 1, Universitatea - 4, *Galați*: Asociației ProBasarabia și Bucovina - 3.

Chestionând am constatat că publicația este susținută în cea mai mare parte de comunitatea academică din Republica Moldova, dar și din străinătate, de profesioniștii din domeniu, colaboratorii și personalitățile culturale.

Pe categorii/statut de autori structurăm următorul tablou: doctor - 146, doctorand - 113, lector superior - 27, doctor habilitat - 22, profesor - 18, lector universitar - 11, conferențiar universitar - 7, magistrul - 5, compozitor - 4, asistent universitar - 4, Maestru de Artă - 3, preot - 2, masterand - 2, inginer - 3, student - 2, cercetător științific - 1, competitor - 1, Direcția de învățământ - 1, actor - 1, consultant științific - 1, academician - 1, director Casa de copii - 1, regizor-șef - 1, Protopop de Nisporeni - 1, medic-psihiatru - 1. Operațiunile ample de analiză au permis evidențierea unui medic-psihiatru, preot și Protopop, unui director de Casă de copii, actor, regizor - se constată faptul că s-a respectat obiectivul de transparență: simplii studenți, masteranzi.

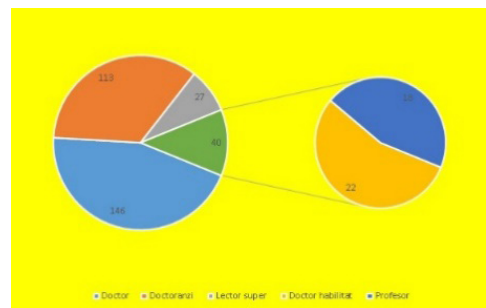
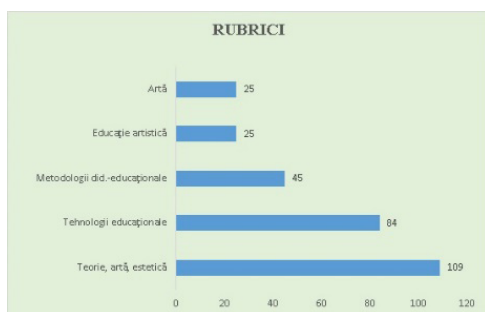


Fig. 6. Categoriile de autori



Este important ca utilizatorii să cunoască care este tematica abordată de revistă, precum și obiectivele propuse de colegiul redacțional. Publicația propune o paletă largă de materiale în rubrici originale și atrăgătoare. (Fig. 7.) Lectura lor ne informează despre subiectele profesionale și culturale pe care publicația le pune în discuție. Tematica este variată și în permanentă schimbare.



**Fig. 7.** Categoriile de autori

Pe parcursul anilor au fost create 28 de rubrici în care s-au publicat un anumit număr de articole: Teorie, artă, estetică – 109, Tehnologii educaționale - 84, Metodologii didactic-educaționale - 45, Educație artistică - 25, Artă - 25, Muzică - 14, Educație - 13, Teatru - 9, Cronică - 8, Evenimente culturale și educaționale - 8, Cultură - 7, Noutăți editoriale - 7, Teoria artei - 7, Maeștrii în artă - copiilor - 6, Portret de creație - 6, Arte plastice - 4, Management educațional - 4, Anul Enescu - 3, Cugetări - 2, Ghenadie Ciobanu - 2, Istorie - 2, Supliment - 2, Alma mater - 1, Aniversări - 1, Momentul inspirației - 1, Omagiu - 1, Practică educațională - 1, Reconstituiri - 1.

Astfel, volumul total al revistei timp de zece ani adună 2 572 pagini, un CD (Nr. 1, 2006). Cel mai mare volum îl are Nr. 1 (4) din 2007 - 198 p., Nr. 2-3 din 2006 - 184 p., Nr. 2-3 (8-9) din 2008 - 158 p. Un conținut mai modest îl au: Nr. 1 (27) din 2016 - 54 p., Nr. 2 (24) din 2014 - 62 p., Nr. 2 (28) din 2016 - 70 p.

Toate cele 28 de numere ale revistei pe care le prezentăm în această lucrare conțin ilustrații alb-negru. Cele 30 de ilustrații, poposite pe paginile revistei, aparțin pictorilor: A. Astafieva, Iu. Molofeeva, V. Frunze, V. Butnaru, E. Papieniuc, A. Poting, C. Mocan, M. Grapa, I. Sasu. Mai sunt imagini, figuri, compoziții, desene, tabele. (Fig. 8)



**Fig. 8.** Ilustrații

Importante sunt infomațiile despre personalitățile istoriei și culturii românești și universale (portret, fotografie - 10): Copilul minune Mozart, pictor J. Van der Smissen, (Wolfgang Amadeus Mozart) - compozitor austriac, unul din cei mai prodigioși și talentați creatori în domeniul muzicii clasice[1]; George Enescu - compozitor, violonist, pedagog, pianist și dirijor român[2]; Mihai Eminescu - poet, prozator și jurnalist român, apreciat de cititorii români și de critica literară postumă drept cea mai importantă voce poetică din literatura română[3]; Ion Luca Caragiale dramaturg, nuvelist, pamfletar, poet, scriitor, director de teatru, comentator politic și ziarist român[4]; Gheorghe Mustea compozitor, dirijor și muzician, fondatorul și prim-dirijorul Orchestrei Simfonice a Companiei Publice Teleradio-Moldova[5]; Dănilă Aurelian - critic de artă, scenarist, jurnalist, diplomat[6]; George Bălan - filosof, muzicolog și aforist roman[7]; Ion Gagim - doctor habilitat în pedagogie, profesor unversitar, cercetător, filosof[8]. Fig. 9.



**Fig. 9.** Personalități: portret, fotografie

Din spațiul cultural românesc prezenți cu o singură referință iconografică pe paginile revistei se numără: Constantin Brâncuși, cu „Pasăre în zbor”, geniul artei contemporane, a dăruit României ceva cu totul unic, ceea ce omul a căutat dintotdeauna, o scară la cer: Coloana infinitului. Infinită a fost iubirea lui Brâncuși pentru România și pentru artă. „După ce ai văzut una din păsările lui Brâncuși, nu mai poți vedea o pasăre în zbor ca înainte.” „Toată viața mea am căutat esența zborului.”[9]

Prezența istoriei Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Bălți în paginile revistei ne amintește despre istoria acestui edificiu cultural: 1934 inaugurarea Teatrului „Scala” în Bălți, 1946 după restaurare începe activitatea Teatrul Rus, 1957 este formată trupa moldovenească, 1966 se conferă numele lui „Vasile Alecsandri”,



1970 reorganizat în Teatrul Moldovenesc Muzical-Dramatic și Teatrul Rus, 1990 Teatrului „Vasile Alecsandri” i se conferă statutul de „Național”, devenind primul teatru dramatic Național din Republica Moldova.[10]

Într-o altă categorie apare instrumentul muzical: Viola este un instrument muzical cu coarde, la care execuția se face, în mod obișnuit, cu arcușul. Viola modernă folosește patru corzi, acordate în cvinte perfecte. Viola este al doilea membru al familiei viorii, având un sunet mai grav decât vioara și mai acut decât violoncelul.[11]

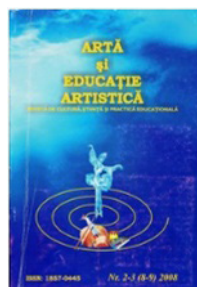
Prin publicarea notelor muzicale în paginile revistei se întâlnesc compozitorii Genadie Ciobanu și Gheorghe Mustea, prieteni devotați ai revistei. Este prezentă și poezia lui Iulian Filip, Vlad Pâslaru, Fiodor Tiutcev, Rasul Gamzatov.

Dovada interesului pentru noutățile editoriale o regăsim în articolele despre apariția mai multor cărți, manuale, dicționare.

Un compartiment al revistei este dedicat aniversărilor, evenimentelor culturale și educaționale: Anul 2006 - ANUL MOZART, Festivalul Internațional Zilele Muzicii noi. Ed. XV-a, 15-20 iunie 2006, Concursul de creație al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, Concursul de creații componistice și muzicologice al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din Moldova pentru anul 2007.

Cuvintele-cheie determină aria tematică a revistei științifice în ansamblu. În ultimii ani articolele publicate în revistă sunt însoțite de cuvinte-cheie în limbi străine ce permit vizibilitatea sporită a articolelor „art, artistry, artistic phenomenon, artistic process, artistic product musical, piano study, scientific knowledge, dilettante knowledge, artistic knowledge, pedagogical knowledge, interpretation process of musical creations, competențe, orientările didactice, strategii de predare-învățare, limbaj specializat, abordare acțională, mediu educațional, dezvoltare lingvistică, literație emergentă, pregătire perceptuală, mediere, mediu educațional.” Pentru cei interesați de aceste subiecte, imediat devine clar că autorii au folosit abordări moderne pentru studiu. Astfel putem concluziona, că folosirea cuvintelor-cheie în titlu este un atribut esențial al articolului.[12]

Arhiva ne permite să admirăm și designul revistei. Revista „Artă și educație artistică”, prezentă în viața artistică a țării și peste hotarele ei, este un mijloc vizual de comunicare a ideilor prin cooperarea cu mediul științific național și internațional în domeniul educației artistice. Abordarea vizuală (designul) și conținutul sunt armonizate pentru a îmbunătăți procesul de comunicare. Aici textul, notele, fotografiile, ilustrațiile și aranjamentul în pagină devin elementele vitale ale procesului de comunicare. Pornind de la paginile sumarului, care încredințează utilizatorului o privire de ansamblu asupra numărului respectiv al revistei. Aflate în primă atenție ele informează și trezesc interesul să descopere dimensiunile cercetărilor, generând dorința de a citi conținuturile propuse. Comunicarea cu arta conduce designul acestei publicații care tinde să regăsească cititorul: o armonie dintre copertă, atractivă și sugestivă, dă „tonul” revistei, oferă cititorului o idee de ansamblu a ceea ce poate găsi în interior și crează o identitate proprie revistei. Și



aici apar cele două fațete ale revistei: artistică și științifică. Sunt „înserate materiale ce tratează arta și, respectiv, demersul artistic-educational, ca activitate cu caracter *subiectiv, artistic și obiectiv*”[3].

Un aspect deosebit de important formatul electronic al revistei. Revista „Artă și educație artistică” este unica în felul ei de a fi o publicație periodică electronică din domeniu și a „devenit o necesitate pentru toți cercetătorii, deoarece produsele de informare vehiculate în mediul electronic sunt foarte variate. Deci, presa electronică de specialitate poate fi analizată ca instrument de difuzare, de creare a noi produse, de modificare a canalului tradițional de producere și răspândire a edițiilor periodice științifice. Publicațiile electronice se folosesc de rând cu cele tradiționale, dar tot mai intensiv contribuie la diseminarea cunoștințelor în societate datorită accesibilității lor. Varianta web „Artă și educație artistică” a fost inaugurată în anul 2007 <http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/arta/arta.html>. Atât formatul tradițional al revistei, cât și cel electronic oferă materiale incitante, surprinzătoare, inedite, chiar provocatoare care invită la lecturi permanente. În prezent varianta online a publicației este parte componentă a site-ului Bibliotecii Științifice și oferă accesul la textul integral al revistelor nu doar pentru numerele curente, dar și celor din arhivă. Obiectivul principal al inaugurării versiunii electronice a publicației este aprofundarea noilor moduri de comunicare a informațiilor produse de către și pentru persoanele ce activează în domeniile științelor educației artistice, utilizând tehnici electronice. Prezentarea online a revistei lărgiște posibilitățile de fixare, prelucrare, transportare și depozitare; asigură o varietate de vizualizare, oferă un set complet de instrumente de acces de la distanță la informații, precum și la transmiterea acestora”.[2]

Avantajul constă în faptul că, revista are un procent de vizibilitate ridicat, respectiv mărimea acestora influențează asupra volumului paginii web a Bibliotecii Științifice.

Conform Rapoartelor Bibliotecii Științifice USARB 2015-2017 [13] accesările și descărcările din revistă sunt în creștere vădită. Tabelul Nr. 1. Majorarea semnificativă a volumului de downloads variantei electronice este rezultatul expunerii pe net a tuturor numerelor a acestei reviste. În anul 2009 în meniu au fost adăugate pagini pentru revista științifică: *Artă și educația artistică*, în 2017 s-a actualizat trecerea în format electronic a tuturor numerelor (28 numere) cu crearea sumarelor și rubricilor pentru fiecare număr – 302 fișiere, crearea de pagină pentru autori - 260 fișiere, crearea legăturilor - sumar-rubrici, rubrici-articole-autori, autori-articole-volum și a fost unit Blogul revistei cu pagina Web a Bibliotecii Științifice.

**Tabelul 1**

ARTĂ ȘI EDUCAȚIE ARTISTICĂ	DESCĂRCĂRI			ACCESĂRI		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
	26 130	12 579	11 303	1 957	1 568	1 299

Deja de câțiva ani Biblioteca Științifică USARB își asumă rolul activ în procesul de comunicare științifică prin oferirea serviciilor scientometrice. *Factorul de impact* permite compararea diferitor reviste și a grupurilor de cercetare. Evi-

dent, cu cât o revistă este mai prestigioasă sau mai importantă într-un domeniu al științei, ea va fi cu atât mai mult folosită și mai citată și va avea un factor de impact mai ridicat. Prin căutarea în diverse surse, regăsirea articolelor, rezumatelor și citatelor am sortat articolele după autor, evaluând numărul lor, cât de des a fost citat acesta în literatura academică.

Publish or Perish <http://publish-or-perish.en.softonic.com/>, deja acum în versiunea a 6-a, permite căutări și utilizează Google Scholar, Google Profile, Microsoft Academic, Web of Science, se preconizează Scopus, cu Import External Data pentru analiza citărilor care determină popularitatea și impactul articolelor, autorilor, publicațiilor. Cele mai relevante rezultate apar după cum urmează: Artă și Educație artistică 2016: h - index 2, g - index 3, hc - index 2, hl - norm 2, diferența pentru anul 2018 este în indicele de greutate g - 4. (Fig. 10)

Google Scholar query	
Authors:	
Publication/Journal:	Artă și educație artistică
All of the words:	
Any of the words:	
None of the words:	
The phrase:	
<b>Metrics</b>	<a href="#">Help</a>
Publication years:	2006-2014
Citation years:	12 (2006-2018)
Papers:	9
Citations:	25
Cites/year:	2.08
Cites/paper:	2.78
Cites/author:	25.00
Papers/author:	9.00
Authors/paper:	1.00
h-index:	2
g-index:	4
hI,norm:	2
hI,annual:	0.17

Cites	
<input checked="" type="checkbox"/>	h 10
<input checked="" type="checkbox"/>	h 2
<input checked="" type="checkbox"/>	2
<input checked="" type="checkbox"/>	2
<input checked="" type="checkbox"/>	2
<input checked="" type="checkbox"/>	2
<input checked="" type="checkbox"/>	2
<input checked="" type="checkbox"/>	2
<input checked="" type="checkbox"/>	1

Fig. 10. Analiza citărilor prin Publish or Perish

Calitatea articolelor s-a îmbunătățit continuu, îndeosebi după cooptarea în colegiul de redacție a personalităților recunoscute din țară și din străinătate. Valoarea revistei este evidențiată de solicitarea acesteia de către cadrele didactice și cercetătorii din domeniu. Revista reprezintă modul de comunicare prin care cercetătorii interesați de educația artistică își fac cunoscute rezultatele activității, stimulând circuitul și schimbul de idei.

Revista este difuzată la biblioteci prestigioase din țară și din străinătate și se află în procesul de indexare în bazele de date naționale și internaționale, care se efectuează tot cu ajutorul Bibliotecii Științifice.

#### Referințe bibliografice:

1. *Wolfgang Amadeus Mozart* [on line][Accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: [https://ro.wikipedia.org/wiki/Wolfgang\\_Amadeus\\_Mozart](https://ro.wikipedia.org/wiki/Wolfgang_Amadeus_Mozart)
2. *George Enescu* [on line][Accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: [https://ro.wikipedia.org/wiki/George\\_Enescu](https://ro.wikipedia.org/wiki/George_Enescu)



3. *Mihai Eminescu* [on line][Accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: [https://ro.wikipedia.org/wiki/Mihai\\_Eminescu](https://ro.wikipedia.org/wiki/Mihai_Eminescu)
4. *Ion Luca Caragiale* [on line][Accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: [https://ro.wikipedia.org/wiki/Ion\\_Luca\\_Caragiale](https://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Luca_Caragiale)
5. *Gheorghe Mustea* [on line][Accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: [https://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe\\_Mustea](https://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Mustea)
6. *Dănilă Aurelian* [on line][Accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: <http://www.moldovenii.md/md/people/767>
7. *George Bălan* [on line][Accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: [https://ro.wikipedia.org/wiki/George\\_B%C4%83lan](https://ro.wikipedia.org/wiki/George_B%C4%83lan)
8. *Ion Gagim* [on line][Accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: [https://ro.wikipedia.org/wiki/Ion\\_Gagim](https://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Gagim)
9. *Constantin Brâncuși* [on line][Accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: <https://www.google.com/search?q=constantin+brâncuși+pasăre+în+zbor&rlz>
10. АГА, Николай. К истории бельцкого русского театра (конец 1940 - х – начало 1950 - х годов). In: *Artă și educație artistică*, 2013. Nr. 2 (22), pp. 37-44. ISSN 1857-0445.
11. *Viola* [on line][Accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: <https://www.google.com/search?q=viola+instrument+muzical>
12. TOPALO, Valentina. *Rolul cuvintelor - cheie în cercetarea și scrierea articolelor științifice* [on-line] [citat 16 februarie 2018]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/libruniv/rolul-cuvintelor-cheie>
13. *Biblioteca Științifică. Raport de activitate 2015-2017*. Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt., Centrul Managerial. Coord. E. HARCONIȚA (red.). Red. L. MIHALUȚA, E. STRATAN . Bălți, 2016, pp. 64-74.



CZU 021.84:097

**EX-LIBRIS ȘI SUPRALIBROS – SIMBOLURI ALE CREAȚIEI ARTISTICE,  
ORNAMENTE ALE CĂRȚILOR NOASTRE**

---

EX-LIBRIS AND SUPRALIBROS - SYMBOLS OF ARTISTIC CREATION,  
ORNAMENTS OF OUR BOOKS

**Elena CRISTIAN, Svetlana CECAN**

**Abstract:** *The authors present information about the books with Ex-Libris and SupraLibros kept in the USARB Scientific Library Collection. These books have been purchased since 1959. Ex-libris is a formula that identifies the owner of a book.*

**Key words:** *ex-libris, supralibros, symbol, decorations, ex-libris manuscript, ex-libris label, ex-libris stamp, Moldavica Digital Library, Bessarabian ex-libris creator*

Etimologic, termenul de simbol provine din grecescul symbolom (semn de recunoaștere). Acest semn, obiect sau imagine concretă a unui lucru sau ființă reprezintă sau evocă altceva decât ceea ce este, de obicei o abstracție sau o realitate complexă. În domeniul artei, simbolul este folosit printr-o literă sau un semn grafic într-o operă de artă special pentru a desemna ceva independent de el. Raspândirea tiparului a deschis calea însemnelor de carte create pentru bibliofili pentru a-și însemna cărțile în chip felurit prin semnarea numelui întreg, a inițialelor sau a monogramei.

Francesco Orenes, *Oda Ex-libris-ului*, afirmă cu mândrie că ex-libris-ul este: „...Mică arhitectură simbol de simboluri, Crainic al culturii...”

Cărțile cu Ex-Libris și SupraLibros din colecția BȘ USARB, în special din Colecția Documente Rare, reprezintă cele mai valoroase și interesante tipuri de documente prin monogramele, blazoanele, etichetele, desenele, gravurile, micile însemne manuscrise și tipărite, sigiliile sau ștampilele aplicate pe copertă sau pe foaia de titlu. Graficienii și pictorii au transformat aceste însemne în adevărate opere de artă, minunate decorațiuni aplicate pe cărți de cei care le posedau cu mândrie. Această comunicare reflectă o parte din istoria de 72 de ani a BȘ USARB care a adunat documente din secolul al XVIII-lea până în prezent, cât și dorința noastră de a aduce informații despre cărțile cu Ex-Libris și SupraLibros păstrate în colecție.

Din rapoartele de activitate ale bibliotecii se poate observa că aceste cărți cu Ex-Libris și SupraLibros dar și multe altele au fost achiziționate începând cu anul 1959 prin schimbul interbibliotecar cu bibliotecile din fosta URSS (Moscova, Sankt Petersburg, Tomsk, Kaluga, Odessa, Cernăuți etc.), prin Бибколлектор (organizație care se ocupa de furnizarea cărților în biblioteci). La creșterea fondului de carte, un aport deosebit l-au avut donațiile de la Asociația Pro Basarabia și Bucovina Filiala „C. Negri” Galați, Universitatea Fresno din California, SUA, precum și donațiile particulare de la: Radu Moțoc, Alexandru Budișteanu, Ioan Nicoric, Mircea Druc, Iulius Popa, Pavel Proca, Ioan Călin Dimitriu, dr. Leonid

Gheorghian, Daniela Gifu, Dan George Dimitrescu, Nicolae Varnay, Mircea Filip, Ion Manoli etc.

Ca și istoric, Ex-Librisul a apărut la sfârșitul secolului al XV-lea în Germania, printre autorii inițiali au fost mari maeștri ai Renașterii, precum Albrecht Dürer (1471-1528) care efectua gravuri destinate proprietarilor bibliotecilor, de fapt acestea în esență fiind și primele ExLibris-uri, Lucas Cranach (1472-1553) și Hans Holbein junior (1497-1543).

Ex-libris (în latină: *[Carte] între cărți*) este un însemn de apartenență a unei cărți, care indică posesorul ei. Cuprinde adesea și gravuri cu valoare artistică.

SupraLibrosul este o expresie a posesorului cărții, o marcă de proprietar, un ornament aplicat pe coperta cărții. Supralibros, în general, sunt stampe în negativ, tip desen, de multe ori fiind aurite. Realizarea lor costă mai mult decât cea a ex-librus-ului. Prezența supralibros-ului pe carte poate indica și faptul că pentru proprietar cartea respectivă are o importanță deosebită.

Biblioteca Națională Digitală Moldavica <http://www.moldavica.bnrm.md>, include o colecție impresionantă de ex-libris-uri pe carte de diferite genuri, ale cunoscuților creatori basarabeni: Valeriu Herța, Leonid Nikitin, African Usov, Arcadie Antoseac, Nicolae Baciuc, Vladimir Kravcenko etc. Menționăm și alți creatori renumiți de ex-librisuri din RM: Ilie Bogdesco, Emil Childescu, Aurel Guțu, Isai Cârmu, Simion Zamșa, Alexandru Ermurache, Luminița Ermurache, Elena Garștea, Aliona Samburic, Vasile Movileanu și alții. Precizăm numai câteva lucrări ale artistului Valeriu Herța: *Ex-libris [scriitori] I. Creanga*, *Ex-libris [scriitori] D-lui V. Macariu*, *Ex-libris [caligrafie]*, *Ex-libris [feminin, portret]*, *Ex-libris [scriitori] Centenar Lucian Blaga*, *Ex-libris [scriitori] Liviu Rebreanu și multe altele*.

În Republica Moldova a apărut albumul *Creatori de ex-libris basarabeni (2011)*, care include douăzeci și opt de graficieni, prezenți cu câteva lucrări fiecare, completați cu date biografice: data și locul nașterii, studii, activități, expoziții de grup, expoziții personale, premii și distincții. În album sunt incluse și 6 lucrări ale participanților învingători la concursul de Ex-libris din 2007, organizat de Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” la tema „Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” – 130 de ani”. Concepția și alcătuirea albumului aparține dnei Lidia Kulikovski, director general al BM „B. P. Hasdeu” și graficianului Valeriu Herța.

Ex-Libris-ul internațional a fost inițiat de renumitul grafician – colecționar italian Gianni Mantero susținut de renumiți colecționari ai vremii ca: olandezul Johan Schwencke, austriacul Hubert WoytyWimmer, Toni Hofer. În mai multe țări din lume s-au înființat societăți naționale de prieteni ai Ex-Libris-ului, care reuneau bibliofili, colecționari și creatori de grafică Ex-Libris, și desfășurau activități prin alcătuirea de colecții, apariția revistelor de specialitate, culminând în anul 1939 cu înființarea Federației Internaționale a Societăților de Prieteni ai Ex-Libris-ului (prescurtat FISAE, International Federation of Ex Libris Societes).

Congresele Federației Internaționale pentru Ex-Libris (FISAE) se organizează o dată la doi ani, în diferite țări, sub patronajul UNESCO. A 36-a ediție a Congresului Internațional Ex-libris FISAE, a avut loc la Vologda (Russia) în perioada 22-27 august 2016. A 37-a ediție a Congresului Internațional Ex-libris FISAE se va desfășura la Praga (Republica Cehă) în 2018.

Prezentăm Ex-libris-uri și Supralibros-uri, minunate decorațiuni, de diferite

genuri, aplicate pe cărțile din colecția Bibliotecii.

**Ex-libris manuscris** „ex libris meis”, o scurtă formulă spirituală care conține și numele posesorului cărții. Un exemplu îl constituie însemnarea lui B. P. Hașdeu, pe volumul, *Din etymologicum magnum romaniae: Bucăți alese și adapt. pentru cl. secundare superioare* (1894). Câtă distincție în semnătură, câtă noblețe emană inscripția respectivă, sentimentul că aparține unui anumit om distinge respectiva carte dintre multe altele. Preotul Vasile Secrieru, scria pe toate cărțile din biblioteca sa, într-o splendidă ortografie latinească: *Ex meis libris Vasile Secrieru*. Dintre celelalte ex-libris-uri manuscrise menționăm: Gheorghe Armașu, Alexandru Budișteanu, Nicolae Filip, Karl Rabinovschi, Анна Петровна Лйнемань, etc.



**SupraLibros**, model decorativ de natură heraldică aplicat în auriu sau în sec pe coperta cărții arată proveniența acestuia sau apartenența în biblioteca unui anumit institut, grup sau individ. SupraLibrosul, putea reprezenta blazonul posesorului dacă era nobil, fie însemne, figuri alegorice, monograme înconjurate de ornamente. Cu câteva secole în urmă, ex-libris-ul era o parte indispensabilă a bibliotecii unei familii nobile și era trecut din generație în generație (Regele Carol I, Ecaterina II, Napoleon I Bonaparte, Shakespeare William, Swift Jonathan, Всеволожский Иван Александрович, Ludwig van Beethoven, Мамонтов Николай Иванович, Параскева Владимир Апостольевич Половцов Александр Александрович, Граф Шереметев Сергей Дмитриевич, etc.).





Supralibrosuri de format mic imprimate în piele pe cotorul cărții: Gheorghe Dima (1847–1925), Petre P. Panaitescu (1900–1967), Constantin Sandu-Aldea (1874–1927), Papilian Alexandru (pseudonimul lui Sandu Stoichiță) 1947, Михаил Константинович Баллас (1851–1918), Всеволожский, Иван Александрович (1835–1909), Николай Иванович Мамонтов (1845-1918), Параскева, Владимир Апостольевич (1854–1911), etc.



Privind aceste minunății este ușor de înțeles de ce ele au devenit o adevărată formă de artă și au reușit să suscite interesul colecționarilor, cu timpul au început să apară imagini din cele mai diverse, precum îngeri, dragoni, păsări și tot felul de animale, copii, peisaje, scene din viața de zi cu zi și multe altele. Menționăm unele ex-librusuri de acest gen: Leul din bronz din orașul vechi Abydos, o figură metaforă, o coroana regală, vultur în zbor, tigrul, etc.





De multe ori aceste ex-libris-uri au ajuns să fie considerate mai valoroase decât cartea în care au fost găsite, căci multe dintre ele au fost create de nume importante ale domeniului, sunt mici dar deosebit de frumoase creații de artă decorativă sau au aparținut unor persoane celebre. Oameni politici, scriitori, personalități culturale, actori au ținut să-și personalizeze cărțile din bibliotecă prin aplicarea acestor ornamente, fie inspirate de imaginea sau personalitatea lor, de pasiuni sau activități, de simboluri importante pentru ei: Mircea Druc, Pavel Anton, Vladimir Beșleagă, Faina Tlehuçi, Ion Manoli, etc.



**Ex-librisul are la bază și gravura în lemn, aramă, zinc în zilele noastre și pe alte materiale, suport matriță de pe care se obțin copii, ex-libris-ul propriu-zis. Găsim acest tip de ex-libris pe cărțile lui Lev Tolstoi:**

- Толстой, Лев Николаевич. Анна Каренина. Том. 1-2, (1914) (Тип. Т-ва И. Д. Сытина).
- Толстой, Лев Николаевич. Война и миръ. Том. 1, (1912) (Тип. Т-ва И. Д. Сытина)
- Толстой, Лев Николаевич. Драматические произведения, 1914 (Тип. Т-ва И. Д. Сытина).
- Толстой, Лев Николаевич. Повести и рассказы. Том. 2, 1914 (Тип. Т-ва И. Д. Сытина).



**Ex-libris-ul etichetă**, eticheta creată de un artist la cererea proprietarului sau din îndemnul propriu al artistului (Bibliotheca Moșoc, Bibliothek von Hans Ziekmann, Fundațiile Culturale Regale, Sibylle Gräfin von Bismarck geb. von Arnim, АМК ДЧИ. Родина прежде всего. Из книгохранилища имени К. К. Кукина, Михаил Николаевич Великий князь, Опанас і Ольга Шевчукевич, etc). În afara darului lor de a înfrumuseța cartea, ex-librisurile au scopul de a reaminti cine este proprietarul ei. Găsim diverse etichete de carte pe cărțile noastre, create de artiști din secole apuse sau contemporani, fiecare folosind stilul și tehnica sa, dar rezultatul fiind mereu deosebit de frumos. Iată câteva exemple.



**Ex-libris-ul ștampilă**, desemnează menționarea posesorului unei cărți aplicat pe foaia de titlu sau în cuprinsul cărții, pe marginea albă a paginii (Lupu Ilie, Nicorici Ioan Vasile, Odobescu Alexandru, Proca Pavel, Кучерявая Лактанция Асоціаția Culturală Pro-Basarabia și Bucovina Fil. „С. Negri” Galați, etc.). Ștampilă este cea mai ieftină, rapidă și mai ușor de folosit metoda de a personaliza o gamă largă de documente.





Pentru bibliotecari Ex-Librisul reprezintă acte, documente de apartenență ale unei cărți, a unei colecții rare, care le adaugă valoare, câte odată inestimabilă. Cu siguranța, atunci când ții în mână o carte cu ex-libris vei ști că face parte din biblioteca unui mare iubitor de carte.

Ex-Libris-ul și Supalibros-ul e martor al istoriei cărții, apărător al cărților dar și obiectul pasiunii nobile a colecționarilor. Rămâne și astăzi, în epoca tehnologiilor moderne, una dintre cele mai nobile componente ale artelor grafice. Indiferent de tipologia ex-libris-ului, el adaugă o valoare bibliofilă lucrării, alături de cea documentar-istorică, este totodată un important factor emoțional, o formă de educație estetică și de cultivare a unor relații de prietenie și idealuri comune între colecționari.

Pentru a personaliza cărțile din biblioteca Dvs puteți să folosiți un „ex-libris” propriu. Trebuie să cuprindă formularea „ex-libris”, numele și un desen semnificativ (o carte, o floare, un copac, unelte sau obiecte care să indice viitoarea profesie etc.).

### Referințe:

1. *Arta ex-librisului USARB* [on-line] [citată 18.12.2017]. Disponibil: <http://gradinilor.blogspot.md/2012/04/arta-ex-librisului.html>
2. *Biblioteca Națională Digitală Moldavica USARB* [on-line] [citată 23.01.2018]. Disponibil: <http://www.moldavica.bnrm.md>
3. *Creatori de ex-libris basarabeni USARB* [on-line] [citată 20.02.2018]. Disponibil: <http://ru.calameo.com/books/001858853f7343dc216b9>
4. *Ex-libris – minunatele decorațiuni ale cărților noastre USARB* [on-line] [citată 05.02.2018]. Disponibil: <https://www.bookaholic.ro/ex-libris-minunatele-decoratiuni-ale-cartilor-noastre.html>
5. *Ex Libris - o stampila erudita [USARB]* [on-line] [citată 06.02.2018]. Disponibil: <http://www.newparts.info/2015/10/ex-libris-o-stampila-erudita.html#.WnFnqIRl8dU>
6. *Grafica - eterna luptă dintre alb și negru. Creațiile de grafică mică USARB* [on-line] [citată 13.02.2018]. Disponibil: <http://www.caietesilvane.ro/articole/2040/Grafica-eterna-lupta-dintre-alb-si-negru-Creatiile-de-grafica-mica.html>
7. *Opera de arta ca simbol USARB* [on-line] [citată 19.02.2017]. Disponibil: <http://www.rasfoiesc.com/hobby/arta-cultura/OPERA-DE-ARTA-CA-SIMBOL79.php>
8. *Vologda will host the 36th International FISAE Congress on August 22-27, 2016* [on-line] [citată 22.01.2018]. Disponibil: <http://cultinfo.ru/en/news/2016/3/vologda-will-host-36th-international-fisae-congress>

**DOCUMENTE BIBLIOFILE ÎN COLECȚIA PARTICULARĂ  
„NICOLAE VARNAY”**

---

BIBLIOPHILE DOCUMENTS IN "NICOLAE VARNAY"  
PRIVATE COLLECTION

**Margarita IULIC, Valentina VACARCIUC**

**Abstract:** *Rare books are presented from Nicolae Varnay collection, donated to the USARB Scientific Library in 2015 by his daughter Ileana Budișteanu, architect, Associate Professor, PHD, - Bucharest, Romania. The collection is located in Reading Room No. 4 Documents in foreign languages and numbered 852 documents in 848 titles in various fields of knowledge*

**Keywords:** *USARB Scientific Library, Nicolae Varnay collection, bibliophile books, luxury editions*

Renumitul romancier, poet, traducător, lingvist, bibliotecar, eseist argentinian Jorge Luis BORGES reflectând despre cărți menționa: „*De-a lungul vremii, memoria noastră alcătuiește o bibliotecă variată, compusă din cărți, sau pagini, a căror lectură a fost o fericire pentru noi și pe care ne-ar plăcea să o împărtășim.*”

Susținem această idee și presupunem că dnul Dr. Nicolae Varnay, o parte din colecția căruia o prezentăm astăzi, tot ar fi de acord cu ea.

Dr. Nicolae Varnay (1910-1990), avocat, s-a născut la Mehadia în Banat, unde tatăl său era notar. După Marea Unire din 1918 familia s-a mutat la Arad. A urmat acolo liceul „Moise Nicoară”, iar apoi a absolvit Facultatea de Drept la Cluj. Pe lângă limba maghiară maternă, precum și limba română, și-a însușit ca autodidact limbile germană și franceză, dobândind o cultură solidă în aceste limbi. A profesat ca avocat de succes la Arad, fiind poreclit „Gură de aur” pentru pledoariile lui în limba română. Aplicându-se lupta de clasă, a fost înlăturat din avocatură în 1948. Au urmat ani grei, în care a practicat diverse slujbe mărunte pentru a-și întreține familia. Din 1960 a revenit la profesia de jurist. S-a pensionat în 1978 în calitate de Consilier Juridic. A crescut și a trăit într-un mediu multicultural înconjurat de români, maghiari, germani, sârbi, evrei. A crezut cu tărie în prietenia între popoare. A îndrăgit muzica și teatrul. Întreaga viață și-a închinat-o familiei și pasiunii pentru cărți. Această donație a fost inițiată și îngrijită de fica sa Ileana Budișteanu, arhitect, conferențiar universitar, doctor - București, România.

Fiind donată Bibliotecii Științifice USARB în anul 2015, pe parcursul anilor 2016-2017 s-a continuat îmbogățirea colecției cu documente valoroase din diverse domenii. Colecția „Nicolae Varnay”, este localizată în acces liber în sala de lectură nr. 4 Documente în limbi străine, însumând 852 documente în 848 titluri din diverse domenii ale cunoașterii: lingvistică, literatură, teoria literaturii, critică literară, filozofie, religie, drept, științe reale, medicină, artă, istorie. Farmecul Colecției „Nicolae Varnay”, este coexistența armonioasă a limbilor, dominantă fiind

limba maghiară (43 %). Conform genului de documente în colecție prevalează documente științifice – 51%, urmate de beletristică – 46% și documente didactice – 3%.

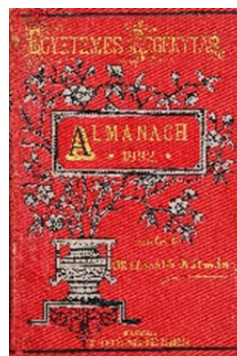


Volumele din colecție datează din secolul al XIX-lea până în prezent. Un dar de excepție sunt edițiile rare, cărțile bibliofile care trezesc interes nu numai prin conținut, dar și prin formă, editate în anii 1868–1955.

Printre cele mai vechi scrieri conform anului de ediție remarcăm:

- Almanach az 1892. evre : Egyetemes Regenytar / szerk. Kalman Mikszath. – Budapest : Singer es Wolfner, 1892. – 251 p.

*Kálmán Mikszáth* (16.01.1847-28.05.1910), scriitor, publicist și editor maghiar, autor de romane și nuvele satirice, membru al Parlamentului Ungariei, membru corespondent al Academiei Maghiare (1889); Distincții: Premiul lui Sandor Petöfi (1881), Premiul Societății Kishfaludi (1882). Romanul său „*Umbrela Sf. Petru*” (1895) se bucură de succes și a fost ecranizat. Mikszáth a editat almanahuri literare pentru editura *Singer și Wolfner* din anul 1888. *Almanahul pentru 1892*, seria Biblioteca universală (1885-1931), pe lângă calendar, include texte de: Mikszáth, Jókai, Zsigmond Sebők, István Bársony, Ferenc Herczeg, Sándor Bródy, primele scrieri ale lui Adolf Ágay. Coperta, paginile de titlu și decorațiile ex libris au fost proiectate și desenate pentru editură de Hellmann Mosonyi-Pfeiffer (1863-1905); Tip, tricostat: Hardcover; Tip de legare: țesătură roșie cu litere aurite.



Proverbul englez „*Don't judge a book by it's cover*” – *Nu judeca cartea după copertă*, putem cu incertitudine, să-l atribuim următoarelor volume:

- Ghetie, Jon. Dicționar român-magiar : Pentru școală și privați = Roman-magyar szotar : iskolai es maganhasznalatra / Jon Ghetie. – Budapest : Franklin-Tarsulat, 1896. – 501 p.
- Neuestes taschen-wörterbuch deutsch and englisch. Volumen 2 / vergleichung der gebräuchlichsten munzen, masse und gewichte: F. E. Feller, O. Thiergen. – Leipzig : B. G. Teubner, 1898. – (Kollektion Feller). (Noul dicționar de buzunar german – englez. Volumul 2 / compararea celor mai răspândite monede, măsuri și greutate)



Starea fizică a acestor documente de referință, demonstrează cât de utile și necesare au fost pentru deținătorul colecției.

„Viața - minut ce-ntruna piere.” Este o maximă a marelui cărturar maghiar Ady Endre. *Endre Ady*, (n. 22.11.1877, Érmindszent, comitatul Sălaj, azi Ady Endre, județul Satu Mare – d. 27.01.1919, Budapesta), scriitor și jurnalist maghiar considerat a fi unul dintre cei mai importanți poeți ai secolului XX, și ai literaturii maghiare în special; cunoscut îndeosebi pentru poemele sale de dragoste. Prima poezie publică în 22 martie 1896 în jurnalul „Szilágy”. În literatura maghiară este primul care rupe legătura cu stilurile vechi, creând un stil modern. Opera lui este influențată de Baudelaire, Verlaine. Este un poet simbolist. Simboluri des folosite: Dumnezeu, Bani, Léda. Întotdeauna scrie simbolurile cu literă mare. Opera sa poetică a fost publicată în 12 volume (primul a apărut în 1899, editura Versek), iar proza în 7 volume. File din viața poetului se regăsesc în :



- Ady-dokumentumok konyve. – [Bratislava] : [Eugen Prager], [1937?]. – 87 componente. Cartea de documente conține: cărți poștale, scrisori, dedicații, copiile listelor faximiliate.

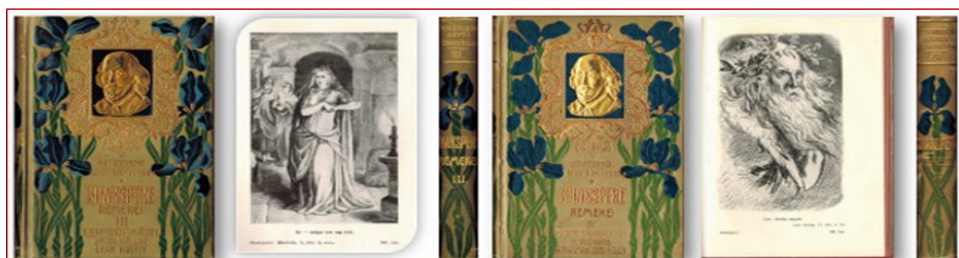
Cu o deosebită plăcere vă invităm să luați act de colecția „Remekírók Képes Könyvtára”, în care sunt incluse operele marilor clasici ai literaturii maghiare, precum și literaturii britanice:



- Csokonai Vitez, Mihaly. Valogatott munkai / Mihaly Csokonai Vitez ; kiadta, bevezetessel es jegyzetekkel ellatta Jozsef Banoczi. – Budapest : Lampel Robert (Wodianer F. es Fiai) Cs. es Kir. Udvari KonyvKereskedes, 1904. – XVIII, 376 p. : il., portr.. – (Remekirok Kepes Konyvtara / szerk.: Antal Rado ; 27 ) [Literatura maghiară – Sec. 19];
- Vorosmarty, Mihaly. Munkai. Kotet 3 / Mihaly Vorosmarty ; bevezetessel ellatta: Pal Gyulai. Budapest : Lampel R. Konyvkereskedese, 1906. – 392 p. : il.. – (Remekirok Kepes Konyvtara / szerk.: Antal Rado ; 38) [Dramaturgie maghiară – Sec.18];
- Shakespeare, William. Shakspere Remekei. Kötet 3 : A Szent-Ivan-eji alom ; Julius Caesar ; Lear kiraly / Shakspere ; rajzaival: John Gilbert ; fordította: Janos Arany, Mihaly Vorosmarty. – Budapest : Lampel Robert (Wodianer F. es Fiai) Konyvkereskedese, 1905. – 328 p. : il.. – (Remekirok Kepes Konyvtara / szerk.: Antal Rado ; 33);



- Shakespeare, William. Shakspere Remekei. Kötet 4 : Janos Kiraly ; Macbeth ; Ill. Richard; A makranczos holgy / Shakspere ; rajzaival: John Gilbert ; fordította: Janos Arany, Mihaly Vorosmarty. – Budapest Lampel Robert (Wodianer F. es Fiai) Konyvkereskedese, [19--?]. – 447 p. : il.. – (Remekirok Kepes Konyvtara / szerk.: Antal Rado ; 49).



Cercetând persoanele menționate aducem la cunoștință câteva note biografice:

*János Arany* (1817–1882), poet, traducător, prozator, jurnalist maghiar. A scris peste 40 de balade, traduse în mai mult de 50 de limbi. A tradus mai multe drame ale lui Shakespeare în maghiară, printre cele mai importante numărându-se Hamlet.

*Mihály Vörösmarty* (1800-1855), poet, scriitor romantic maghiar. Traducător al operei lui William Shakespeare, în limba română.

*John Gilbert* (1817-1897), ilustrator și gravor englez, membru al Academiei

de Arte britanice (1876). A ilustrat peste 150 de cărți, printre care și operele lui Shakespeare.

„Scrie doar ceea ce ai văzut” a fost formula după care se conducea *Contesa de Segur - Sofia Feodorovna Rostopchina*, (n. 01.08.1799, Sankt Petersburg – 9.02.1874, Paris). Scriitoare franceză de origine rusă, provenind dintr-o mare familie nobilă, primește o educație aleasă, care favoriza învățarea limbilor străine, în special franceza. (Pe parcursul vieții, dna va stapani cinci limbi).

După ce s-a dedicat educației copiilor ei, încurajată de jurnalistul Louis Veuillot, începe să scrie la cincizeci de ani, pornind de la povestirile pe care le-a spus nepoților și grupându-le împreună, pentru a forma ceea ce se numește acum „Noul basm”. În romanele ei educația este un factor determinant în evoluția individului.

Volumele contesei sunt publicate pentru prima oară ca ilustrații de către celebra editură Hachette între 1857 și 1872, în colecția „Bibliothèque rose illustree” din 1860.

A scris peste douăzeci de romane și povestiri printre care putem menționa „Necazurile Sofiei”, „Memoriile unui măgar”, „Un drăcușor”, „Generalul Durakin”, „După ploaie, vreme bună”.

- Segur, Comtesse de. *Les Bons enfants*. – Paris : Librairie Hachette, 1907. – 380 p. : il.. – (Bibliothèque Rose illustree)

Cartea conține 70 de ilustrații de *François Fortuné Antoine Feroggio* (1805-1888), pictor francez. A produs, de asemenea, litografii, desene pentru faianță și ilustrații de carte, în special pentru *Les Bons enfants* (1862). Un grup mare de desene de la Feroggio, inclusiv peisaje, scene istorice și de gen, sunt expuse în Muzeul Fabre din Montpellier, în timp ce picturile artistului sunt în muzeele Montpellier și La Rochel.

În colecție se regăsesc și volume ale scriitorilor notorii din Rusia, traduse în mai multe limbi. O perlă bibliofilă e creația:

- *Basmele lui Pușkin prelucrate în românește* / Miron Radu Paraschivescu ; il. de Th. Kiriacoff-Suruceanu. – București : Forum, 1945. – 125 p. : il.





*Miron Radu Paraschivescu* (2.10.1911 – 17.02.1971). Poet, eseist, traducător, publicist român. Studii: Facultatea de Litere din București. Operă de debut: 1941 – volumul „Cântice țigănești”. Opere semnificative: „Laude”, „Declarația patetică”. Traduce din lirica universală poezii de poți ca: Rainer Maria Rilke, Federico García Lorca, Robert Desnos, Arthur Rimbaud, etc.

*Theodor Kiriacoff-Suruceanu* (24.10.1900 – 28.04.1958). Minunat desena-tor, gravor, ilustrator de carte și inventiv scenograf de teatru și operă. Studii: școala de Belle Arte din Chișinău; Ilustrațiile pentru: Povești de Ion Creangă (1940); poeziile lui Dimitrie Iov din Covor basarabean (1943). Multe dintre peisa-jele sale se regăsesc în orașele: Paris, Viena, Chișinău, Athena, Sibiu.

Pentru toți cei pasionați de lectură recoman-dăm:

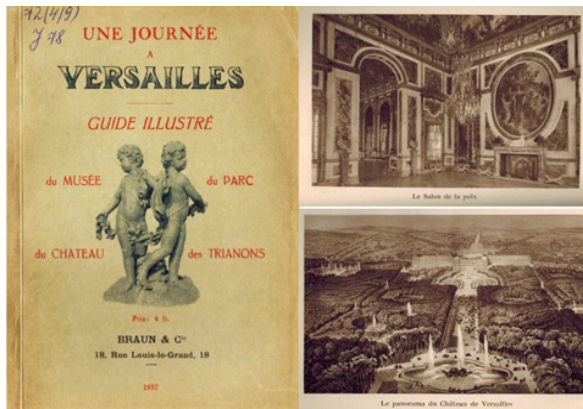
- Rath-Vegh, Istvan. A konyv komediaja / Istvan Rath-Vegh. – 2. Kiadas. Budapest : Cserepfalvi, [1943?]. – 301 p.

„Comedia cărții” reprezintă comorile artei și ști-inței, îmbogățește emoțiile noastre, ne familiarizează cu cele mai renumite și cele mai frumoase cărți, cele mai mari și cele mai mici. Istvan Rat-Veg este autorul paginilor pline de umor din istoria cărții, scrise cu un stil vesel și plin de înțelepciune.

*István Ráth-Végh* (1870-1959). Scriitor maghiar, istoric al culturii, avocat, magistru. Autor al nenumăratelor cărți despre prostia umană, credulitate, obiceiuri, modă, bani, texte științifice, fapte istorice uimi-toare, despre oamenii de știință: Istoria culturală a prostiei omenești; Sărbătoa-rea nebunilor.

Colecția de carte „NICOLAE VARNAY” include volume din diverse domenii de artă: muzeologie, pictură, muzică, operă, cinematografie, teatru de la mari edituri cu tradiții de cultură, menționăm doar unele din acestea:

- Une Journée a Versailles : Guide illustre du chateau, du musee, du parc et des trianons. – Paris : Braun & C, 1937. – 68 p. : il.



- Barát, Éber, Takács: A művészet története. I-II. kötet. Az ókor művészete. A kelet művészete. Európa művészete. 176 egyszínű és

16 színes táblával. Budapest, é.n., Dante. Kissé viseltes kiadó egész-vászon kötésben.



- Devrient, Eduard. Geschichte der deutschen Schaufpielkunst/ Eduard Devrient ; new bearbeitet und bis in die Gegenwart fortgeführt als „Illustrierte deutsche Theatergeschichte“ von Billy Stuhlfeld. – Berlin : Eigenbrodler Verl., 1929. – 598 p. : fot., il.



Și-au regăsit locul în acest fond personal și documente importante despre probleme ce țin de psihologie, știința economică, medicină, biologie, ecologie, multiple probleme care influențează viitorul omenirii.

- Zischka, Anton. Wissenschaft Bricht Monopole. Leipzig : Wilhelm Goldmann Verlag, 1936. – 266 p. : fot.

Lucrarea lui Anton Zischka ne conduce în cele mai arzătoare probleme economice ale prezentului german și nu numai. În stil fascinant este expus modul în care lumea a fost acaparată de monopolurile de cauciuc, de bumbac și lână, zahăr din trestie, de petrol, grâu, nichel, staniu și alte materii prime. Descrie modul în care chimiștii au reușit să spargă aceste monopoluri.

Anton Emmerich Zischka (1904, Viena - 1997, Spania), a fost un jurnalist austriac și unul dintre cei mai de succes scriitori de ficțiune din secolul al XX-lea. A activat ca corespondent pentru diferite ziare europene și americane. El a scris și sub pseudonimele *Rupert Donkan*, *Thomas Daring*, *Darius Plecha* și *Antal Sorba*. Cele 40 de cărți care au aco-



perit subiecte economice și tehnice non-ficțiune au fost traduse în 18 limbi. Creșterea și succesul editurii Goldmann din Leipzig se bazează în principal pe succesul celor mai bune cărți vândute a lui Zischka. Mai ales a *Wissenschaft Bricht Monopole*, care a devenit un adevărat bestseller. Cartea *Wissenschaft Bricht Monopole* a fost tradusă în limba română de către inginerul Ștefan Georgescu-Gorjan sub pseudonimul Ion Ciobanu în cadrul Editurii „Gorjan”, autorul concepției tehnice a Coloanei infinite monumentale a sculptorului Constantin Brâncuși (*Știința distruge monopolurile* (de Anton Zischka), 258 p., ed. I, 1941, ed. II 1943).

Suscită interes și descrierile despre destine umane, călătorii, explorări științifice:

- Zweig, Stefan. *Erasmie : Grandeur et decendance d'une idee / Stefan Zweig ; trad. de l'allemand par Alzir Hella. – Paris : Ed. Bernard Grasset, 1935. – 240 p. : portr.*
- *Zweig, Stefan* (1881–1942), scriitor, jurnalist, traducător, critic literar, biograf austriac. În prezent este alături de Hermann Hesse unul dintre cei mai citați autori de limbă germană. *Scrie Erasmus of Rotterdam, 1934* (Original title: *Triumph und Tragik des Erasmus von Rotterdam*).
- *Erasm Desiderius Rotterdamus* (1466/69–1536), (pseudonim al lui Gerhard Gerhards); Teolog, umanist olandez. Un mare călător, a fost primul gânditor care se definește drept european. A predicat accesul tuturor la cultură și la cunoaștere.
- Halasz, Gyula. *Ot vilagresz magyar vandorai : Magyar folfedezok benyovszkytol napjainkig / Gyula Halasz. – Budapest : Grill Karoly konyvkiadovallalata, 1936. – 191 p.*

Cartea lui *Gyula Halász* este un bun exemplu de diseminare și de popularizare a cunoștințelor despre traseul de viață și cariera științifică a 13 călători și renumiți exploratori de origine maghiară - Móric Benyovszky, Sándor Kőrösi Csoma, László Magyar, János Xántus, Ármin Vámbéry, Béla Széchenyi, Lajos Lóczy, Jenő Zichy, Samuel Teleki, Mór Déchy, Lajos Bíró, Emil Torday și Aurel Stein. Volumul este completat de un indice geografic.

În cadrul colecției „NICOLAE VARNAY” se regăsesc numeroase cărți rare, ediții de lux și bibliofile de mare valoare, exemplare cu autograf, ilustrate de artiști consacrați, precum și volume cu însemnări manuscrise, cu ex-libris de la marile edituri cu tradiții de cultură.

Termenul „bibliofilie” presupune relevarea originalității cărții, descoperirea valențelor ei specifice. Cartea bibliofilă, spre deosebire de cea obișnuită, nu





este doar obiect de studiu și lectură, ci este și creație. O carte bibliofilă reunește creația autorului, editorului, graficianului, tipografului, legătorului. Un criteriu foarte important în aprecierea cărții bibliofile este vechimea. Totodată, bibliofilia este activitate practică, prin munca de colecționare, păstrare, valorificare a cărții.



**Volume cu însemnări manuscrite ale avocatului,  
Dr. NICOLAE VARNAY**



Dnul Dr. Nicolae Varnay a fost un adevărat Om de carte, un devotat bibliofil. A colecționat atât documente ce reflectă activitatea sa profesională de avocat, cât și cărți ce alcătuiesc patrimoniul universal. Explorarea acestor valori oferă posibilitatea de a pătrunde în misterul creației, de a cugeta, de a dobândi noi cunoștințe, de a contribui prin lectură și cercetare, la dezvoltarea personală și de a realiza ceva deosebit.

*„Să se laude alții cu cărțile pe care le-a fost dat să scrie;  
eu mă laud cu acelea pe care mi-a fost dat să le citesc.”*  
Jorge Luis BORGES

**Referințe bibliografice:**

1. BORGES, Jorge Luis. *Eseuri : Discuții ; Alte investigații ; Nouă eseuri dantești ; Borges oral ; Biblioteca personală*. Iași : Polirom, 2015. 517 p. ISBN 978-973-46-5211-2.
2. *Colecția de carte „Nicolae Varnay”* [on-line] [citată la 11 noiembrie 2017]. Disponibil: <http://primo.libuniv.md/> ;
3. CRISTIAN, Elena, CECAN, Svetlana. *Ediții de lux și bibliofile din colecția de patrimoniu a BŞ USARB* [on-line] [citată la 21 noiembrie 2017]. [http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/3054/1/Cristian\\_E.\\_editii%20de%20lux.pdf](http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/3054/1/Cristian_E._editii%20de%20lux.pdf)
4. GANEA, Varvara. *Anatomia cărții* [on-line] [citată la 15 decembrie 2017]. Disponibil: [http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/2654/1/ganea\\_anatomia\\_cartii.pdf](http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/2654/1/ganea_anatomia_cartii.pdf)
5. GEORGESCU-GORJAN, Sorana. Bibliografia Gorjan. [on-line]. In: *Portal Măiastra*. 2005, Anul I, nr. 3, p. 34 [citată la 5 februarie 2017]. Disponibil: <https://zenoviecarlugea1950.files.wordpress.com/2010/11/nr-3-2005.pdf>
6. *Listă de scriitori maghiari* [on-line] [citată la 18 decembrie 2017]. Disponibil: [https://ro.wikipedia.org/wiki/Listă\\_de\\_scriitori\\_maghiari](https://ro.wikipedia.org/wiki/Listă_de_scriitori_maghiari)
7. MARINESCU, Nicoleta. *Biblioteconomie în întrebări și răspunsuri*. Iași : Ed. Stu- DIS, 2008. 161 p. ISBN 978-873-8807-0-1.
8. *Zischka, Anton Emmerich* [on-line] [citată la 5 februarie 2018]. Disponibil: [https://de.wikipedia.org/wiki/Anton\\_Zischka](https://de.wikipedia.org/wiki/Anton_Zischka)

CZU 027.7: 821.161.09"18" (092)Turghenev I.

**ГАРМОНИЯ «СЕРЕБРЯЩИХСЯ ВСПЛЕСКОВ» :  
ТВОРЕНИЯ И. С. ТУРГЕНЕВА И КРИТИКА ЕГО ТВОРЧЕСТВА  
В ИЗДАНИЯХ ИЗ РЕДКОГО ФОНДА НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКИ USARB.  
К 200-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ ПИСАТЕЛЯ**

---

*THE HARMONY OF "СЕРЕБРЯЩИХСЯ ВСПЛЕСКОВ" (SILVER SPLASH):  
THE WORKS OF TURGENEV I. S. AND THE CRITICISM OF HIS WORKS  
FROM THE RARE BOOKS COLLECTION OF SCIENTIFIC LIBRARY USARB.  
TO THE 200th ANNIVERSARY OF THE BIRTH*

**Марина ШУЛЬМАН**

*Какой слушатель! И какой критик!  
Гюстав Флобер*

**Abstract:** *This article is devoted to the 200-th birth anniversary of the great Russian writer of 19th century Ivan Turgenev. This paper consists of two parts. The first part is dedicated to comparison of two editions of Complete Works of Ivan Turgenev (1898 and 1911), which are preserved in our Rare Book Collection. The second part is connected with comparison editions of four critical books, which are dedicated to Turgenev's life and his masterpieces, which are also preserved in our Rare Book Collection.*

**Keywords:** *Turgenev Ivan; Russian editorial culture; University Scientific Library rare book collection*

Увидев, что я разглядываю панно с дамскими силуэтами, подруга сказала: «Сейчас в моде ретро». Мне вспомнился этот разговор во время чтения этюдов Леонида Петровича Гроссмана (1888-1965) о Тургеневе, опубликованных в издательстве «Северные дни» в начале прошлого века. Филолог цитировал роман «Новь»: «И действительно...18 век встретил гостей уже в передней в виде низеньких синеньких ширмочек, оклеенных вырезанными чёрными силуэтками напудренных дам и кавалеров... силуэтки были в большой моде в 80-х годах прошлого столетия...». Интерес к прошлому проявляется не всегда. И, конечно, затрагивает не всех. Порой, внимание к урокам, достижениям, ошибкам и образцам ушедших веков охватывает одновременно многих, являясь не шагом назад, а питательной средой для развития мысли, стимулирующей движение вперёд в политике, литературе, искусстве, технике и моде. Силуэты, увиденные мною в ателье, относились ко второй половине прошлого века. Они служили стимулом для игры воображения сегодняшних модниц. В унисон с «модой» на ретро звучит внимание к старинным книгам, инкунабулам, рукописям и редкостям печатной продукции. Издания, опубликованные до середины 20 в., ушедшего в прошлое, могут храниться в Редком фонде Научной библиотеки. Соприкосновение с



некоторыми из них питает душу и воспитывает эстетический вкус.

В 2018 году исполняется 200 лет со дня рождения Ивана Сергеевича Тургенева. Романы Тургенева, тесно связанные с реалиями жизни, современной автору, с годами приобрели качество прозрачного эталона, парящего в идеальной вышине над житейскими невзгодами их автора. Вспоминая знаменитое высказывание Пушкина о том, что поэзия... может быть глуповата, согласимся с гением в том, что прозаик обязательно должен быть умён. Но ум художника неотделим от интуитивных способов познания мира и сердечности. Поэзия возможна в прозе не только в смысле ритмизации прозаического текста. Зачастую, речь идёт о красоте, к созданию которой стремится, в той или иной степени, любой художник слова. Первое опубликованное произведение Тургенева было стихотворением, а последним его творением стал цикл «стихотворений в прозе», названный «Senilia». Задачей настоящей работы является рассмотрение Собраний сочинений писателя и особенностей критических работ о его творениях из Редкого фонда университетской библиотеки. Ниже дана характеристика изданий Тургенева.

ТУРГЕНЕВ, И. С. ПОЛНОЕ СОБРАНИЕ СОЧИНЕНИЙ : В 12 Т. - С. – ПЕТЕРБУРГЪ : ИЗД. А. Ф. МАРКСА, 1898. – Т. 12. –290 р.

В Редком фонде Научной библиотеки Бельцкого Государственного университета хранится компактный томик в твердой обложке светло серого цвета. Перед нами одиннадцатый том, единственный из всего собрания сочинений в 12 томах, выпущенных в свет в далеком 1998 году в типографии Адольфа Федоровича Маркса. На обложке изображена Клио, муза истории, в образе сидящей за конторкой женской фигуры в античной тунике со свитком и гусиным пером в руках. Черты лица напоминают лица древнегреческих статуй, голова украшена лавровым венком. Рядом с конторкой лежит книга. Слева от Клио фонарь и лавровая ветвь. Вверху обложки надпись «журналъ Нива». Ниже отпечатано название издания, а также фамилия и инициалы автора с уведомлением о том, что вниманию читателей предлагается издание А. Ф. Маркса в С.-Петербурге.

На титульном листе вверху название и фамилия автора с инициалами, номер тома, указание на то, что издание является приложением к журналу «Нива» за 1898 год и издано типографией А. Ф. Маркса, а также выходные данные (С.-Петербургъ, 1898). Видны штампы Редкого фонда нашей библиотеки, Сорокского учительского института, а также библиотеки города Нарва. На обороте титульного листа можно увидеть экслибрис издательства. Текст отпечатан кириллицей по правилам дореволюционной графики и орфографии.

Содержание каждой пьесы одиннадцатого тома Полного Собрания Сочинений Ивана Сергеевича Тургенева предваряется виньеткой с геометрическим узором, мчащейся тройкой или морским видом. Внимание читателей предлагаются пять пьес. Справочного аппарата, портретов, фотографий или цветных иллюстраций в тексте нет. Томик, явившийся в свет в 19 веке, пережив бурный двадцатый, вместе с нами переместился в век 21.

ТУРГЕНЕВ, И. С. ПОЛНОЕ СОБРАНИЕ СОЧИНЕНИЙ. – 5-е изд. – С. – ПЕТЕРБУРГЪ : ТИПОГРАФИЯ ГЛАЗУНОВА, 1911.

В 1911 году в Петербурге в типографии Глазунова вышли в свет десять томов Полного Собрания Сочинений И. С. Тургенева. Шоколадная обложка аккуратно обтянута тканью зеленого цвета. Поверх ткани золотистыми буквами идет надпись «И. С. Тургеневъ». На обороте обложки геометрический узор. На следующем листе в соответствии с правилами дореволюционной графики и орфографии указано, что первый том содержит первый отдел собрания сочинений, включающий в одну книгу все «Записки охотника». Эти новеллы прославили имя Ивана Сергеевича Тургенева еще до появления на свет его знаменитых романов. Далее вниманию читателей предлагается портрет, перепечатанный со стали в Лейпциге Ф. А. Брокгаузом. Портрет бережно переложен папиросной бумагой, за которой следует факсимиле. Текст, озаглавленный «Маша», представляет собой два листа, написанные от руки классиком русской литературы. На обороте есть указание на то, что перед нами страницы рукописи «Стихотворений в прозе» (том восьмой).

На титульном листе отпечатаны название, фамилия и инициалы автора, а также номер тома. Есть сообщение о том, что вниманию читателей предлагается пятое издание Полного Собрания Сочинений И. С. Тургенева. Внизу титульного листа указаны город (С.-Петербургъ), год издания (1911), имя владельца типографии и ее адрес (Типография Глазунова, Казанская ул. № 8). На титульном листе видны штампы Бельцкого педагогического института, а также его заочного отделения. На обороте титульного листа помещен экслибрис типографии Глазунова со львом.

Предисловие, освещающее историю издания сочинений И. С. Тургенева с 1850-х годов по 1884 год, написано писателем и редактором М. Стасюлевичем. В нем идет речь о первом посмертном издании произведений И. С. Тургенева, а также о подготовке к выходу в свет второго издания. Тексту первого рассказа «Хорь и Калиныч» предшествуют также биографический очерк и «Предисловие автора к последнему при жизни изданию 1880 года».

Содержание пятого издания Полного собрания сочинений Ивана Сергеевича Тургенева сгруппировано по отделам. В первый отдел, соответствующий первому тому, вошли все новеллы цикла «Записки охотника», во второй отдел входят романы в трех книгах. «Отцы и дети», а также «Накануне» опубликованы во втором томе, соответствующем первой книге. Вторая книга второго отдела содержит романы «Дым» и «Дворянское гнездо» и соответствует содержанию третьего тома. Последняя третья книга второго отдела соответствует четвертому тому издания. В ней вниманию читателей предлагаются романы «Новь» и «Рудин». Третий отдел охватывает с пятого по восьмой тома и называется «Повести и рассказы в четырех книгах». Предпоследний четвертый отдел носит название «Сцены и комедии в одной книге». Он соответствует девятому тому. Десятый том, соответствующий пятому отделу, назван «Мелкие сочинения в одной книге». В него вошли воспоминания, критические статьи, речи, некрологи, письма и пере-

воды с французского «Легенды о св. Юлиане Милостивом» и «Иродиады» Г. Флобера.

В справочный аппарат издания входят «Хронологический указатель к сочинениям И. С. Тургенева», а также «Алфавитный указатель к десяти томам пятого издания». Оно лишено красочных иллюстраций. Пятое издание Полного Собрания сочинений представляет интерес для филологов, преподавателей, студентов вузов и широкого круга читателей, ценящих глубину проникновения в психологию личности и изящество стиля И. С. Тургенева.

Сопоставим оба издания. Первое собрание сочинений И. С. Тургенева было отпечатано до революции кириллицей по правилам дореволюционной орфографии и пунктуации. Издание 1898 года выпущено в свет в качестве приложения к журналу «Нива» в типографии А. Ф. Маркса, просуществовавшей 48 лет (с 1869 года по 1918). Об этом свидетельствуют надпись сверху обложки, а также указание на то, что книга является приложением к журналу «Нива» за 1898 год на титульном листе издания. На обороте титульного листа отпечатан экслибрис издательства, владельцем которого был А. Ф. Маркс. Издание с самого начала предназначалось для семейного чтения. Оно должно было быть доступным по цене, добротным, но не роскошным. Это объясняет отсутствие справочного аппарата, цветных иллюстраций, портретов или фотографий. Иллюстративный материал сводится к изображению музы на обложке и виньеткам между текстами пьес.

В Редком фонде Научной библиотеки Бельцкого университета хранится десять томов пятого издания Собрания сочинений Тургенева 1911 года издания, опубликованного в Петербурге в типографии Глазунова. Настоящее собрание сочинений представляет интерес для филологов, тургеноведов, а также тех представителей широкого круга читателей, чей интерес можно назвать углублённым, долгосрочным и серьёзным. Одной из особенностей издания является бережное отношение к делу. Шоколадная обложка обтянута тканью зелёного цвета, портрет писателя, переведённый со стали Брокгаузом, аккуратно переложено папиросной бумагой. Второй особенностью Собрания сочинений Тургенева издания 1911 г. является наличие материалов пояснительного характера. Таковы предисловие М. Стасюлевича, призванное познакомить читателей с историей выхода в свет первого посмертного издания сочинений Тургенева, а также повесть о подготовке к печати второго издания, и публикация «Предисловия Тургенева к последнему при жизни изданию 1880 года». К материалам, подготавливающим читателей к восприятию творений писателя, можно отнести биографический очерк. Той же цели, по-нашему мнению, служит группировка произведений по отделам и книгам внутри отделов, принятая в издании. Нетрудно заметить, что, выделяя отделы, издатели придерживались жанровой классификации произведений писателя. Поэтому в первый отдел вошли новеллы (цикл «Записки охотника»), во второй - три книги, в которых опубликованы романы, третий отдел красноречиво называется «Повести и рассказы в четырёх книгах», четвёртый отдел назван «Сцены и комедии в одной книге», пятый отдел охватывает содержание десятой книги. Он назван «Мелкие сочинения в одной книге». В этот отдел включены

воспоминания, критические статьи, письма и переводы с французского «Легенды о св. Юлиане Милостивом» и «Иродиады» Г. Флобера. Ценно то, что вниманию читателей предлагается факсимильное изображение фрагмента рукописи писателя, названного «Маша», а также наличие справочного аппарата. В него входят выполненные на высоком профессиональном уровне «Хронологический указатель к сочинениям И. С. Тургенева», а также «Алфавитный указатель к десяти томам пятого издания».

Сопоставление двух дореволюционных изданий Тургенева, хранящихся в Редком фонде Научной библиотеки Бельцкого университета, позволяет сделать следующие выводы:

1. Тексты обоих изданий отпечатаны кириллицей в соответствии с правилами дореволюционной орфографии и пунктуации.
2. Каждое из вышеназванных собраний сочинений соответствует определённому кругу пользователей. В первом случае перед нами издание, предназначенное для семейного чтения. Второе издание адресовано тургеноведам и вдумчивым читателям, всерьёз увлечённым постижением наследия И. С. Тургенева.
3. Различие адресатов определяет выбор и характер издательских методов и приёмов, свидетельствуя о наличии издательской культуры в России начала прошлого века.

Помимо двух Полных собраний сочинений Тургенева в Редком фонде Научной библиотеки Бельцкого университета хранятся «Сочинения» Ивана Сергеевича Тургенева, выпущенные в свет в 1929-1930 гг.

ТУРГЕНЕВ, И. С. СОЧИНЕНИЯ : В 10-ТИ ТОМАХ / РЕД.: К. ХАЛАБАЕВ И. Б. ЭЙХЕНБАУМ. – МОСКВА ; ЛЕНИНГРАД : ГОС. ИЗД-ВО, 1929-1930.

Перед нами десять компактных томов в твёрдой обложке фиолетового цвета. На развороте титульного листа справа вверху в тонкой рамочке обозначены инициалы и фамилия автора. Ниже отпечатано название издания, указан порядковый номер тома. Внизу обозначено название издательства (Государственное издательство). Слева вверху повторены инициалы и фамилия автора. Ниже отпечатано частное название тома. Внизу титульного листа частично обозначены выходные данные: города (Москва и Ленинград), а также год выхода издания в свет (1929-е - 1930 - е годы). Стоят штампы Бельцкого педагогического института и его заочного отделения. На обороте редакционная справка К. Халабаева и Б. Эйхенбаума. Виден экслибрис Государственного издательства в виде раскрытой книги, серпа и молота. На следующей странице отпечатано частное название тома. Каждый том снабжён обстоятельными примечаниями Бориса Эйхенбаума, талантливого филолога начала 20 в.

В издании десять томов. Содержание первого составил цикл «Записки охотника». Во второй том вошли повести и рассказы, в третий и четвёртый – сцены и комедии. Содержание пятого тома составили два романа: «Рудин» и «Дворянское гнездо». В шестом томе опубликованы не только знаменитые романы («Накануне» и «Отцы и дети»), но и предисловие В. Десницкого, а также два историко-литературных очерка Л. В. Пумпянского

«Романы Тургенева и роман «Накануне» и «Отцы и дети». В седьмом томе изданы рассказы с предисловием Пумпянского, озаглавленным «Тургенев-новеллист». В восьмой том вошли повести, образно названные Л. Пумпянским «группой таинственных повестей». В этот цикл издателями включены «Собака», «История лейтенанта Ергунова». «Бригадир», «Несчастливая», «Странная история», «Степной король Лир» и «Вешние воды». Они написаны Тургеневым в период с 1866 по 1871 год. Учёный считает, что Тургенев далёк от мистики. В его повестях и рассказах есть «элементы «второго» толкования, естественного». Критик отмечает «мастерское владение техникой новеллы». Тургенев изящно обыгрывает оба толкования, осуществляя своеобразный «сплав таинственного с нейтральным». Лев Пумпянский характеризует «Собаку» как сказовое повествование, редкое у Тургенева. Учёный отмечает виртуозно созданную писателем атмосферу ужаса и своеобразную агрессивность существ из «парабиологического мира». Вторгаясь в жизнь персонажей Тургенева, они внушают героям повестей и рассказов страх, читателям трепет перед неведомым, а филологам желание сопоставить эту группу новелл Тургенева с творчеством Э. По.

В девятом томе опубликованы романы «Дым» и «Новь», а также литературно-художественные очерки Пумпянского и примечания, составленные на высоком уровне известным филологом Юрием Оксманом. Содержание десятого тома составляют рассказы, написанные с 1870-го по 1881, «Senilia» (1878-1882), примечания Б. Эйхенбаума и работа Пумпянского «Тургенев и Флобер». Тонкая стилизация в текстах Тургенева позднего периода родственна манере Флобера. Писателей связывали дружеские отношения. «Сочинения» представляют интерес не только благодаря бессмертным текстам самого Тургенева. Но и в связи с тем, что Борис Эйхенбаум, Лев Пумпянский и Юрий Оксман были чуткими и талантливыми критиками. Издание лишено иллюстраций. В его справочный аппарат входят редакционные заметки, пояснительные статьи, предисловия, а также примечания. Издание представляет интерес для филологов, тургеноведов, исследователей критической мысли в России в 20-м веке, студентов и преподавателей филологических факультетов вузов.

Целью второй части настоящей работы является сравнение изданий, посвященных творчеству Тургенева, хранящихся в Редком фонде Научной библиотеки Бельцкого университета. В Редком фонде Научной библиотеки Бельцкого университета хранятся четыре книги, посвященные творчеству писателя. Автором старейшего издания является профессор Дмитрий Николаевич Овсяннико-Куликовский (1904). Книги Леонида Гроссмана и Юрия Оксмана были изданы в двадцатых годах прошлого века. Сборник статей под названием «И. С. Тургенев. Документы по истории литературы и общественности» был опубликован в 1923 году. Позволим себе дать краткую характеристику сборника и трёх монографий, имеющих в нашем распоряжении.



ОВСЯНИКО-КУЛИКОВСКИЙ, Д. Н. ЭТЮДЫ О ТВОРЧЕСТВЕ И. С. ТУРГЕНЕВА. – 2-ОЕ ИЗД., ДОП. И ИСПР. С ПРИЛОЖ. ПОРТР. – С.-ПЕТЕРБУРГ : КНИГОИЗДАТЕЛЬСТВО «ОРИОН», 1904. – 266 Р.

Вниманию читателей предлагается книжка в твёрдом переплёте зелёного цвета. На обложку наклеен оригинальный титульный лист. На нём вверху отпечатаны инициалы, фамилия, звание профессора Дмитрия Николаевича Овсянико-Куликовского. Ниже указано название работы. Перед нами второе издание, исправленное и дополненное. Оно публикуется с приложением портрета. Со снимка на нас, читателей 21 века, пристально и немного печально смотрит первый из русских классиков 19 века, значение творчества которого было по достоинству оценено и глубоко понято представителями образованного европейского общества. Тургенев был другом Флобера. Жорж Санд назвала его в частном письме «учителем». На фотографии писатель в одежде, в которую он был одет по случаю вручения альбома доктора обычного права в 1879 году в Оксфордском университете. Диплом был вручён в знак признания заслуг Тургенева в деле освобождения от крепостной зависимости русских крестьян. Внизу обложки отпечатаны выходные данные: город (Петербург), издательство («Орион») и год выхода книги в свет (1904). Текст отпечатан кириллицей по правилам дореволюционной орфографии и пунктуации. Открыв книгу, мы увидим, что титульный лист отсутствует. От руки написаны данные, указанные на обложке.

После портрета И. С. Тургенева следует краткое предисловие за подписью автора монографии. В нём указано, что во второе издание вошли «Введение», в котором речь идёт о «западничестве» писателя, а также два «Приложения». Первое представляет собой библиографию литературы о писателе, во втором речь идёт о соотношении моральной и религиозной сторон душевной жизни личности. Помимо предисловия и введения в содержание книги входят 8 глав. Первая посвящена Базарову, чья фигура восхищала автора своей стихийной силой, вызывая в нём, в то же время, желание полемизировать с людьми подобного типа («Отцы и дети»). Во второй главе рассматриваются «Довольно» и «Призраки». Третья посвящена Соломину, главному герою романа «Новь». Тургенев писал, что общество нуждается не в Базаровых, а в Соломиных, людях «крепких, серых, одноцветных». (Письмо к Ф-ой от 11 сентября 1874 г.).

Профессор даёт классификацию «женских типов» Тургенева (4-8 главы). Героиню «Нови» Ирину он считает хищницей. Анну Сергеевну Одинцову («Отцы и дети») учёный характеризует как женщину самостоятельную, питающую отвращение к пошлости. Для иных героинь Тургенева смысл жизни в семье и материнстве: Татьяна («Дым»), Феничка («Отцы и дети») и др. Автор называет классическими «тургеневскими женщинами» Наталью («Рудин») и Елену («Накануне»), отмечая недюжинную силу их характеров, духовность и достоинство. Он считает, что женские образы Тургенева идут по пути освобождения от хищничества и рабства к духовной свободе: Джемма («Вешние воды»), Марианна, возвысившаяся «до героини» (роман «Новь»). Овсянико-Куликовский делит женские типы Тургенева на героинь, действующих рационально: Елену из «Накануне», Марианну из

«Нови», и иррационально. Зинаида из «Первой любви» - натура одорённая и противоречивая. В душе Веры из «Фауста» стихийные силы пробуждаются и берут верх. Клара охвачена любовью («Клара Милич»), душой Софи из «Странной истории» владеют внушение и религиозность. Политический фанатизм определяет стиль поведения Машуриной в романе «Новь». Лиза из «Дворянского гнезда», по мнению критика, представляет собой редкий тип душевного склада, отличающийся гармоничной цельностью, глубокой религиозностью и совестливостью. Лизе («Дворянское гнездо»), а также Вере («Фауст») посвящены в монографии отдельные главы. Монография адресована специалистам по творчеству Тургенева, преподавателям и студентам филологических факультетов вузов, учителям словесникам, а также широкому кругу читателей, покорённых классической ясностью языка Тургенева, его умением изящно выстроить захватывающую интригу, а также романтическим уважением к женщине. В молодости он мог подхватить на руки мать. В зрелые годы связал свою судьбу с Полиной Виардо, изящной французской певицей с голосом чарующей мягкости и завораживающей силы. Тургенев интуитивно ощущал энергию, страстность и волевые качества своих современниц. Он создал целую галерею женских образов с драматичной судьбой, овеянных неповторимым флером тончайшей духовности и тайны.

ОКСМАН, Ю. Г. С. ТУРГЕНЕВ. ИССЛЕДОВАНИЯ И МАТЕРИАЛЫ / Ю. Г. ОКСМАН. – ОДЕССА: ВСЕУКРАИНСКОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО, 1921. Вып. 1. – 127 Р.

В Редком фонде Научной библиотеки Бельцкого университета хранится миниатюрная книжка в мягкой обложке лилового цвета. На ней в рамку из цветочного венка вписаны инициалы и фамилия автора книги, а также её название. На титульном листе настоящего издания помимо сведений, перечисленных выше, имеются выходные данные: город (Одесса), издательство (Всеукраинское государственное издательство) и год выхода издания в свет (1921). Книга ранее входила в частную библиотеку. На обороте титульного листа указан адрес типографии (Одесса). Стоит штамп Бельцкого педагогического института. В книге пять глав с приложением. Первая названа интригующе: «Секретное следствие 1852 г. о «Записках охотника». Речь идёт об отставке по причине «небрежного исполнения своей должности» цензора князя В. В. Львова, пропустившего в печать «Записки охотника» И. С. Тургенева. Автор публикует «Особую записку министра народного просвещения «О содержании книги «Записки охотника» с выписками из неё». Записка была рассмотрена Императором 1 августа 1852 г. В 1852 г. (18 августа) князь Ширинский-Шихматов поручил Галову сличить тексты новелл в цикле «Записки охотника» с текстами рассказов, ранее опубликованных в периодической печати. Галов составил таблицу. Слева цитируются тексты, опубликованные в «Современнике», справа даны их модификации в позднейшем издании. Вторая глава посвящена публикации рассказа «Муму». Тургенев писал Аксакову о том, что рассказ не пропустит цензура. Опасаясь, что запрещение новеллы может привлечь к ней сугубый интерес

общественности, власти 8 июня 1856 года разрешили печатание «Муму» и других новелл И. С. Тургенева.

Третья глава книги Юрия Оксмана, видного филолога 20-го столетия, посвящена истории опубликования романа И. С. Тургенева «Новь». У автора уже было литературное имя, а также многочисленные поклонники. Писатель с успехом читал фрагменты романа в салонах. В письме 1877 года он писал Стасюлевичу: «Слава богу, на этот раз обошлось». Оксман напоминает о докладе Ведрова, написавшего донос о крамольности окончания романа «Новь». Дело «пахло» конфискацией уже отпечатанного романа. Голоса членов цензурного комитета разделились. Пятеро из десяти считали роман опасным. Пяти членам комитета удалось отстоять «Новь» потому, что среди других подал свой голос за спасение романа председатель А. Петров. Легенда гласит, что Стасюлевич попросил чтицу Марии Александровны А. Н. Мальцеву прочесть роман императрице. Неожиданно, якобы, вошёл государь и, послушав чтение, одобрил роман. В четвёртой главе речь идёт об истории публикации «Нахлебника» и «Завтрака у предводителя». Пятая глава «К биографии Тургенева» состоит из трёх частей. Оксман описывает пребывание своего героя в университете (С. –Петербург), публикует цензурную справку о «Помещике», а также историю «Письма» о смерти Гоголя. В приложении представлена анонимная статья Н. А. Некрасова о комедиях И. С. Тургенева. Маленькая книжка без иллюстраций привлекает внимание. Работа основана на документах, эффектно сопоставленных, освещена ясным и справедливым авторским взглядом, написана просто и умно. В справочный аппарат издания входят сноски и многочисленные приложения. Книга адресована филологам, специалистам по творчеству Тургенева, исследователям литературно-критического процесса в России, преподавателям и студентам филологических факультетов вузов, а также широкому кругу ценителей тургеневского изящного и выразительного стиля.

И. С. ТУРГЕНЕВ. ДОКУМЕНТЫ ПО ИСТОРИИ ЛИТЕРАТУРЫ И ОБЩЕСТВЕННОСТИ / ЦЕНТРАРХИВВ; Н. Л. БРОДСКИЙ, Н. Ф. БЕЛЬЧИКОВ, А. С. НИКОЛАЕВ [И ДР.]. – М. : ГОС. ИЗД-ВО, 1923. – Вып. 2. – 167 Р.

В Редком фонде Научной библиотеки Бельцкого университета хранится небольшая по объёму книжка в твёрдом переплёте. На обложку наклеен оригинальный титульный лист. Вверху есть уведомление о том, что вниманию читателей предлагается издание, выходящее в свет под эгидой Центрального архива. Оно представляет собой сборник статей, посвящённых анализу истории создания или публикации того или иного творения, письмам писателя, истории его личных взаимоотношений с другими деятелями русской культуры, неизданной переписке или редким материалам, относящимся к биографии и творчеству Тургенева. На обложке издания чёрно-белый силуэт писателя, название книги, а также наименование издательства. На титульном листе вверху отпечатано название книги и указано, что перед нами второй выпуск., посвящённый И. С. Тургеневу. Внизу обозначены выходные данные: город (Москва), издательство (Государственное издательство) и год издания (1923). На обороте стоит штамп Бельцкого

педагогического института. Среди авторов работ, опубликованных в настоящем сборнике имена известных филологов двадцатого столетия: Н. Л. Бродский, Н. Ф. Бельчиков, А. С. Николаев. Одна из статей Бродского названа образно: «Связка писем И. С. Тургенева», другая посвящена Тургеневу как драматургу, в третьей учёный рассматривает письма Т. А. Бакуниной к И. С. Тургеневу. Н. Ф. Бельчиков написал первую работу о личных взаимоотношениях Ивана Тургенева с Вяземским. Вторая его статья освещает историю письма Тургенева о смерти Гоголя. В третьей работе, опубликованной в настоящем сборнике, Н. Ф. Бельчиков исследует отражение деятельности III – го отделения в романе «Отцы и дети». А. С. Николаев опубликовал работу о цензурной истории поэмы Тургенева «Филиппо Стродзи». Каждая статья в той или иной мере основана на изучении соответствующих документов из фондов Центрального архива. В книге нет иллюстраций, а также справочного аппарата. Сборник адресован филологам, тургеневодам, а также преподавателям и студентам филологических факультетов вузов.

ГРОССМАН, ЛЕОНИД ПЕТРОВИЧ. ПОРТРЕТ МАНОН ЛЕСКО. ДВА ЭТЮДА О ТУРГЕНЕВЕ / ЛЕОНИД ПЕТРОВИЧ ГРОССМАН. – М. : СЕВЕРНЫЕ ДНИ, 1922. – 90 Р.

Миниатюрная книжка в твёрдом переплёте зелёного цвета, хранящаяся в Редком фонде Научной библиотеки Бельцкого университета, сегодня является редкостью, чтение которой доставит ценителям русской классической литературы и критической мысли истинное удовольствие встречи сразу с двумя талантами. На обложку наклеен лист белой бумаги, на котором от руки выписаны имя и фамилия автора, а также название книги. На титульном листе издания сверху отпечатаны имя и фамилия автора. Ниже даны название книги и её подзаголовок (Два этюда о Тургеневе). Перед нами второе издание книги замечательного филолога Леонида Петровича Гроссмана (1888-1965). Внизу обозначены выходные данные: город (Москва), издательство («Северные дни»), а также год выхода издания в свет (1922). На титульном листе стоит штамп Бельцкого педагогического института, на обороте имеется печать Научной Библиотеки Бельцкого университета.

Л. Гроссман был сыном врача. Окончив в 1904 году Ришельевскую гимназию с серебряной медалью, критик обучался в Сорбонне во Франции (1906-1910). В 1911 г. Гроссман окончил юридический факультет Новороссийского университета в Одессе. С 1921 он работал в Москве в Литературно-художественном институте В. Брюсова в качестве лектора. В 1940 году талантливый филолог написал диссертацию «Бальзак в России». Ему присвоили степень доктора филологических наук. В 1948 осуждён как космополит. Гроссман плодотворно работал в нескольких направлениях: поэтический цикл «Плеяда», ряд прозаических произведений («Вторник у Каролины Павловой», «Рулетенбург. Повесть о Достоевском», «Записки Д'Аршиака: Пушкин в театральном кресле»), литературно-критические работы: «Этюды о Пушкине», «Театр Тургенева», «От Пушкина до Блока», «Лермонтов и Рембрандт»...

В стиле Л. Гроссмана удачно сочетаются уважение к фигуре автора, поэтическое восприятие прозы с точностью определений («...тончайший изобразитель внешнего мира») и логичностью выводов. В первом этюде, названном «Портрет Манон Леско», автор не искал среди персонажей Тургенева героиню, похожую на красавицу Манон из бессмертного романа Прево. Гроссман подчёркивает неподдельный и продуктивный в творческом плане интерес писателя к восемнадцатому веку, пишет о нотах ностальгии, присутствии чудаков в текстах Тургенева, пристрастии к дворянским «гнёздам» уходящей в прошлое эпохи, называя писателя «невольным основателем эстетического усадебоведения». Критик предлагает обратить внимание на любовь русского классика к французской живописи и графике, утверждая что: «портретная живопись 18 века постоянно сквозит в его описаниях». Учёный отмечает внимание к мельчайшим деталям интерьера и таинственный поэтический флёр, окутывающий облики героинь тургеневской прозы. Всё это создаёт в восприятии чуткого читателя своеобразный противовес острой злободневности и политической заострённости произведений Тургенева. Учёный пишет о музыкальных предпочтениях писателя, высоко ценившего певучую энергию и неповторимую красоту мотивов Глюка и Моцарта. Критик справедливо пишет о том, что писатель «с любовью записного библиофила...описывает рисунки и надписи какой-нибудь таинственной книги» из частного книжного собрания. В старых бумагах перед Тургеньевым раскрывался дух эпохи, выраженный в «колком афоризме вольнодумного философа, в едкой кляузе старого крючкотвора или в таинственной цитате из старинного мистического трактата». Внимание к старине и предметам искусства не было интересом коллекционера. Гроссман пишет о «гармонии серебристых всплесков» в связи с чуткостью Тургенева, безупречностью его эстетического вкуса и умением создавать в тексте атмосферу таинственного и прекрасного. В предметах искусства и приметах старины для писателя воплощался, по мнению учёного, «основной догмат тургеневского мирозерцания о спасении мира творческой красотой».

Второй этюд, состоящий из трёх частей, назван «Последняя поэма Тургенева «Senilia». Гроссман пишет о кажущейся «отрывочности» стихотворений, о «спаянности» частей творения Тургенева «вокруг крепких стержней основных замыслов», отмечая «искусную» работу писателя, опубликовавшего «отшлифованное и законченное создание». В первой части работы («Метры и ритмы») учёный записывает прозаический текст «стихотворений» как стихи, утверждая, что в «Senilia» есть четырехстопный и пятистопный ямб, вариации хорея, пятистопный анапест, амфибрахий и ритм, близкий к народной поэзии. В разделе «Композиция» выделены десять триптихов, каждый из которых посвящён одной теме: Россия, Христос, природа, судьба, любовь, античные песни, безверие, старость, смерть, апокалипсис. «Соперник», «Чернорабочий и белоручка», «Завтра, завтра!». «Мы ещё повоюем!» и «Посещение» не входят в триптихи, но в них звучат те же темы и выражены близкие по духу настроения. В третьей части статьи речь идёт о том, что «Senilia» связаны с философией Шопенгауэра (мир как воля и представление). Они звучат как «лирические иллюстрации» к постула-



там философа. Смысл заветов Тургенева Гроссман видит в преобразении «житейской мути и космического ужаса» в категории «активной кротости, душевной страстности и творческой красоты». Книга Леонида Гроссмана, лишенная иллюстраций и справочного аппарата, демонстрирует широту кругозора исследователя, глубину проникновения в сущность творений русской классики, строгую логичность мышления критика, сочетающуюся с артистизмом и изяществом интерпретаций. Она адресована филологам, тургеневодам, исследователям литературного процесса в России, преподавателям и студентам филологических факультетов вузов.

Сборник статей о Тургеневе явился результатом коллективных усилий по изучению документальных материалов, хранящихся в Центральном архиве в Москве. Монография замечательного филолога Юрия Оксмана, освещающая перипетии противостояния таланта и цензурного комитета, а также историю выхода в свет творений Тургенева, является плодом скрупулёзного изучения архивных документов, писем, свидетельств и легенд. Монографии Дмитрия Николаевича Овсяннико-Куликовского и Леонида Гроссмана не случайно названы этюдами. Самый термин пришёл из мира искусства. В теории живописи понимание «этюда» близко к значению «наброска», который должен впоследствии перерасти в большую картину. В музыковедении после замечательных творений Шопена и других композиторов значение этюда как опыта отошло на второй план. Этюд часто является самостоятельным, замечательно скомпанованным и глубоко волнующим душу произведением. В литературной эстетике присутствуют и понимание этюда как задания, используемого в целях обучения, так и осмысление термина как обозначения особого жанра, существующего в художественном творчестве, а также в литературной критике. Книжки, в названии которых звучит термин «этюд», отличаются высокой степенью «вживания» в текст, напряжённостью работы интуиции. Им может быть присуща импрессионистичность в манере изложения критического материала. Такова монография Леонида Гроссмана о Тургеневе.

Сопоставление сборника статей и трёх монографий по творчеству Тургенева из Редкого фонда Научной библиотеки Бельцкого университета позволяет прийти к следующим выводам.

1. Все книги о Тургеневе изданы в течении небольшого отрезка времени (1904-1923), относящегося к началу двадцатого века, получившего в истории культуры название «серебряного». По мнению некоторых учёных этот период закончился в 1921 (смерть Александра Блока), по версии других в 1930 (самоубийство Маяковского).

Монография Д. Н. Овсяннико-Куликовского вышла в свет в 1904 году в самом начале 20 в. Исследование Юрия Оксмана, этюды Леонида Гроссмана и сборник документальных материалов по творчеству Тургенева были опубликованы в начале двадцатых годов прошлого столетия. По духу исследования они продолжают традиции «серебряного» века русской литературы и критики.

2. Монография Овсяннико-Куликовского написана кириллицей с соблюдением правил дореволюционной орфографии и пунктуации. Ав-

торский текст книги Юрия Оксмана отпечатан по правилам современного русского языка. Цитаты, взятые автором из дореволюционных источников, даны с соблюдением правил дореволюционной орфографии и пунктуации. Работы из сборника трудов на основе материалов Центрального архива отпечатаны по правилам современного русского языка, а цитаты из источников 19 века даны с соблюдением дореволюционной графики и пунктуации. Письма Тургенева печатаются на русском, французском и немецком языках. Этюды Л. Гроссмана отпечатаны в соответствии с орфографическими и пунктуационными правилами современного русского языка.

3. Работы, опубликованные в сборнике трудов на основе материалов Центрального архива, носят историко-биографический или текстологический характер. Исследуются документы, свидетельства и письма. Монография Юрия Оксмана имеет подзаголовок: «Исследования и материалы». В ней много документальных материалов, а также выписок из официальных источников. Работы Овсяннико-Куликовского и Леонида Гроссмана представляют собой научный прекрасно аргументированный авторский индивидуальный взгляд на творчество Тургенева. Они основаны, прежде всего, на анализе текстов художественных произведений.

4. Работникам нашей библиотеки удалось сберечь тексты критических работ по творчеству Тургенева. Нет ни клякс, ни особых повреждений. Не наблюдается отсутствия страниц. К сожалению, в трёх случаях оригинальные обложки не сохранились. Книги были заново переплетены. На обложки монографии Д. Н. Овсяннико-Куликовского и сборника, созданного по материалам Центрального архива, бережно наклеены оригинальные титульные листы. Титульный лист этюдов Леонида Гроссмана не сохранился. На обложку наклеен белый лист глянцевой плотной бумаги, на которой от руки написаны чёрными чернилами имя, фамилия учёного, а также название его книги.

5. Книги лишены красочных иллюстраций. В качестве иллюстративного материала использованы: графический абрис Тургенева (Сборник документов) и портрет писателя (в монографии Овсяннико-Куликовского).

6. Издания предназначены для людей сведущих: филологов, тургеноведов, исследователей литературного процесса. В двух случаях имеются приложения. В монографии Оксмана опубликована статья Н. А. Некрасова о комедиях Тургенева. В книгу профессора Овсяннико-Куликовского включены два приложения. Первое представляет собой краткий библиографический обзор публикаций. Второе «Приложение» является развёрнутым комментарием к 208 странице. В книге Гроссмана в конце перечислены книги «того же автора», рекомендуемые читателям. Во всех книгах есть сноски и ссылки на использованные работы, свидетельства и письма. Аскетизм и серьёзность изданий соответствуют адресному назначению книг, свидетельствуя о наличии издательской культуры в России начала 20 в. Помимо научных целей фрагменты монографий Юрия Оксмана и профессора Овсяннико-Куликовского могут быть использованы в учебном процессе вуза или гимназии гуманитарного профиля. Этюды Леонида Гроссмана написаны блестяще и глубоко, соответствуя поэтичности тургеновской прозы и заражая энерги-

ей стиля, они внушают оптимизм. «Этюды» Леонида Гроссмана могут доставить удовольствие не только тургеневодам, но и представителям широкого круга вдумчивых ценителей тургеневской прозы.

**Использованная литература:**

1. ГРОССМАН, ЛЕОНИД ПЕТРОВИЧ. *Портрет Манон Леско. Два этюда о Тургеневе*. Москва : Северные дни, 1922. 90 р.
2. ОВСЯНИКО-КУЛИКОВСКИЙ, ДМИТРИЙ НИКОЛАЕВИЧ. *Этюды о творчестве И. С. Тургенева*. 2-ое изд., доп. и испр. с прилож. портр. – С.-Петербург: Книгоиздательство «Орион», 1904. 266 р.
3. ОКСМАН, ЮРИЙ ГРИГОРЬЕВИЧ. *И. С. Тургенев. Исследования и материалы*. Одесса : Всеукраинское гос. изд-во, 1921. Вып. 1. 127 р.
4. ТУРГЕНЕВ, И. С. *Документы по истории литературы и общественности*. Центрархив ; Н. Л. Бродский, Н. Ф. Бельчиков, А. С. Николаев. Москва : Гос. Изд-во, 1923. Вып. 2. 167 р.

CZU 025.5/.6:024.5

## ACCESUL DESCHIS LA INFORMAȚIE ÎN USARB: CONTRIBUȚII EDUCAȚIONALE ȘI ȘTIINȚIFICE

OPEN ACCESS TO USARB INFORMATION:  
EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC CONTRIBUTIONS

Valentina TOPALO

**Abstract:** *One of the strategic objectives of the Scientific Library is to promote open access to information and knowledge. In this respect, the questionnaire "Open Access in the Scientific Library, the contribution in the study and scientific research, users' vision on the Open Access Perspectives", attended by 75 students from 4 faculties (teachers, students, master students, PhD students). 75% of respondents are convinced that open access is beneficial to their research area, and 97% of respondents believe AD has significantly changed research.*

**Keywords:** *information, research, open access, scientific communication, benefits, USARB, questionnaire, users*

### Context și obiective

Unul dintre obiectivele strategice ale Bibliotecii Științifice este promovarea accesului deschis la informații și cunoștințe științifice gratuite. În acest sens, Biblioteca Științifică a elaborat un chestionar privind contribuțiile educaționale și științifice ale accesului deschis în USARB.

Scopul acestui chestionar este de a determina cum s-a dezvoltat politica instituțională privind accesul deschis și gestionarea datelor de cercetare cât și situația actuală în domeniul accesului deschis. Acest chestionar este o inițiativă a Bibliotecii Științifice USARB, dezvoltată în cadrul activităților desfășurate pe parcursul a mai multor ani în domeniul accesului deschis, Știință 2.0 și Open Science.

### Designul cercetării

Studiul privind „Accesul Deschis în Biblioteca Științifică, contribuția în procesul de studiu și cercetare științifică, viziunea utilizatorilor asupra perspectivelor Accesului Deschis” urma să se analizeze principalele întrebări de cercetare:

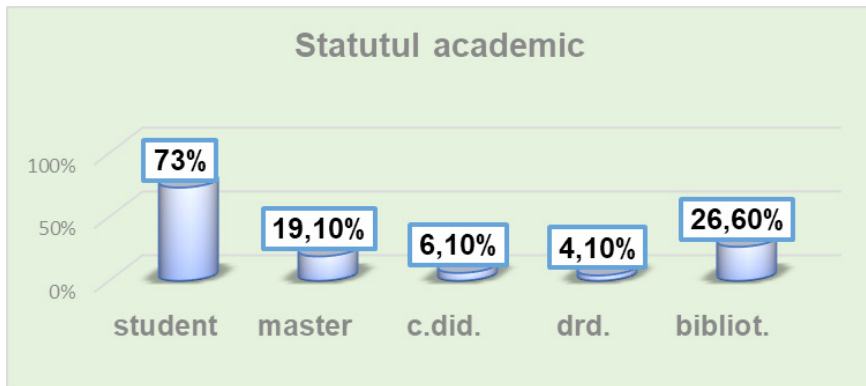
- În ce măsură cunosc studenții, cadrele didactice, bibliotecarii, ce este Accesul Deschis?
- Care sunt beneficiile Accesului Deschis pentru dezvoltarea societății?
- Dacă Accesul Deschis a schimbat și a sporit profilul și reputația activității de cercetare?
- Ce schimbări doresc să aducă fiecare respondent pentru țară / regiune?
- Care este viitorul Accesului Deschis?

Culegerea de date s-a efectuat prin intermediul chestionarului difuzat tradițional și online www. Acesta a fost postat pe pagina de start a Bibliotecii Științifice la 17 octombrie 2017 și a fost deschis până la 30 octombrie 2017.

Chestionarul a fost adresat cadrelor didactice, studenților, masteranzilor/doctoranzilor, bibliotecarilor. Chestionarul a înserat întrebări deschise și închise fiind aplicate pe un eșantion de 75 de subiecți (47 tradițional și 28 online) de la 4 facultăți și BȘ USARB. Răspunsurile sunt anonime și analizate în mod

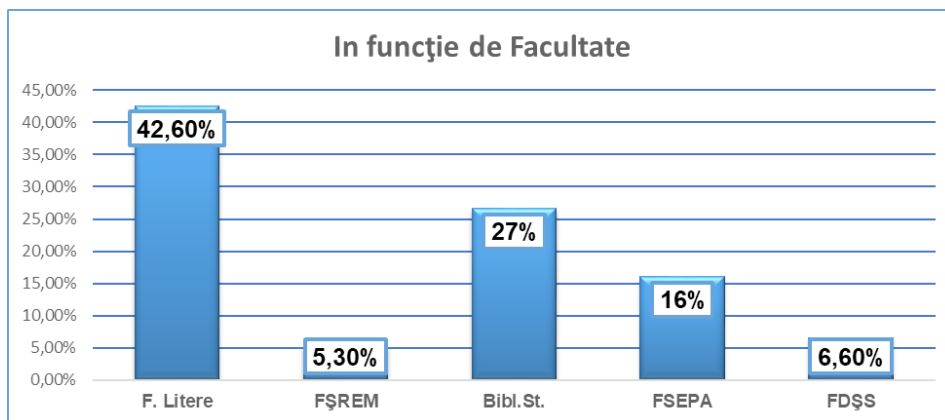
confidențial, în conformitate cu bunele practici științifice. Studiul a conținut 11 întrebări, după cum urmează:

- **PENTRU A MĂSURA STATUTUL ACADEMIC, RESPONDENȚII AU FOST RUGAȚI SĂ SE ÎNSCRIE ÎNTR-UNA DIN URMĂTOARELE CATEGORII:**



- **ÎN FUNCȚIE DE FACULTATE STRUCTURA EȘANTIONULUI ESTE URMĂTOAREA:**

Facultatea de Litere	Biblioteca Științifică	Facultatea de Științe Reale Economice și ale Mediului	Facultatea de Științe ale Educației Psihologice și Arte	Facultatea de Drept și Științe Sociale
42,6 % (38)	26,6% (20)	5,3%(4)	16%(12)	6,6% (5)



- **În cadrul studiului am fost interesați să aflăm CE ESTE ACCESUL DESCHIS?**

Ca răspuns la întrebare 75% înclină spre formularea corectă a termenului. Tabela de mai jos se referă la răspunsurile privind cunoștințe despre Access Deschis.



**Accesul Deschis este una dintre cele mai progresiste mișcări ale cercetătorilor, având ca obiectiv principal promovarea ideii accesului liber la informația științifică**

**Accesul Deschis este accesul digital, on-line, gratuit la literatură, fără restricții privind drepturile de autor și de acordare a licențelor**

**Accesul Deschis este considerat astăzi drept un nou model de comunicare științifică**

**O cale deschisă la resurse electronice**

**O mișcare globală care sprijină circulația liberă, deschisă a informațiilor și ideilor**

**Pentru mine ca utilizator, Accesul Deschis este un sistem de acces online gratuit în care îmi permite să accesez, fără taxă de plată, fără bariere și permisiune**

**Posibilitatea de a consulta rezultatele cercetărilor științifice precum și creșterea vizibilității producției științifice**

**Accesul Deschis aduce o vizibilitate maximă a cercetărilor și instituțiilor, crește numărul cititorilor și impactul asupra conținutului științific, crează condiții pentru oricine și oricând să aibă acces nelimitat la informația științifică accesibilă de oriunde, astfel influențând dezvoltarea societății.**

**Более широкой аудитории становятся доступны результаты исследований, активнее используются научные результаты. Чем больше цитируется статья, чем больше ссылок делается на неё, тем лучше для карьеры ученого. „Кто владеет информацией - владеет миром“**

**Acesta promovează fluxul de cunoștințe la nivel mondial în beneficiul științei, inovării și dezvoltării**

**75 % de respondenți au declarat că sunt foarte sau destul de familiarizați cu AD, 25% afirmă că nu cunosc ce este AD.**

Acest fapt explică că cele 75 % de respondenți înțeleg bine utilitatea Accesului Deschis în documentare, informare și cercetare. Determinând termenul AD au ajuns la concluzia că poate fi utilizat pentru a acoperi diferite nivele de deschidere, de la accesul simplu „citat” până la posibilitatea de a remixa și reutiliza conținutul. Citarea Declarației (citată de mai multe ori) privind accesul deschis de la la Budapesta este în mod obișnuit ca o definiție care include drepturile de folosire a informației, încurajează schimbul liber de cunoștințe și resurse pentru a lărgi accesul și pentru a încuraja creativitatea.

**Considerăm că atitudinile față de AD sunt pozitive, majoritatea respondenților pledează în favoarea acestuia.**

- **CARE SUNT BENEFICIILE ACCESULUI DESCHIS PENTRU DEZVOLTAREA SOCIETĂȚII?**

Promovează fluxul de cunoștințe la nivel mondial în beneficiul științei, inovării și dezvoltării

Informațiile științifice accesibile influențează dezvoltarea societății

Oferă posibilitatea de a beneficia de conținutul informațional internațional și de a asigura crearea și distribuirea conținutului local

Crește vizibilitatea rezultatelor cercetărilor științifice, vizibilitatea țării, instituției, autorului

Posibilități de Acces Deschis oferite de Biblioteca Universitară, serviciile, colecțiile, acces la baze de date internaționale EBSCO, SpringerLink, Eubookshop, care le putem accesa numai de la Bibliotecă, ceea ce este important pentru studiu și cercetare

Oferă șanse reale țării noastre să aibă acces egal la cunoștințe și informații, accesând arhive, repozitorii naționale/internaționale electronice cu acces deschis

Descărcarea documentelor / ideilor fără restricții

Postarea publicațiilor în repozitoriul instituțional - împărtășirea ideilor, posibilități de accesare a unor cărți, articole altor acțiuni concrete în mediul digital - promovarea informației științifice

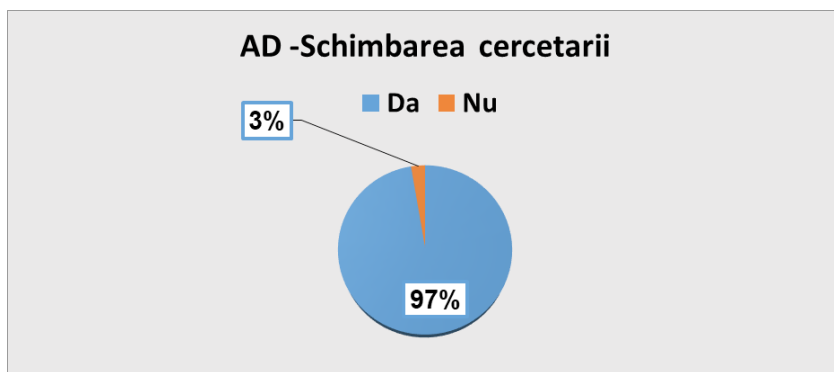


Accesul deschis la cercetare are o gamă largă de beneficii pentru toate aspectele societății, permite o cercetare mai rapidă și mai bună, sprijină inovarea în economie, permite accesul celor care nu pot să plătească pentru abonare.

De asemenea, este vorba despre corectitudine - multe cercetări sunt finanțate de contribuabil și ar trebui să fie disponibile pe scară largă și să nu necesite plăți pentru acces.

Unul dintre marile lucruri legate de accesul deschis este că acesta are potențialul de a-i beneficia pe toți. Beneficiile pentru societate și economie ar trebui resimțite în Moldova în general, în comunitatea bălțeană în particular. AD poate, totuși, să sporească profilul și reputația activității de cercetare din Moldova și a Universității, deoarece au fost găsite mai multe citări ale rezultatelor OA. Biblioteca Universitară sprijină membrii comunității prin intermediul serviciilor sale, prin colecțiile sale electronice, de unde utilizatorul poate alege, vedea, diferenția descoperirile, care în fond schimbă viața oamenilor. Cu cât mai mulți utilizatori pot accesa și dezvolta cele mai recente cercetări, cu atât mai valoroase devin cercetările și cu atât mai multe persoane, cercetători vor putea beneficia de aceasta. De aceea, accesul deschis este important.

➤ **ACCESUL DESCHIS A SCHIMBAT ȘI A SPORIT PROFILUL ȘI REPUTAȚIA ACTIVITĂȚII DUMNEAVOASTRĂ DE CERCETARE?**



97% dintre respondenți consideră că AD a schimbat activitatea de cercetare, semn că sunt de acord cu acest lucru, devenit modelul predominant în comunicările științifice, fiind un viitor al multor modele mixte de afaceri, 3% afirmă că AD nu a schimbat nimic, nu a sporit profilul și reputația activității de cercetare.

➤ **CE SCHIMBĂRI DORIȚI SĂ ADUCEȚI PENTRU ȚARA / REGIUNEA DVS.? RĂSPUNSURILE RESPONDENȚILOR SUNT DIVERSE ȘI OPTIMISTE.**

**Economia țării depinde de capacitatea noastră de a inova și de a fi mai competitivi într-o economie globală din ce în ce mai interconectată**

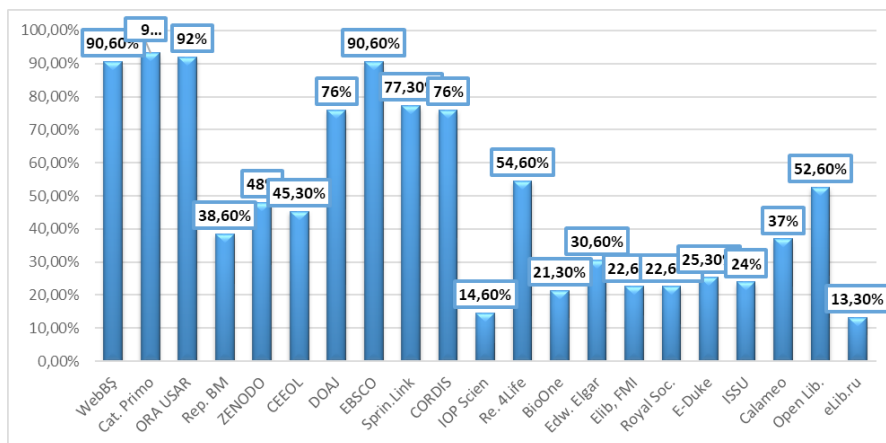
**Sănătatea țării/comunității, depinde de capacitatea de a inova și de a fi competitiv în economia globală. De aceea ar fi minunat să am posibilități financiare să public cercetările mele nu numai local dar și internațional**

**Acces deschis la toate domeniile de cercetare, la propria cercetare care se va solda cu schimbarea situației economice, cu o lume mai bună pentru țara mea**

**Să se creeze un sistem de comunicare științifică care să susțină activitatea cercetătorilor și a întreprinzătorilor de afaceri**

## Acces la literatura deschisă conduce la descoperirile care economisesc timp, creează eficiență și îmbunătățesc viețile

### ► CE SERVICII DE ACCES DESCHIS ALE BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE UTILIZAȚI PENTRU CERCETĂRILE DVS.?



Instrumentele utilizate adaugă vizibilitate și accesibilitate cercetării. Se poate constata că serviciile de acces deschis sunt cunoscute, se manifestă un interes profesional, chiar dacă interesele diferă, preferințele exprimate de ei sunt pe deplin semnificative. Websitul BŞ USARB - 98%; Catalogul Electronic Primo Exlibris - 93,3%; Repozitoriul Instituțional ORA USARB - 92% - domină opțiunile. Preferințele sunt diferite și gradele de accesare la fel.

Evaluând datele privind serviciile de acces deschis au fost menționate bazele de date. Observăm următoarele rezultate: EBSCO - 90,6%, CORDIS (Ebookshop.eu) - 78%; SpringerLink - 77,3%; DOAJ) Directoriul revistelor cu Acces deschis - 76%; Research 4LIFE (Hinari, AGORA, OARE, ARDI) - 54,6%, Open Library - 50,6%, Repozitoriul European ZENODO - 48%; Biblioteca CEEOL - 45,3%; Colecția Edward Elgar Publishing - 30,6%; E-Duke University Presss - 25,3%; elibrary BM, FMI - 22,6%; Royal Society Journals - 22,6%; Platforma Internațională ISSU - 24%; Calameo - 37,3%, BioOne - 21,3%; IOP Science - 14,6%; eLibrary.ru, WIKIPEDIA - 13,3%.

EBSCO, SpringerLink, Ebookshop continuă să fie în topul accesărilor, fiind preferat pentru conținuturile lor, cercetătorii au acces continuu, simultan, 24 de ore pe zi, 7 zile pe săptămână, la lucrări necesare și vitale.

Studentii de la Facultatea de Litere au evidențiat mai mult publicații științifice în domeniul Media & Communication din Directoriul revistelor cu Access deschis DOAJ. Din 11200 de reviste cu acces deschis, DOAJ inserează 106 reviste în 13 limbi din 34 de țări de pe 5 continente la subiectul „Media și comunicare”.

### ► INDICAȚI REVISTELE UNIVERSITARE CARE LE UTILIZAȚI.

Toți respondenții lecturează publicațiile postate pe website-ul Bibliotecii,

considerându-le o sursă de informare utilă instruirii și cercetării. Utilizatorii paginii web cunosc revistele universitare: *Confluente Bibliologice, Bibliouniversitas, Limbaj și Context, Glotodidactica, Tehnocopia, Artă și Educație Artistică, NRF, Tehnocopia*. Biblioteca Științifică le promovează permanent, dovedindu-le tuturor că revistele sunt mijloace importante de comunicare științifică. Au fost numite mai des revistele: *Glotodidactica, Limbaj și Context, Confluente Bibliologice, Artă și Educație Artistică*.

► **CARE ESTE VIITORUL ACCESULUI DESCHIS?**

Este pentru a rămâne, deoarece beneficiile pe care le aduce sunt atât de largi.

Sperăm că accesul deschis va avea un viitor sănătos - cel puțin decât aveam zece ani în urmă. Avem un conținut mult mai deschis decât oricând, fie că este vorba de articole din jurnal, de resurse educaționale deschise, de cărți sau de alte materiale de cercetare și de învățare.

Avem sisteme mai bune pentru publicarea, difuzarea și localizarea de conținut deschis.

Se va investi mai mult în cercetare pentru a accelera ritmul descoperirilor științifice, se va încuraja inovația, se va îmbogăți educația și stimula economia - pentru a îmbunătăți binele public

Se va investi mai mult în cercetare pentru a accelera ritmul descoperirilor științifice, se va încuraja inovația, se va îmbogăți educația și stimula economia - pentru a îmbunătăți binele public

Vor fi sisteme mai bune pentru publicarea, difuzarea și localizarea de conținut deschis

Există încă provocări în ceea ce privește sprijinirea instituțiilor și a cercetătorilor individuali cu trecerea la accesul deschis - este o zonă pe care are nevoie de susținere nu numai prin proiecte de bune practici privind accesul deschis, dar și de Stat.

Accesul deschis va juca un rol într-un viitor în care cercetarea și cunoștințele din întreaga lume vor putea ajuta oamenii oriunde s-ar afla

Principalul motiv pentru care suntem mai entuziasmați de viitorul accesului deschis este schimbarea pe care o vedem în cadrul facultăților și cercetătorilor.

Pentru viitorul comunicării științifice deschise, trebuie să avem capacitatea de a crede că va exista un sistem mai bun și mai durabil decât ceea ce avem acum

Facultățile se vor publica în mai multe reviste deschise, baze de date.

Următoarea generație de oameni de știință, probabil cei de astăzi ai Generației Z, va avea o mentalitate foarte diferită și înțelegerea a ceea ce înseamnă să partajeze în mod deschis conținutul. Vor alege și vor menține sisteme de promovare a Accesului Deschis, care generează conștientizare, sensibilizează către o știință deschisă, care încet, dar sigur, va înflori în întreaga lume.



## **CONCLUZII**

Din analiza chestionarului se poate concluziona că toate răspunsurile privind AD sunt necesare. Acesta permite, de asemenea, să cunoaștem mai bine opiniile și interesele comunității în legătură cu accesul deschis, serviciile de acces deschis pe care le preferă, cât și unele gânduri privind viitorul accesului deschis la cunoaștere.

Constatările cele mai relevante ale sondajului sunt că aproximativ 75% dintre respondenți sunt convingși că accesul deschis este benefic pentru domeniul lor de cercetare, îmbunătățind în mod direct modul în care funcționează comunitatea științifică.

## **RECUNOȘTIȚĂ**

Dorim să le mulțumim cadrelor didactice, doctoranzilor, masteranzilor, studenților, bibliotecarilor care au participat la sondaj.

## **Referințe electronice:**

1. CALARCO, Pascal, SHEARER, Kathleen, SCHMIDT, Birgit, TATE, Dominic. *Librarians' Competencies Profile for Scholarly Communication and Open Access* [on-line] [citată 20 febr. 2018]. Disponibil: [https://www.coar-repositories.org/files/Competencies-for-ScholComm-and-OA\\_June-2016.pdf](https://www.coar-repositories.org/files/Competencies-for-ScholComm-and-OA_June-2016.pdf)
2. *Featured Projects* [on-line] [citată 20 febr. 2018]. Disponibil: <http://www.eigenfactor.org/>
3. *BioResearch Open Access* [on-line] [citată 20 febr. 2018]. Disponibil: <http://www.scimagojr.com/>
4. *Open letter to publishers* [on-line] [citată 20 febr. 2018]. Disponibil: <http://opencitations.wordpress.com/2013/01/03/open-letter-to-publishers>
5. *Altmetrics Tools* [on-line] [citată 20 febr. 2018]. Disponibil: <http://altmetrics.org/tools>

CZU 027.7(478):004.65

## REPOZITORII INSTITUȚIONALE ÎN REPUBLICA MOLDOVA: STUDIU

---

INSTITUTIONAL REPOSITORIES IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA: STUDY

**Mihaela STAYER**

**Abstract:** *The article includes sequences from history, origin, structure, and types of Repositories. The paper contains information about the IR of the Republic of Moldova, the stages of creation and development of the IR ORA (USARB).*

**Keywords:** *repositories, electronic archives, information, open access, publications, statistics, library, ORA USARB*

Scopul cercetării constă în analiza particularităților funcționării Repozi-toriilor Instituționale în vederea determinării factorilor ce contribuie la valorifi-carea patrimoniului documentar în condițiile actuale ale Accesului Deschis la informație.

Obiectul cercetării îl reprezintă RI în noul context digital.

Subiectul cercetării o constituie problema creării și perspectivele dez-voltării a RI în Republica Moldova.

Atingerea scopului preconizat presupune realizarea următoarelor obiec-tive:

- analiza conținutului conceptului RI;
- examinarea diversității tipologice a RI;
- identificarea factorilor de dezvoltare a RI;
- studierea eficienței de funcționare a RI;
- relevarea strategiilor de valorificare și promovare a producției științifice;
- formularea unor recomandări privind optimizarea RI în universitățile din Republica Moldova.

Societatea informațională actuală este una din cele mai provocatoare so-cietăți din cursul istoriei. Dezvoltarea depozitelor digitale instituționale repre-zintă o abordare foarte nouă pentru multe universități din lume, iar depozitele de succes ar putea revoluționa promovarea publicațiilor științifice din comu-nitățile academice, deschizând accesul la cercetare mult mai rapid în procesul de descoperire și formând alte deprinderi de cercetare și comunicare a infor-mației.

Un depozit digital instituțional oferă oportunitatea de a crea un loc vir-tual central unde membrii universității să poată arhiva lucrările academice și administrative digitale.

Repozitoriile sunt servere de documente care permit cercetătorilor să-și arhiveze rezultatele cercetării în mod digital. Originile noțiunii de Repozi-toriu datează din 1990, când noul mediu academic în rețea a permis cercetătorilor să comunice prin distribuire de preprinturi - versiuni de articole care au fost pre-zentate în reviste, dar care încă nu au fost publicate.

Prima arhivă a fost preprintă LANL (Los Alamos National) și ulterior redenumit arXiv, creată de Paul Ginsparg în 1991. Arhiva a folosit inițial niște e-mailuri pentru a anunța abonații despre noi indexări în domeniile: Matematică, informatică, biologie.

**Cele mai renumite Repoitorii**

**arXiv.org** <http://arxiv.org/>  
Cel mai mare Repoitoriu de articole științifice și preprinturi în domeniile: fizică, matematică, informatică, astronomie, biologie, finanțe.

**CiteSeer** <http://citeseer.ist.psu.edu/index>  
Disponibilitate în accesarea documentelor științifice și academice

**DSpace @ MIT** <http://dspace.mit.edu/>  
DSpace @ MIT conține teze și dizertații selectate din toate departamentele MIT care datează încă din mijlocul anilor 1800.

**RePEc** <http://repec.org/>  
RePEc (Research Papers in Economics) – conține documente în domeniul economiei din 70 de țări.

**PhilSci** <http://philsci-archives.pitt.edu/>  
PhilSci-Archive, o arhivă electronică adaptată și condusă de filozofii științei, care include documente: filozofia generală a științei, filozofia științelor particulare (fizică, biologie, chimie, psihologie etc.)

### Diversitatea tipologică a Repoitoriorilor:

- **pe subiecte** – este auto-arhivarea spontană pentru oamenii de știință;
- **de cercetare** - necesită un mandat de depunere;
- **naționale** – afișează rezultate științifice în limba națională;
- **instituționale** - conțin diverse documente ale unei instituții.

### DOAR, Directory of Open Access Repositories clasifică repoitoriile:

Any Repository Type ▾
Any Repository Type
Aggregating (106)
Disciplinary (305)
Governmental (84)
<b>Institutional (2953)</b>

Mișcarea privind accesul deschis a condus la dezvoltarea de Repoitorii Instituționale care a apărut ca o nouă strategie în 2002.

În 2003, noțiunea de depozit instituțional a fost creată de *Clifford Lynch* în relație cu universitățile. El a susținut că: „...un depozit instituțional bazat pe universități este un set de servicii pe care o universitate le oferă membrilor comunității pentru gestionarea și difuzarea materialelor digitale create de instituție și de membrii comunității sale. Gestionarea acestor materiale digitale, inclusiv conservarea pe termen lung, după caz, precum și organizarea și accesul sau distribuția”.

Pe lângă arhivarea rezultatelor cercetării, RI pot îndeplini funcții precum managementul cunoașterii, evaluarea cercetării și prezentarea rezultatelor cercetării unei instituții. Menirea universităților este de a crea condiții și a oferi cunoaștere, precum și de a genera cunoștințe noi prin cercetarea științifică. Nu numai resursele tipărite dar și cele digitale trebuie să fie păstrate și oferite pentru acces.

Există mai multe definiții ale termenului „Repoitoriu Instituțional” (IR).

Iată definițiile cheie:

- Conceptul de repoitoriu/arhivă electronică a fost definit de **Lynch**

**Clifford** astfel: „un IR al unei Universități este un set de servicii pe care Universitatea le oferă membrilor comunității, pentru managementul și diseminarea materialelor digitale create de instituție sau de membrii respectivei comunități.” [1, p. 1-7]

- **Stevan Harnad**, în special, insistă că autoarhivarea furnizează o soluție optimă și inevitabilă pentru soluționarea problemelor comunicării științifice [2, p. 40]

- **Ware Mark** adaugă participarea OAI (Open Archives Initiative - Inițiativa Arhivelor Deschise) în definirea depozitului instituțional: „Un IR este definit ca fiind o bază de date bazată pe web (depozit) de materiale științifice, care este definită instituțional (opus termenului de depozit bazat pe un subiect); cumulativ și perpetuu (o colecție de înregistrări); deschisă și interoperabilă (folosind software-ul OAI); astfel colectând, diseminând și stocând (parte a procesului de comunicare educațională). În plus, majoritatea includ conservarea pe termen lung a materialelor digitale, ca o funcție cheie a depozitului instituțional”. [3, p. 5-6]

- Definiția lui **Crow Raym** se referă la potențialul RI de a schimba sistemul de comunicare academică. Astfel de depozite: „Oferă o componentă esențială în reformarea sistemului de comunicare științifică – o componentă ce extinde accesul la cercetare, reafirmă controlul academiei asupra științei, sporește competitivitatea și reduce monopolul revistelor, aducând importanță economică și prestigiu instituțiilor și bibliotecilor care le sprijină; Au potențialul de a servi ca indicatori tangibili ai calității universității și de a demonstra relevanța științifică, socială și economică a activităților de cercetare, astfel sporind gradul de adresabilitate, statutul și valoarea publică a instituției” [4, p. 2]

În depozitul instituțional digital este arhivată toată producția științifică a universității: tezele de doctorat ale membrilor universității, lucrări științifice și alte materiale pe care universitatea consideră că sunt valoroase și pot fi puse la dispoziția membrilor universității sau a altor universități sau pentru oricine de oriunde. Conform datelor registrului OpenDOAR în lume sunt înregistrate **3 449** repozitorii, din ele **2 252** RI, din RM, sunt **7** arhive.

**Repozitorii Instituționale din Republica Moldova**

În depozitul instituțional digital este arhivată toată producția științifică a universității: tezele de doctorat ale membrilor universității, lucrări științifice și alte materiale pe care universitatea consideră că sunt valoroase și pot fi puse la dispoziția membrilor universității sau a altor universități sau pentru oricine de oriunde.

Conform datelor registrului OpenDOAR în lume sunt înregistrate **3449** repozitorii, din ele **2252** RI, din RM, sunt **7** arhive.

Logos displayed: REK - AISM (Institutional Repository of Economic Knowledge), OAI, LISMF, IR - MSU (Institutional Repository of Moldova State University), OKA USAKIB (OPEN RESEARCH ARCHIVE OF ALEXANDRU BALCI STATE UNIVERSITY), TUM (The University of Twente).

Mișcarea privind accesul deschis a condus la dezvoltarea de Repoziții Instituționale, apărută ca o nouă strategie în 2002, iar conducerea Institutului Massachusetts <http://www.dspace.org/>, creat în colaborare cu Hewlett Packard Corporation, a fost un model pentru multe alte universități. Accesul Deschis (Open Access) este accesul digital, online, gratuit la literatură, fără restricții privind drepturile de autor și de acordare a licențelor.

Pentru a asigura Accesul Deschis la literatura științifică în măsură egală

sunt susținute două strategii:

- autoarhivarea (self-archiving)
- revistele pe bază de acces deschis (open access journals)

Scopul general al Accesului Deschis este de a beneficia de conținutul informațional internațional și de a asigura crearea și distribuirea conținutului local.

Conform lui M. Laakso, dezvoltarea mișcărilor de acces deschis poate fi împărțită în trei faze. Prima care a durat din 1993-1999, s-a numit faza de pionierat. În această perioadă au fost inițiate de către un grup de cercetători voluntari, o mare cantitate de platforme de acces deschis. Autorii declară că în această perioadă arhivele instituționale au început să se dezvolte și perioada dată este caracterizată ca o perioadă de mari speranțe în dezvoltarea accesului deschis.

A doua fază, fază de inovare a avut loc în anii 2000-2004 și este, de asemenea, caracterizată de o creștere puternică a publicațiilor cu acces liber. Au fost dezvoltate modele care să conducă accesul deschis pe o scară mai largă.

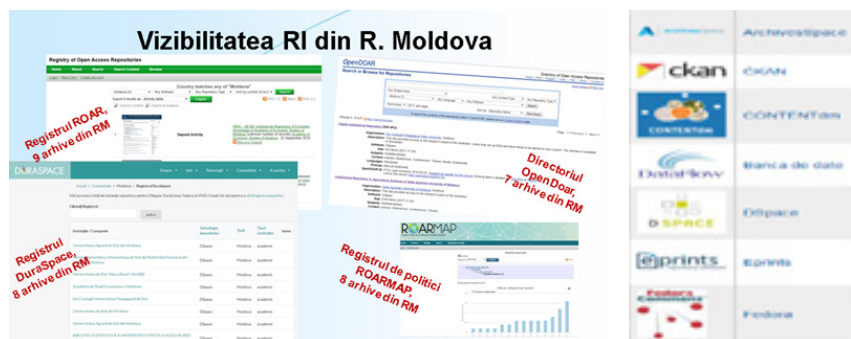
Ultima fază, faza de consolidare, 2005-2009, a înregistrat un declin, o nouă schimbare, creșterea revistelor cu acces liber.

Utilizatorii accesului deschis sunt **cercetătorii** – în cea mai mare parte.

Explozia de informații, lipsa bugetului de bibliotecă, problemele de spațiu, au impus bibliotecile să creeze arhive științifice. Pentru a rezolva astfel de probleme, conceptul de RI este dezvoltat în instituțiile academice din întreaga lume.

RI oferă posibilitatea bibliotecilor academice să colecteze, să păstreze și să disemineze cercetările științifice. RI fac posibilă colectarea de conținut într-o singură locație, oferă acces liber la cercetările științifice a unei universități, precum și păstrează conținutul indexat. RI oferă acces la diverse documente instituționale prin acces deschis. Tipul conținutului variază de la cărți, reviste, conferință, teze, disertații, articole din ziare, manuscrise, software, prelegeri, hărți, pre-prints, post-printuri, rapoarte de cercetare, materiale audio-vizuale etc.

Repozitoriile din R. Moldova se regăsesc în ROAR, Registry of Open Access Repositories – 4 597 arhive digitale, din ele 278 instituționale, 9 din RM în OpenDOAR, Directory of Open Access Repositories – 3 449 arhive digitale, 2 952 instituționale, 7 din RM.



Platforme de depozitare:

- **Digital Commons**
- **Dspace**
- **Eprints**
- **Fedora**



În mare parte RI sunt deschise pe platforma Dspace, lansată în 2002 o platformă software destinată organizațiilor academice, non-profit, pentru constituirea și gestionarea depozitelor digitale.

RI sunt una din expresiile practice ale AD, considerat astăzi drept un nou model de comunicare științifică care schimbă paradigma publicării tradiționale. Prin implicarea bibliotecilor a demarat crearea Repozitoriilor în universitățile din Moldova. Este și unul din obiectivele de bază ale proiectului TEMPUS (MISISQ), în care sunt antrenate 7 biblioteci universitare din republică.

În cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova” au fost înregistrate RI în DuraSpace și a fost inițiat maratonul național al arhivării publicațiilor în RI.

„OPEN IN ORDER TO...”, 25 octombrie 2017

Nr. d/r	INSTITUȚIA	Nr. de înregistrări în RI până la începutul Maratonului (ora 9.00, 25 octombrie 2017)	Nr. de înregistrări în RI la sfârșitul Maratonului (ora 15.00, 25 octombrie 2017)	Nr. de înregistrări în RI pe parcursul Maratonului
1.	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” <a href="#">IRMS – Nicolae Testemitanu SUMPH (Institutional Repository in Medical Sciences)</a>	3789	4077	288 Local I
2.	Universitatea de Stat „Alec Russo” din Balti <a href="#">ORA USARB (Open Research Archive Balti „Alec Russo” State University)</a>	2410	2619	209 Local III
3.	Academia de Studii Economice a Moldovei <a href="#">IREK – ASEM (Institutional Repository of Economic Knowledge)</a>	272	380	108
4.	Universitatea de Stat din Moldova <a href="#">IRMSI (Institutional Repository of Moldova State University)</a>	994	1162	168
5.	Universitatea Agrară de Stat din Moldova <a href="#">IRAS SAUIM (Institutional Repository in Agricultural Sciences)</a>	2075	2245	170
6.	Universitatea Pedagogică de Stat “Ion Creangă” <a href="#">DIR – SPUI (Digital Institutional Repository)</a>	567	800	233 Local II
7.	Universitatea Liberă Internațională din Moldova <a href="#">Repozitoriul Institutional LUIIM</a>	1101	1101 (nu au participat din motive tehnice)	-
	<b>TOTAL</b>	<b>11208</b>	<b>12384</b>	<b>1176</b>

RI internaționale:

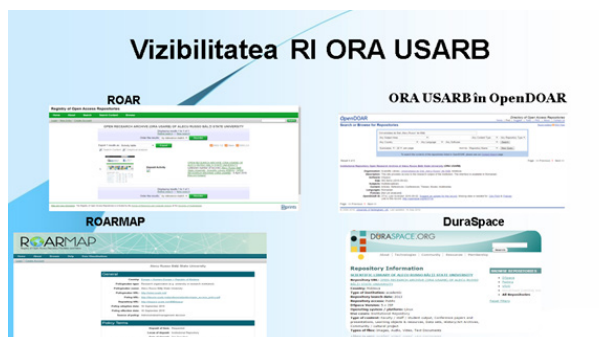
- Boston College: <http://escholarship.bc.edu/>; Caltech Collection of Open Digital Archives (CODA): <http://library.caltech.edu/digital/>;
- *Link-uri către câteva RI din Republica Moldova:*
- Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” [IRMS – Nicolae Testemitanu SUMPH \(Institutional Repository in Medical Sciences\)](#); Universitatea de Stat „Alec Russo” din Balti [ORA USARB \(Open Research Archive Balti „Alec Russo” State University\)](#); Academia de Studii Economice a Moldovei [IREK – ASEM \(Institutional Repository of Economic Knowledge\)](#), etc.

Repozitoriul OPEN RESEARCH ARCHIVE (ORA) USARB (<http://dspace.usarb.md:8080/jspui/>) este o arhivă electronică instituțională cu acces deschis, cu depozitare de lungă durată, fiind gestionat de Biblioteca Științifică USARB, având drept scop crearea și gestionarea unui sistem sigur de arhivare (depozitare) centralizată a rezultatelor științifico-didactice ale Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți în vederea acumulării, stocării, conservării și diseminării acestor rezultate, accesibil pentru oricine, oricând și oriunde.

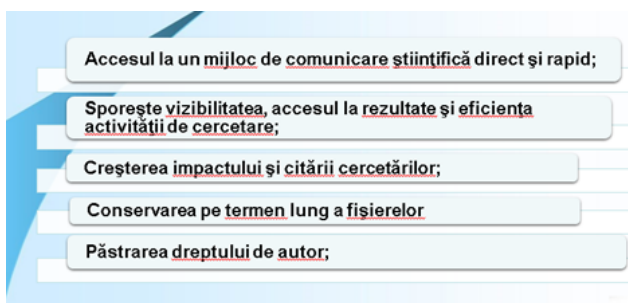
Obiectivele RI:

- să asigure o modalitate și un loc pentru depozitarea centralizată

- pe termen lung a lucrărilor cu text integral în format electronic;
- să contribuie la promovarea imaginii USARB și la creșterea vizibilității USARB pe Internet prin prezentarea producției științifice proprii în rețeaua globală;



- să sporească numărul de citări a publicațiilor cercetărilor din cadrul USARB prin asigurarea accesului liber la ele pe Internet;
- să creeze un sistem viabil și accesibil de evidență și de control al numărului de publicații pe Facultăți, catedre și a angajaților în parte.



Avantajele publicării într-o arhivă deschisă pentru cercetători sunt:

Recomandări privind optimizarea RI în Republica Moldova

1. Înregistrarea RI în registrele internaționale ROAR, DOAR etc.;
2. Sisteme de lucru: instalarea DSpace conform celor mai bune practici pentru sistemele de servere Unix / Linux etc.;
3. Aprobarea Politicilor instituționale privind Accesul Deschis și Regulamentului de organizare și funcționare a RI la Senatele universităților;
4. Înregistrarea Politicii instituționale privind Accesul Deschis în ROARMAP (Registry of Open Access Repository Mandatory Archiving Policies);
5. Instalarea următoarelor facilități de interoperabilitate, cum ar fi DOI și ORCID;
6. Instalarea statisticii cu Google Analytics.

Un Repozițoriu instituțional accesibil prin intermediul internetului poate îmbunătăți vizibilitatea, utilizarea și impactul cercetării efectuate la o instituție.

**Referințe bibliografice:**

1. ARMBRUSTER, Chris, ROMARY, Laurent. *Comparing repository types* [online] [citată 24.08.2017]. Disponibil: <https://arxiv.org/ftp/arxiv/papers/1003/1003.4187.pdf>
2. CARR, Leslie, BRODY, Tim. Size Isn't Everything: Sustainable Repositories as Evidenced by Sustainable Deposit Profiles. In: *D-Lib Magazine* [online]. 2007, vol. 13, nr. 7/8 [citată 24.08.2017]. Disponibil: <http://www.dlib.org/dlib/july07/carr/07carr.html>
3. CELESTE, Eric, BRANSCHOFKY, Margret. *Building DSpace to Enhance Scholarly Communication* [online] [citată 16.09.2017]. Disponibil: [https://dspace.mit.edu/bitstream/handle/1721.1/26704/Celeste\\_2002\\_Building.pdf?sequence=1](https://dspace.mit.edu/bitstream/handle/1721.1/26704/Celeste_2002_Building.pdf?sequence=1)
4. CHERADI, Natalia, GUDIMA, Ana. Arhivarea electronică în bibliotecile universitare. In: *Revistă științifică a Universității de Stat din Moldova*. 2012, nr. 8 (58), pp. 152-157.
5. CHERADI, Natalia. *Arhive instituționale (IR): rolul bibliotecilor. Master-Class „Repozitoriul instituțional: conceptualizare, conținut, etape de constituire”* [online] [citată 11.08.2017]. Disponibil: <https://www.slideshare.net/cheradi/archive-instituionale-ir>
6. GUDIMA, Ana. Crearea și dezvoltarea repozitoriilor instituționale în bibliotecile universitare din Republica Moldova. In: *Bibliouniversitas@ABRM.md* [online]. 2015, nr. 3 [citată 10.10.2017]. Disponibil: [http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/bibliouniv\\_rev/buniv.html](http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/bibliouniv_rev/buniv.html)
7. HARCONIȚA, Elena. Repoziitoriul USARB: conceptualizare și abordare practică. In: *Tradiție și inovare în cercetarea științifică: Materialele Colloquia Professorum*, ed. a 4-a, 18 oct. 2013. Bălți, 2014, pp 163-168.
8. HEERY, R., ANDERSON, S. *Digital repositories review* [online] [citată 13.09.2017]. Disponibil: <http://opus.bath.ac.uk/23566/2/digitalrepositories-review-2005.pdf>
9. KARNAEVA, Liubovi, LUPU, Viorica. Dezvoltarea E-repoziitoriilor instituționale în bibliotecile universitare din Republica Moldova. In: *Magazin bibliologic* [online], 2016, nr. 1-4, pp. 62-77 [citată 24.08.2017]. Disponibil: [http://misisq.usmf.md/images/Conferinta\\_de\\_totalizare/Magazin\\_2016.pdf](http://misisq.usmf.md/images/Conferinta_de_totalizare/Magazin_2016.pdf)
10. REPANOVICI, Angela. *Strategii de Marketing pentru promovarea și vizibilitatea producției științifice a universității prin depozite digitale: Rezumatul tezei de doctorat* [on-line] [citată 12.10.2017]. Disponibil: <http://www.kosson.ro/depozit/ac-ces-deschis-1/teze-de-doctorat-1/28-strategii-de-marketingpentru-promovarea-si-vizibilitatea-productiei-stiintifice-1/file>
11. *Repozitorii* [on-line] [citată 20.09.2017]. Disponibil: <https://eifloamoldova.wordpress.com/repozitorii/>
12. *ROARMAP: Registry of Open Access Repositories Mandatory Archiving Policies* [online] [Accesat 17.09.2017]. Disponibil: <http://roarmap.eprints.org/>

CZU 004.65:378.12

## UNIVERSITARIII BĂLȚENI ÎN WEB OF SCIENCE

---

BALTI ACADEMICS IN WEB OF SCIENCE

**Olga DASCAL, Snejana ZADAINOVA**

**Abstract:** *The article presents the Thomson Reuters Web of Science database, which has access the USARB Scientific Library through the project "Modernization of academic library services in Moldova", the partnership between Norway, Moldova and Romania. By the licensing agreement with Clarivate Analytics it is provided access to 8 Web of Science products. USARB researchers, present in WoS, have the ability to evaluate the number of citations, the Hirsch index, etc.*

**Keywords:** *on-line scientific resources, the Web of Science database, scientific research, bibliometric analysis, science performance, scientific research, bibliometric databases*

Explozia informațională a schimbat total modul clasic de publicare, acces, diseminare și folosire a informației științifice. Datorită Internetului, care este un domeniu public de comunicare și transmitere a informației, publicațiile științifice au migrat de la conținutul tradițional spre conținutul digital.

Astăzi, cantitatea de informații acumulate în lume, potrivit experților, este de aproximativ 92 de milioane de ori mai mare decât informația Bibliotecii Congresului SUA, colecția cărei este mai mult de 150 de milioane - și aceasta nu este cea mai exactă cifră. În același timp, potrivit prognozelor International Data Corporation, ponderea informațiilor utile până în 2020 va fi de numai 35%. În astfel de condiții, este foarte important să cunoaștem sursele de informații fiabile.

Biblioteca Științifică USARB este situată în mod ideal pentru a servi mediul academic. Cea mai bună posibilitate de a realiza acest lucru este sporirea flexibilității în infrastructura informațională și spații.

Prin Proiectul „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”, parteneriatul dintre Norvegia și Moldova, Biblioteca Științifică USARB oferă acces la baza de date Thomson Reuters Web of Science. Comunitatea academică, studenții și bibliotecarii USARB pot consulta această bază de date din campusul universitar, accesând pagina web BȘ USARB <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/resurse/baze-date/264-baze-de-date-mdrono>, solicitând parola de la bibliotecari. Prin contractul de licențiere cu firma Clarivate Analytics se asigură accesul la **8 produse** Web of Science:

- ARTS AND HUMANITIES CITATION INDEX WEB OF SCIENCE (1975 - Curent)
- BOOK CITATION INDEX SCIENCE EDITION – WEB OF SCIENCE (1995 - Curent)
- CONFERENCE PROCEEDINGS CITATION INDEX SOCIAL SCIENCE AND HUMANITIES WEB OF SCIENCE (1990 - Curent)
- CONFERENCE PROCEEDINGS CITATION INDEX SCIENCE EDITION - WEB OF SCIENCE LIMITED (1990 - Curent)
- SCIENCE CITATION INDEX EXPANDED WEB OF SCIENCE (1945 - Curent)

- SOCIAL SCIENCES CITATION INDEX WEB OF SCIENCE (1956 - Curent)
- BOOK CITATION INDEX SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES EDITION – WEB OF SCIENCE (1995 - Curent)



- INCITES – BENCHMARKING

[Web of Science](#) (WoS), este produs al Institutului pentru Informații Științifice (ISI), care în prezent aparține companiei *Clarivate Analytics*, prima companie de pe piață care își prezintă instrumentele analitice și bibliometrice. WoS oferă acces la mai multe baze de date privind cercetarea interdisciplinară, care permite explorarea în profunzime în cadrul unei discipline academice.

Pe platformă sunt disponibile peste **18 000** de reviste științifice de înaltă calitate, publicate în întreaga lume (inclusiv reviste cu acces deschis), peste **160 000** de lucrări ale conferințelor; și peste **80 000** de cărți, acoperind cca **300** de discipline, articole cu text integral, recenzii, editoriale, cronologii, rezumate.



WoS este prima resursă web cu un indice de citare, care acoperă reviste științifice și profesionale. Bazându-se pe ideile revoluționare ale dr. *Eugene Garfield*, care a sugerat utilizarea indexului de citare, în 1997 s-a creat o bază de date politematică a publicațiilor științifice cu indicarea citărilor Web of Science. Studiind literatura științifică, dr. *Eugene Garfield* a atras atenția asupra articolelor de sinteză, fiecare paragraf din care a fost confirmat printr-o referință corespun-

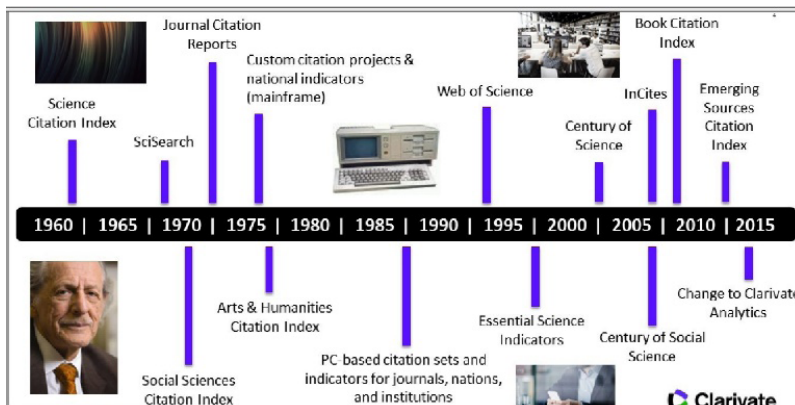


zătoare. Acest fapt l-a determinat să înțeleagă relația asociativă dintre noua publicație și lucrarea predecesorilor săi.

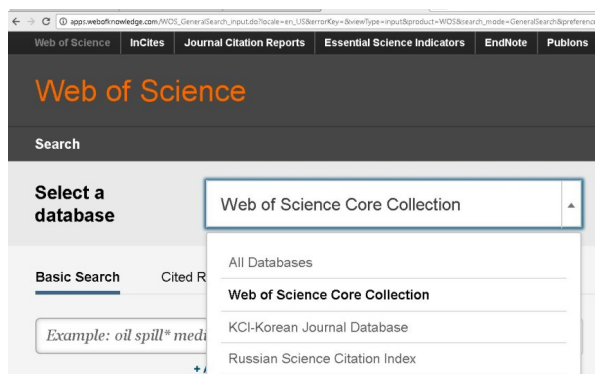
## Clarivate Analytics evolution



În 1992, ISI a fost achiziționat de compania Thomson, care în 2008 s-a comasat cu agenția de știri Reuters și a format cea mai mare companie internațională de informații Thomson Reuters. Odată cu apariția internetului s-au dezvoltat oportunitățile noi și moderne de acces la indexuri științifice de citare. În anii 2008–2010 considerabil s-a schimbat aria revistelor științifice indexate în colecția Web of Science Core. O nouă etapă în dezvoltarea platformei Web of Science a fost amplasarea indexurilor regionale a citărilor: Chinese Science Citation Database, SciELO Citation Index, Korean Citation Index (KCI), Russian Science Citation Index, care indexează cele mai importante publicații științifice din regiunile respective.

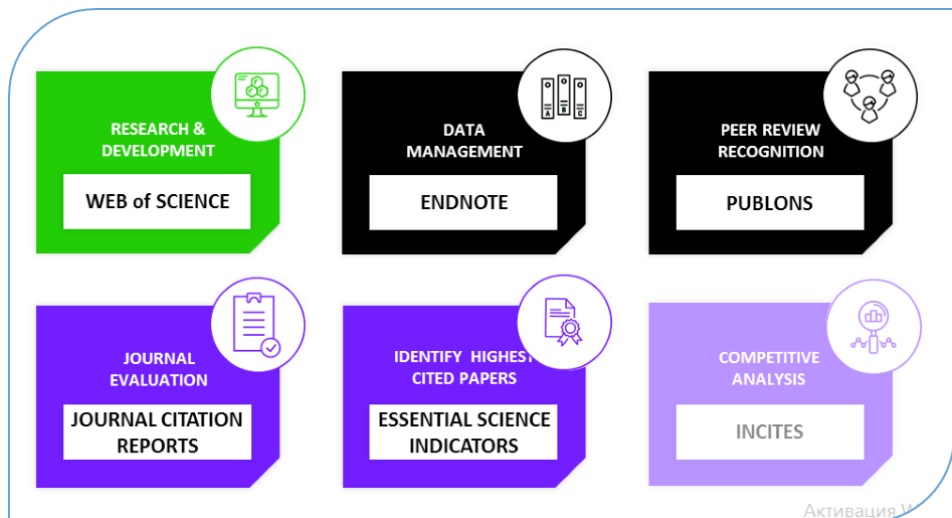


Baza de date *Web of Science Core Collection* - produsul principal al WoS, este cea mai mare bază de date cu referințe științifice, unde conținutul disponibil se supune unui proces de evaluare și selecție bazat pe următoarele criterii: impact, influență, oportunitate, evaluare, peer review și reprezentare geografică. Web of Science Core Collection indexează 100% din sursele citate din anul 1900 pentru toate domeniile incluse în index.



Această bază de date conține informații despre mai mult de un miliard de referințe bibliografice obținute din analiza revistelor autorizate și revizuite, cărți, materiale ale conferințelor, este resursă ce oferă informații despre toți autorii, menționi, finanțări și surse citate, oferind utilizatorilor cea mai completă trecere în revistă a activităților științifice ale unui specialist sau instituție.

Statisticile bibliometrice oferite de Web of Science permit să urmărim evoluția rapidă în circuitul științific mondial și să evaluăm locul realizărilor științifice naționale în cadrul științei mondiale prin oportunitățile instrumentelor din meniul platformei: Journal Citation Reports (JCR), Essential Science Indicators (ESI) și InCites.

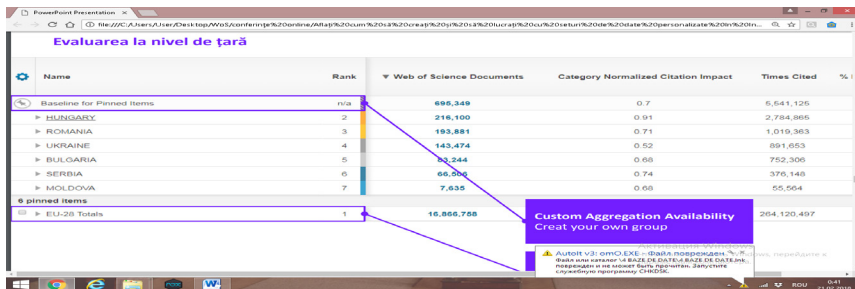


Toate datele din JCR, ESI și InCites se conțin în Web of Science CC, dar extragerea manuală din ea practic este dificilă și ca urmare, informații despre reviste, autori, organizații și țări se evaluează cu ajutorul instrumentelor sus numite.

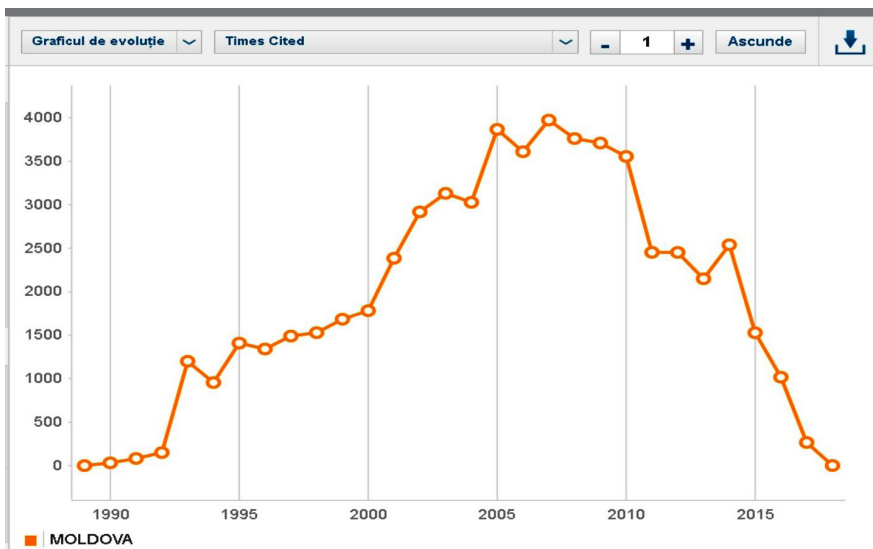
*Journal Citation Reports (JCR)* - baza de date privind indicatorii bibliometrici ai revistelor în care se regăsesc informații privind numărul articolelor publicate, numărul de referințe al revistei, cronologia legăturilor făcute / primite, factorul de impact și alte informații. Revistele cu factor de impact ISI se regăsesc doar în baza de date Journal Citation Reports. Alături de factorul de impact ISI, se regăsesc aici și alți indicatori bibliometrici precum: 5 Years Impact Factor, Immediacy Index, Cited Half Life, Eigenfactor Score și Article Influence Score.

	<b>Chemistry Journal of Moldova</b> (WoS, Master Journal List; Scopus)
	<b>Computer Science Journal of Moldova</b> (WoS, Emerging Sources Citation Index)
	<b>Problemele Energeticii Regionale</b> (WoS, Emerging Sources Citation Index)

InCites oferit pe platforma WoS este acel instrument analitic care permite evaluarea detaliată și aprofundată a indicatorilor bibliometrici ai instituțiilor de cercetare, oamenilor de știință, prezența țărilor în circuitul științific mondial.



Nume	Rang	Documentele Web of Science	Impactul standardizării citării pe categorii	Times Cited	% Document citate
MOLDOVA	213	7.804	0.67	58000	57.61%



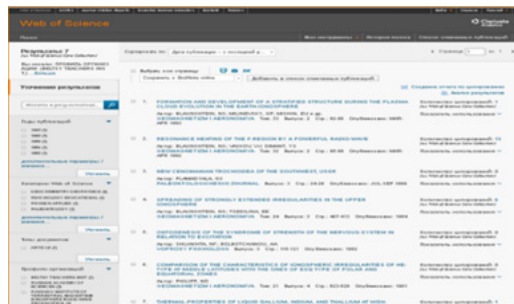
În analiza activității științifice este extrem de important să se utilizeze cele mai complete date globale și analize experților mondiali. Web of Science este sursa principală în clasificarea organizațiilor de cercetare din întreaga lume. Aproape toate clasamentele majore ale universităților (ratingul britanic World University Rankings; ratingul Universității din Shanghai - Academic Ranking of World Universities, etc) se bazează pe datele WoS. Structuri guvernamentale, instituții educaționale și de cercetare au încredere în datele și soluțiile analitice oferite de WoS datorită calității lor de neegalat.

InCites oferă posibilitatea de a evalua poziția actuală a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, eficacitatea ei atât la nivel instituțional, cât și la nivel cercetătorilor individuali, să compare propriii indicatori cu indicatorii altor uni-

versității și să formeze o viziune strategică flexibilă și solidă necesară pentru a se plasa la un nivel mai înalt în ratingul universităților.

Se consideră că cel mai important avantaj al universității este un set de instrumente pentru evaluarea și monitorizarea eficacității activității sale științifice, identificarea punctelor forte și a segmentelor problematice care necesită o atenție deosebită și alocarea resurselor suplimentare.

Identități digitale pentru cercetători USARB  
descărcată din Web of Science



În prezent, indicatorii bibliometrici au devenit parte a protocolului de raportare privind activitățile organizațiilor științifice, universităților, grupurilor de cercetare și cercetătorilor individuali. Indicatorii bibliometrici includ numărul de publicații; citirea lor; Factorul de impact al revistei științifice în care s-au publicat autorii; numărul de articole cu cele mai multe citări; Indicele Hirsch, etc.

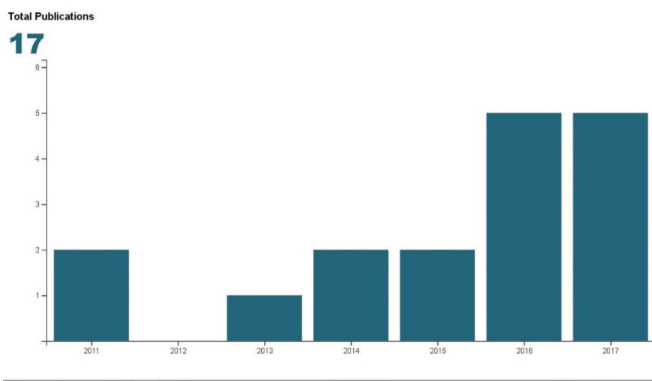
Universitari bălțeni pe profilul USARB în Wos

Use the checkboxes below to view the records. You can choose to view those selected records, or you can exclude them (and view the others).

<input checked="" type="checkbox"/> View Records	Field: Authors	Record Count	% of 21	Bar Chart	Save Analysis Data to File
<input checked="" type="checkbox"/>	TOPALA P	7	33.333 %		<input checked="" type="radio"/> Data rows displayed in table
<input checked="" type="checkbox"/>	OJEGOV A	4	19.048 %		<input type="radio"/> All data rows (up to 200,000)
<input checked="" type="checkbox"/>	BESLIU V	2	9.524 %		
<input checked="" type="checkbox"/>	BOINCEAN B	2	9.524 %		
<input checked="" type="checkbox"/>	DUMBRAVANU L	2	9.524 %		
<input checked="" type="checkbox"/>	MARIN L	2	9.524 %		
<input checked="" type="checkbox"/>	POSTOLACHE V	2	9.524 %		
<input checked="" type="checkbox"/>	RUSNAC V	2	9.524 %		
<input checked="" type="checkbox"/>	STOICEV P	2	9.524 %		
<input checked="" type="checkbox"/>	URSAKI V	2	9.524 %		

Save Analysis Data to File

Data rows displayed in table  
 All data rows (up to 200,000)



Acești indicatori ar trebui să fie utilizați ținând cont de numărul granturilor și premiilor științifice obținute, de participarea la componența consiliilor de redacție din cele mai importante reviste științifice. În Statele Unite și în alte țări dezvoltate totalitatea tuturor acestor criterii este pusă în evaluarea activității cercetătorului sau a instituției implicată în cercetarea fundamentală.

	2014	2015	2016	2017	2018	Total	Average Citations per Year
Use the checkboxes to remove individual items from this Citation Report							
or restrict to items published between 2010 and 2018							
<input type="checkbox"/> 1. <b>Structural and Physical Properties of ZnSxSe1-X Thin Films</b> By: Popa, Mihail Edited by: Tiginyanu, I.; Topala, P.; Ursaki, V NANOSTRUCTURES AND THIN FILMS FOR MULTIFUNCTIONAL APPLICATIONS: TECHNOLOGY, PROPERTIES AND DEVICES Book Series: Nanoscience and Technology Pages: 115-142 Published: 2016	0	0	0	1	0	1	0.50
<input type="checkbox"/> 2. <b>Examining Mindfulness and Friendliness in the Evoking-Freedom Compliance-Gaining Technique</b> By: Samson-Secieru, Luminita; Carpenter, Christopher J. COMMUNICATION RESEARCH REPORTS Volume: 34 Issue: 4 Pages: 368-375 Published: 2017	0	0	0	0	0	0	0.00
<input type="checkbox"/> 3. <b>Agroecological rotation designs reduce dependence on industrial inputs</b> By: Boincean, Boris; Francis, Charles AGROECOLOGY AND SUSTAINABLE FOOD SYSTEMS Volume: 41 Issue: 9-10 Pages: 1088-1080 Published: 2017	0	0	0	0	0	0	0.00

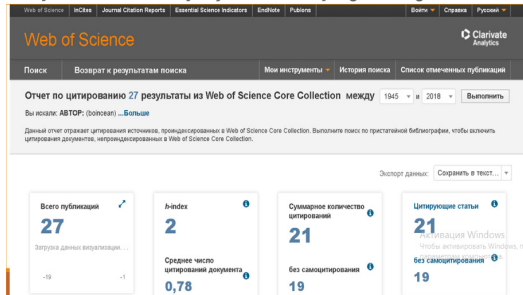
Pe platforma WoS evaluarea cercetătorilor și a cadrelor didactice univer-

sitare bălțene, se realizează în funcție de numărul de prezențe pe această platformă, dar și de numărul de citări obținute aici. Pe această sursă științifică sunt disponibile cele patru baze de date esențiale pentru aceste evaluări.

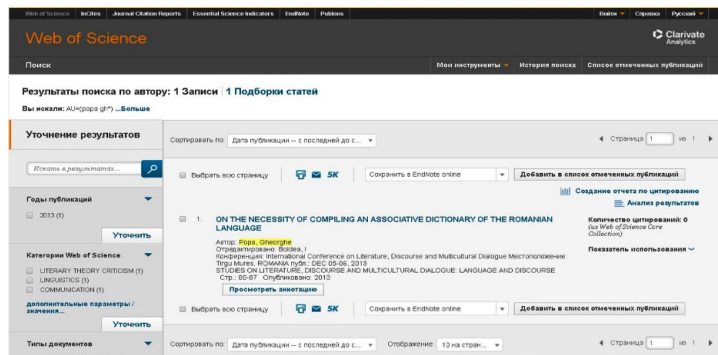
Pentru cercetătorii USARB se pot realiza următoarele evaluări bibliometrice (număr de citări, indice Hirsch etc.) în funcție de diverse criterii precum domeniu de activitate, autor, afiliere instituțională etc.

**BOINCEAN BORIS,**

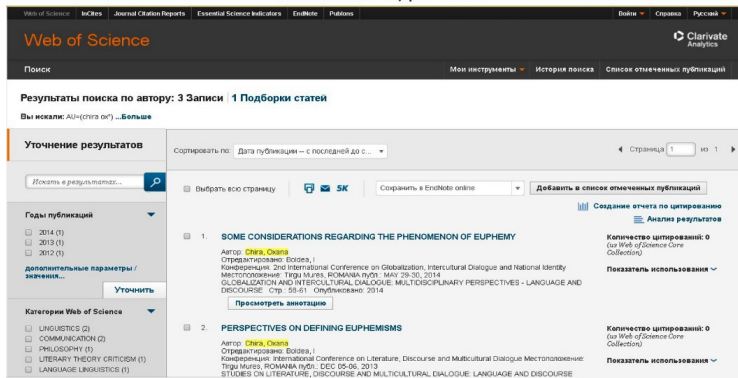
dr. habilitat în științe agricole, profesor, cercetător în Agrotehnică, șef al Catedrei de Științe ale Naturii și Agroecologie USARB



**Popa Gh., dr. hab., prof. univ.**

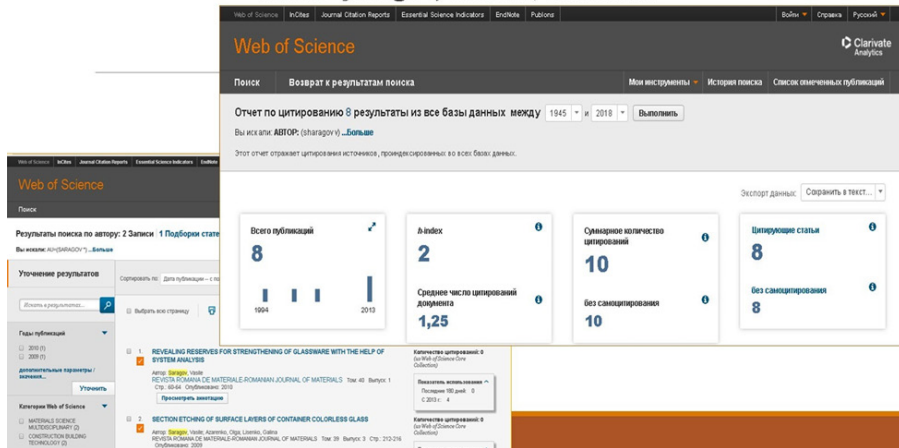


**Chira Oxana dr., prodecan**

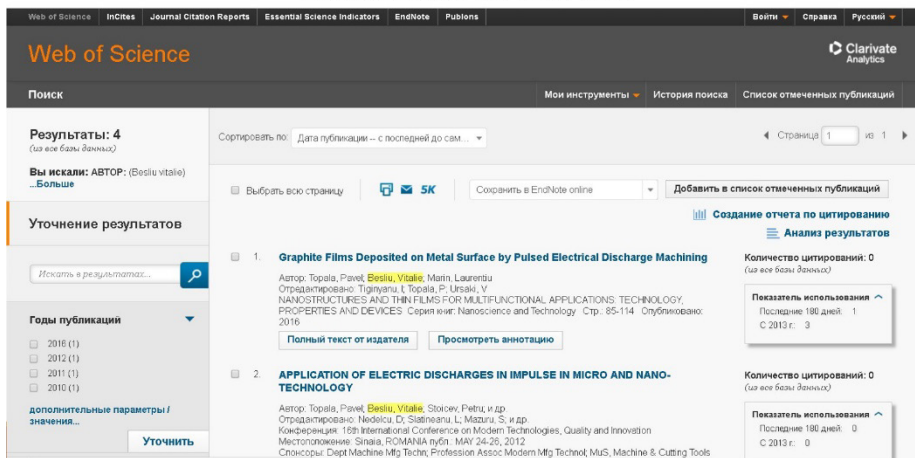




Vasile Şaragov, dr. hab., conf. univ.

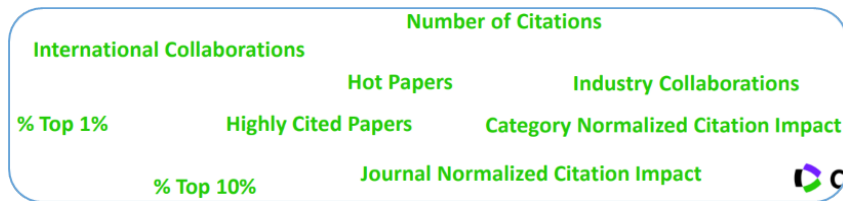


Beşliu Vitalie, dr., conf. univ.



Aceste instrumente au devenit cruciale în promovarea imaginii și sporirea ratingului instituțiilor superioare de învățământ în clasamentele internaționale și naționale, contribuind la sporirea vizibilității rezultatelor cercetărilor științifice în mediul informațional modern, la creșterea credibilității în lumea științifică.

În *Essential Science Indicators (ESI)* - se evaluează date privind numărul articolelor publicate de autor / organizație / țară / revistă și citirile acestora (pentru reviste, informațiile din ESI sunt mai puțin detaliate decât în JCR). Limitări: ESI include doar acele organizații și autori care au intrat în 1% dintre cele mai citate cel puțin o disciplină științifică; și numai acele reviste și țări care se află în top 50% dintre cele mai citate, cel puțin într-o disciplină științifică.



## Concluzii

WoS - 30 de ani de experiență în domeniul bibliometriei și 50 de ani de experiență în domeniul evaluării citărilor. Web of Science oferă acces la cea mai extinsă bază de date a articolelor științifice din revistele autoritare atent selectate. Cercetătorii pot utiliza instrumente eficiente de căutare care iau în considerare metadatele și referințele bibliografice și permit obținerea informațiilor calitative, semnificative și imparțiale.

Instrumentele oferite de platforma Web of Science va poziționa Biblioteca Științifică în comunitatea universitară bălțeană prin prezența permanentă a bibliotecarilor cu resurse electronice, informații utile, accesul la sursele deschise în spațiul virtual.

Conform Programului de activitate BȘ USARB pe anul 2018 se prevede integrarea bibliotecii în procesul educațional și științific USARB, estimarea eficienței rezultatelor cercetărilor științifice universitare prin aplicarea indicatorilor sciento-bibliometrici: H-Index (*indicele Hirsch*), Factorul de Impact (FI) în Google Scholar (GS), Publish or Perish, baze de date Web of Science, eLibrary.ru etc.

## Referințe bibliografice:

1. CHERADI, Natalia. *Promovarea Accesului Deschis în Republica Moldova*. [online] [citată 21 ianuarie 2018]. Disponibil : <https://eifloamoldova.files.wordpress.com/2011/10/promovarea-oa-in-rm1.doc>
2. FILIP, Adriana. *Importanța și beneficiile utilizării unui Autor ID. Researcher ID & ORCID*. 2017
3. REPANOVICI, Angela. *Abordări inovatoare privind accesul deschis la informația științifică prin cultura informației*. [online] [citată 21 ianuarie 2018]. Disponibil: [https://www.slideshare.net/Dib\\_ulim/a-repanovici](https://www.slideshare.net/Dib_ulim/a-repanovici)
4. *Reviste din RM înregistrate în Web of Science* [online] [citată 21 ianuarie 2018]. Disponibil: [https://ibn.idsi.md/ro/journals\\_view\\_wos](https://ibn.idsi.md/ro/journals_view_wos)
5. ȚURCAN, N. *Comunicarea științifică în contextul Accesului Deschis la informație*. Chișinău: CEP USM, 2012. 324 p. ISBN 978-9975-71-253-8.
6. ȚURCAN, N., CUJBA, R. *Publicațiile din RM în Web of SCIENCE și Scopus VS Accesul Deschis* [online] [citată 21 ianuarie 2018]. Disponibil
7. VELTER, Victor. *ISI, Web of Science, Web of Knowledge*. [online] [citată 21 ianuarie 2018]. Disponibil: [http://www.ecs-univ.ro/UserFiles/File/victor%20velter\\_isi.pdf](http://www.ecs-univ.ro/UserFiles/File/victor%20velter_isi.pdf)
8. *Web of Science, 2006] Web of Science – What it offers. Why it matters to you*. [online] [citată 21 ianuarie 2018]. Disponibil: <http://scientific.thomson.com/webofknowledge/wosgenben.html>

CZU 025.3

**INSTRUMENTE NECESARE ÎN DESCRIEREA BIBLIOGRAFICĂ  
A RESURSELOR INFORMAȚIONALE**

---

TOOLS NEEDED IN THE BIBLIOGRAPHIC DESCRIPTION  
OF INFORMATION RESOURCES

**Varvara GANEA**

**Abstract:** *The article provides recommendations for cataloguer to create bibliographic records, activity that requires consultation of reference tools: thesaurus, vocabularies, classification tables, reference documents, authority data on official names of persons, names of activities, geographical names, etc.*

**Keywords:** *document processing, documentary analysis, international cataloging principles, national standards, international standards, UDC, indexing*

**Argument**

Cantitatea de resurse informaționale produse în prezent au o dinamică incredibilă. Într-o bibliotecă, regăsirea și exploatarea la maxim a acestor informații, într-un timp scurt este foarte important pentru utilizatori. Principala modalitate de reflectare a colecțiilor este prelucrarea lor, fiind o activitate intelectuală.

Brigitte Richter, colaborator al Bibliotecii Universității Le Mans, Franța în **Ghid de biblioteconomie** definește prelucrarea documentelor ca: *ansamblul operațiilor materiale și intelectuale care sunt efectuate din momentul intrării publicației în bibliotecă până la punerea acesteia la dispoziția cititorului.*

Prelucrarea documentelor este o activitate, ce constă în identificarea unui document prin autori, titlu, ediție, date de apariție, colecție și, mai ales, în redarea succintă sub forma indicilor de clasificare sau a descriptorilor, a conținutului. Această activitate necesită consultarea permanentă a unor instrumente de referință: tezaure, vocabulare, tabele de clasificare, documente de referință, date de autoritate privind denumirile oficiale de persoane, denumirile de activități, nume geografice etc.

Toate aceste instrumente de referință constituie instrumente de lucru și ar trebui să constituie o colecție de date de referință pe calculator și consultabilă online.

**Analiza documentară** – o procedură intelectuală în urma căruia este identificată informația. Identificarea informației are loc cu ajutorul limbajelor documentare cu structură ierarhică (scheme codificate de clasificare – utilizate în indexarea sistematică) sau cu structură combinatorică (termeni selectați din limbajul natural, liste de autoritate sau vedete de subiect și tezaure – utilizate în indexarea analitică sau alfabetică).

Analiza documentară este considerată un ansamblu de operații destinate reprezentării conținutului și formei unui document.

Acest proces include 2 etape:

analiza documentară formală cu componentele: descrierea bibliografică; notița bibliografică și catalogarea ; analiza documentară a conținutului: siste-

matizarea (indexarea), formarea indicilor, rezumat.

Procesul respectiv poate fi fragmentat în lectură, analiză, sinteză. Mai este important în timpul analizei documentare să ținem cont de selectare și interpretare. Selectarea trebuie să aibă în vedere actualitatea informațiilor, precum și semnificația lor. Interpretarea textului depinde în mare măsură de orizontul documentului și de context.

**Descrierea fizică a documentelor** este cunoscută sub denumirea de **catalogare**.

- Regulile de catalogare au trecut prin procese de revizuire și actualizare, de la primele norme stabilite:
- Sir Anthony Panizzi (1839)
- Charles Ami Cutter (1876)
- Principiile internaționale de catalogare de la Paris (1961)
- Normele ISBD - ediția din 2007
- Formatul UNIMARC - ediția a 3-a – 2008...
- În anul 2009, IFLA a creat o nouă declarație de principii de catalogare, care se aplică cataloagelor online de bibliotecă și nu numai acestora. Declarația din 2009 privind Principiile de catalogare a înlocuit și a extins scopul Principiilor de la Paris, trecând de la considerarea doar a **resurselor de tip text** la **toate tipurile de resurse** și de la alegerea și forma intrării la toate aspectele datelor bibliografice și de autoritate utilizate în cataloagele de bibliotecă. A inclus nu numai principii și obiective dar și **reguli directe care ar trebui incluse în codurile de catalogare la nivel internațional**, precum și recomandări cu privire la posibilitățile de căutare și regăsire.
- O nouă versiune aprobată - 2016 (o versiune revizuită și actualizată în anii 2014 și 2015). Ediția din 2016 ia în considerare noi categorii de utilizatori, mediul cu acces deschis, interoperabilitatea și accesibilitatea datelor, caracteristicile instrumentelor de regăsire și schimbarea semnificativă a comportamentului utilizatorului în general.

**Principiile Internaționale de Catalogare** (2016), bazate pe modelul conceptual FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records), FRAD (Functional Requirements for Authority Data) și FRSAD (Functional Requirements for Subject Authority Data)

*Principiile din această declarație vor asigura o dezvoltare în ceea ce privește schimbul și partajarea datelor bibliografice și de autoritate la nivel internațional și vor ghida pe cei care elaborează reguli de catalogare în eforturile lor.*

Declarația de Principii Internaționale de Catalogare din 2016 (ICP) cuprinde:

1. Scop
2. Principii generale
3. Entități, atribute și relații
4. Descriere bibliografică
5. Puncte de acces
6. Obiective și funcții ale catalogului
7. Fundamentele funcției de „căutare” în catalog

Această declarație se bazează pe marile tradiții de catalogare din întreaga lume, dar și pe familia de modele conceptuale IFLA Cerințe funcționale (Functional Requirements).

Conform acestei declarații, catalogarea trebuie să țină seama de entități, atribute și relații așa cum sunt definite în modelele conceptuale ale universului bibliografic:

- Lucrare
- Expresie
- Manifestare
- Exemplar
- Persoană
- Familie
- Colectivitate
- Thema
- Nomen



Lucrare, expresie, manifestare și exemplar sunt entități din Grupul 1, descrise în modelele FRBR și FRAD.

Persoană, familie și colectivitate sunt entitățile din Grupul 2, descrise în modelul FRAD. Termenul din limba latină *thema* (orice entitate utilizată ca subiect al unei lucrări) se traduce în limba română prin *temă*. Întrucât termenul nu este în limba engleză, în traducerea în limba română s-a păstrat termenul așa cum apare, în limba latină. De asemenea, termenul din limba latină *nomen* (orice semn sau succesiune de semne) se traduce în română prin *nume*.

Un capitol aparte ale acestei declarații sunt *Punctele de acces pentru regăsirea datelor bibliografice și de autoritate*. Punctele de acces pot fi *controlate* sau *necontrolate*.

Punctele de acces controlate trebuie să fie furnizate pentru formele autorizate și pentru formele variate ale numelor pentru entități ca persoană, familie, colectivitate, lucrare, expresie, manifestare, exemplar și thema. *Punctele de acces controlate* asigură coerența necesară pentru colocarea datelor bibliografice pentru seturi de resurse.

*Punctele de acces necontrolate* pot fi furnizate ca date bibliografice pentru nume, titluri (de ex., titlul propriu-zis așa cum se găsește pe manifestare - materializarea fizică a expresiei unei lucrări). O manifestare poate fi o colecție de lucrări, o lucrare individuală sau o parte componentă a unei lucrări [IFLA, 2009] (273), coduri, cuvinte cheie etc., care nu apar ca fiind controlate în datele de autoritate.

Cele **13 principii** (Ediția 2016) ce direcționează construcția și elaborează codurile de catalogare, deciziile pe care le iau catalogatorii și politicile privind accesul la date și schimbul de informație.

- 1. Interesul utilizatorului.** Trebuie făcute toate eforturile pentru a menține toate datele adecvate pentru utilizatori. Deciziile luate în elaborarea descrierilor și a formelor controlate ale numelor ca puncte de acces ar trebui să aibă în vedere utilizatorul.
- 2. Uzanța limbii.** Vocabularul utilizat în descrieri și puncte de acces trebuie să corespundă celui folosit de majoritatea utilizatorilor.
- 3. Reprezentare.** O descriere ar trebui să reprezinte o resursă așa cum apare aceasta.
- 4. Acuratețe.** Datele bibliografice și de autoritate ar trebui să formeze un portret realizat cu acuratețe al entității descrise.
- 5. Suficiență și necesitate.** Se includ acele elemente de date care sunt necesare pentru: facilitarea accesului pentru toate tipurile de utilizatori, incluzându-i pe cei cu necesități specifice; îndeplinirea obiectivelor și funcțiilor catalogului; și descrierea și identificarea entităților.

6. **Semnificație.** Elementele de date ar trebui să fie relevante pentru descriere, semnificative și să permită distincții între entități.
7. **Economie.** Când există diferite mijloace pentru atingerea unui obiectiv, ar trebui acordată prioritate celui care favorizează, în general, cel mai bine utilitatea și care are caracter practic (de ex., cel mai mic cost și cea mai simplă abordare).
8. **Coerență și standardizare.** Descrierile și construcția punctelor de acces ar trebui să fie standardizate, în măsura în care este posibil, pentru a asigura coerența.
9. **Integrare.** Descrierile pentru toate tipurile de resurse și formele controlate ale numelor pentru toate tipurile de entități ar trebui să se bazeze pe un set comun de reguli, pe cât posibil.
10. **Interoperabilitate.** Ar trebui făcute toate eforturile pentru a asigura partajarea și reutilizarea datelor bibliografice și datelor de autoritate în interiorul și în afara comunității de biblioteci.
11. **Deschidere.** Restricțiile asupra datelor ar trebui să fie minime în scopul de a menține transparența în concordanță cu principiile Accesului Deschis, care au fost menționate în Declarația IFLA pentru Acces Deschis.
12. **Accesibilitate.** Accesul la datele bibliografice și de autoritate, ca și la funcționalitățile de căutare, ar trebui să fie în acord cu standardele internaționale pentru accesibilitate, recomandate în Codul Etic al bibliotecarilor și al altor specialiști în servicii de informare, elaborat de IFLA.



13. **Raționalitate.** Regulile dintr-un cod de catalogare ar trebui să fie ușor de susținut și să nu fie arbitrare.

### Standarde naționale și internaționale

**ISO** (*Organizația Internațională de Standardizare*) este o federație mondială de organisme naționale și standardizare. Republica Moldova a devenit membru al ISO în 1995 și membru al GEN (Comisia Europeană de Standardizare) în anul 2007.



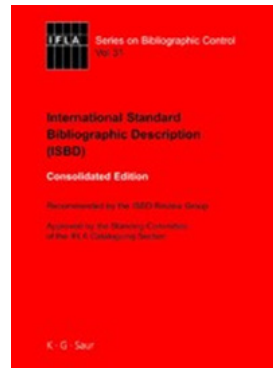
Activitatea de standardizare în domeniul biblioteconomiei este în competența Comitetului Tehnic Nr. 1 Biblioteconomie. Informare. Documentare (aprobat în 1992).

*Consiliul Biblioteconomic Național* (C.B.N.) este organul de stat care sprijină metodologic aplicarea standardelor naționale în domeniul biblioteconomiei,



informării și documentării. ISBD (*Internațional Standard Bibliographic Description*), elaborat de IFLA (*Federația Internațională a Asociațiilor de bibliotecari și biblioteci*) reprezintă un ansamblu de reguli la nivel internațional, referitoare la descrierea bibliografică a tuturor tipurilor de documente:

- ISBD (M) - monografii
- ISBD (G) - general
- ISBD (S) – seriale; din 2002 - resurse în continuare
- ISBD (CM) – materiale cartografice
- ISBD (PM) – muzică tipărită
- ISBD (NBM) - materiale noncarte
- ISBD (A) - monografii vechi și rare
- ISBD (CF) - resurse electronice.



Structura descrierii/înregistrării conform ISBD este constituită din cele 9 zone de informații:

0 - *Zona formei conținutului și a tipului de suport* (dezbateri începute în anul 2011) ; (În manualul UNIMARC, publicat pe site-ul web al Bibliotecii Naționale Franceze, manual care cuprinde actualizări realizate în iunie 2016, sunt prezentate câmpuri (cu specificarea *Mise en ligne* (postat) 2016), care corespund formei conținutului și tipului de media din zona 0 a ISBD (ediția consolidată). De altfel, în alte documente metodologice elaborate în Franța, în care sunt abordate corespondențele dintre UNIMARC și ISBD (ediția consolidată), sunt specificate, de asemenea câmpuri ca fiind în corespondență cu zona 0 din ISBD); (Conferința Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România, 2-4 octombrie 2017, Cluj-Napoca (Catrina Căluian BJ Galați)

Zona titlului și a mențiunilor de responsabilitate

Zona ediției

Zonă specifică a materialului sau a tipului resursei

Zona publicării, producerii, distribuției

Zona descrierii fizice

Zona seriei (colecției) și resursei monografice multiparte

Zona notelor

Zona identificatorului resursei și termenilor de disponibilitate (IFLA, ISBD, 2011)

În funcție de modalitatea concretă de realizare, catalogarea poate fi de mai multe tipuri:

• **catalogare înaintea publicării (CIP):** presupune redactarea descrierii bibliografice a cărții înainte ca aceasta să fie tipărită astfel încât descrierea respectivă să fie imprimată pe carte (de regulă pe versoul pa-

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

**Deținători ai titlului de *Doctor Honoris Causa*. Membri de Onoare ai Senatului / Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt. ; alcăt.: Elena Scurtu, Maria Fotescu ; red.-coord. Elena Harconița ; design/tehnored. S. Ciobanu, A. Antonova. – Ed. a 2-a, rev. și compl. – Bălți : US „Alec Russo” din Bălți, 2017. – 272 p. – (*Doctor Honoris Causa*). – ISBN 978-9975-50-208-5.**

Indice de nume : p. 266-272. – 20 ex.

ginii de titlu), cât și pentru a fi inclusă, cu mențiunea CIP, în Bibliografia Națională.

- **catalogare descriptivă** – parte a catalogării prin care se atribuie atât date descriptive, cât și puncte de acces, altele decât subiectul [IFLA, 2009]

- **catalogare originală**: crearea unei descrieri bibliografice pentru prima dată, adică crearea notițelor bibliografice pentru fiecare document achiziționat.

- **catalogarea partajată** (în cooperare) presupune cooperarea între biblioteci, în scopul realizării descrierilor bibliografice. Catalogarea partajată se bazează pe principiul elaborării o singură dată a descrierii bibliografice și transmiterea acelei descrieri către orice sistem de informare și documentare. Catalogarea în cooperare contribuie la realizarea unuia din programele fundamentale ale IFLA: Controlul Bibliografic Universal.

Ne este cunoscută și **catalogarea centralizată** – catalogare pentru un grup de biblioteci, fără contribuția acelor biblioteci.

Unul din standarde cu referire la descrierea bibliografică este *Gost-ul 7.1-2003: Standard interstatal de descriere bibliografică („Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила составления”)*. Acest Standard a fost adoptat la 02.07.2003 (procesul verbal Nr 12) de Comitetul de Standardizare, Metrologie și Certificare a Rusiei cu acordul țărilor participante ca Standard Național. În Republica Moldova (fiind participantă la adoptarea acestui document) Hotărârea a intrat în vigoare la 01.05.2005.

În 2016 apare *Metodologia de aplicare a GOST-ului 7.1 - 2003 („Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила составления”)*, care specifică cerințe generale și reguli/recomandări la înregistrările bibliografice produse de agențiile bibliografice naționale, la înregistrări bibliografice ale altor agenți de catalogare fie în format electronic, fie tipărit. Acest Gost nu se aplică la referințele bibliografice.



#### **Alte Standarde** (selectiv):

*SM STAS 12598:2003 Informare și documentare Metode de analiză a documentelor, de determinare a conținutului lor și de selectare a termenilor de indexare.*

*SM SR ISO 832:2005 Informare și documentare. Descriere și referințe bibliografice. Reguli pentru abrevierea termenilor bibliografici.*

*SM SR ISO 7154:2005 Documentare. Principii de ordonare bibliografică.*

*SM STAS 8636:2005 Informare și documentare. Orânduirea în catalogul alfabetic de autori și titluri și în indexuri.*

SM SR 13420:2005 *Biblioteconomie și documentare. Clasificare zecimală universală. Indici de bază.*

SM SR ISO 999:2003 *Informare și documentare. Principii directe pentru conținutul, structura și prezentarea indexurilor.*

SM SR ISO 2108:2012 *Informare și documentare. Sistemul internațional standardizat pentru carte (ISBN).*

SM ISO 25964-1:2014 *Tezaurile și interoperabilitate a lor cu alte vocabulare. Partea I. Tezaur pentru selectare informațională.*

SM ISO 639-1/-5:2016 *Cod pentru reprezentarea denumirilor de limbi etc.*

### **Clasificarea Zecimală Universală**

Clasificarea Zecimală Universală este o schemă de concepte organizate în clase. Este un limbaj artificial deoarece atribuie un cod matematic fiecărui concept. Acestea sunt niște indici ce urmează de la general la particular. În cadrul acestui limbaj, cunoașterea este divizată în 10 mari clase, fiecare subdivizată în structuri logice.

Un indice de clasificare zecimală este compus din *indice general CZU*, care reflectă domeniul fundamental, un indice comun auxiliar, ce exprimă relația dintre subiecte și un *indice auxiliar special*, care se referă la material. Indicii sunt aplicați cu ajutorul semnelor: + (plus), slash, : (două puncte), (paranteze drepte) etc.

Sistemul de clasificare zecimală mai include: *indici auxiliari de loc, de rasă, de formă, de limbă, de timp.*

*Clasificarea Zecimală Universală* ne redă o relație dintre limbajul matematic și disciplinele info-documentare, ce contribuie la identificarea informației.

*Federația Internațională de Informare (FID)* a gestionat CZU de la crearea ei până în anii '80.

În anul 1991 s-a instituit *Consortiul CZU*

În Republica Moldova CZU a început să fie utilizată în anul 1992

### **Principiile fundamentale ale CZU:**

- este o clasificare în sensul strict, depinzând de analiza conținutului ideii, astfel că noțiunile și grupele de noțiuni se regăsesc grupate împreună, evitând sistematizarea formală a clasificării în ordine alfabetică sau în alt fel;
- este o clasificare universală în care s-a căutat includerea ansamblului cunoștințelor;
- universitatea la nivelul noțiunilor se bazează pe un sistem de simbolizare care permite asocierea indicilor principali simpli;
- este o clasificare zecimală, construită pe principiul trecerii de la general la particular cu ajutorul împărțirii totalității cunoștințelor umane în zece mari clase.



### **Modificări CZU**

2011 - clasa 2 – Religie. Teologie

- clasa 0 Generalități – diviziunea 005 Studiul organizării. Metodologie - în diviziunea 005 Management

- subdiviziunea 681.3 – în clasa 004 – Știința și tehnologia calculatoarelor
- 2012 – s-au publicat modificările claselor CZU cu reflectarea Indicilor Auxiliari comuni
- 2017 - Tabela 1i - Indici auxiliari comuni de punct de vedere 000/.009 - redefinită în Tabela 1k - Indici auxiliari comuni de caracteristici generale. : Proprietăți, Materiale, Relații/Procese și Persoane.
- clasa 0 – modificat titlul – Știință și cunoștințe. Organizare. Știința calculatoarelor. Informare. Documentare. Bibliologie. Instituții. Publicații.
- 00 – (completare) - Prolegomenia. Fundamente ale cunoașterii și culturii. propedeutica
- 001 – (completare) – Știință și cunoștințe în general. Organizarea muncii intelectuale
- 002 - Documentare. Cărți. Scrieri. Autori
- 003 - Sisteme și caractere de scriere
- 004 - Știința și tehnologia calculatoarelor. Calculatoare. Procesarea datelor. Completare cu introducerea subdiviziunilor noi în 004
- Modificări la clasa 005 Management
- În clasa 3 – indice nou - 305 Studii de gen
- Modificări - 37; 39
- Subdiviziunea 396 Feminism – anulat

Un alt reper în identificarea documentelor este aplicarea unui cod pe partea exterioară a unității din colecția de bibliotecă și se numește **cotă**. Este alcătuită din indicele de clasificare urmat de semnul de autor sau inițiala titlului. Datorită cotei afișate pe cotorul cărții este identificat locul ei pe raft.

### **Indexare**

O importanță primordială în procesul descrierii bibliografice este analiza documentară – o procedură intelectuală în urma căreia este identificată informația și care este desemnată prin termenul generic indexare realizându-se cu ajutorul limbajelor documentare cu structură ierarhică (scheme codificate de clasificare – utilizate în *indexarea sistematică*) sau cu structură combinatorică (termeni selectați din limbajul natural, liste de autoritate sau vedete de subiect și tezaure – utilizate în *indexarea analitică sau alfabetică*). Indexare atribuită este o metodă de indexare în care o vedetă de subiect sau descriptorii sunt selectați de către indexator într-un vocabular controlat pentru a reprezenta subiectul. Pentru optimizarea procesului de regăsire a informației în procesul de prelucrare analitico-sintetică a documentelor este utilizată metoda de **indexare pe subiecte**. Este un proces complex, care solicită indexatorului capacitatea de analiză și sinteză, cunoașterea terminologiei de specialitate, competențe bibliografice și biblioteconomice, de lingvistică etc.

Catalogarea automatizată a impus catalogatorul să elaboreze **Fișierul de Autoritate pe Subiecte**, care reprezintă o listă de subiecte, ordonate alfabetic și care mult ajută la identificarea și regăsirea informației.

Se utilizează *Liste de vedete de subiect universale: LIVES-RO, RAMEAU*; bibliotecile specializate: *MeSH, AGROVOC, EUROVOC*.

### **Regăsirea informației**

Produsul principal al activității de descriere bibliografică a resurselor informaționale este reprezentat de *Cataloagele bibliotecii* (tradițional și online).

Catalogul on-line este o baza de date, ce facilitează regăsirea informației, având multe criterii de căutare și posibilitatea de combinare a acestora.

În *Declarația de Principii Internaționale de Catalogare* (2016) sunt stipulate *Obiectivele și funcțiile catalogului*:

- să găsească resurse bibliografice într-o colecție ca rezultat al căutării, folosind atribute și relații ale entităților;
- să identifice o resursă bibliografică sau un agent (adică, să confirme că entitatea descrisă corespunde entității căutate sau să distingă între două sau mai multe entități cu caracteristici similare);
- să selecteze o resursă bibliografică adecvată cerințelor utilizatorului (adică, să aleagă o resursă care să corespundă cerințelor utilizatorului în privința mediului, conținutului, suportului etc. sau să respingă o resursă care nu este adecvată cerințelor utilizatorului);
- să dobândească sau să obțină acces la un exemplar descris;
- să navigheze sau să exploreze într-un catalog pe baza organizării logice a datelor bibliografice și de autoritate și pe baza prezentării clare a relațiilor dintre entități...

Fundamentele funcției de „căutare” în catalog, conform declarației din 2016, include:

- instrumente de căutare,
- puncte de acces principale,
- puncte de acces suplimentare

Când căutarea conduce la regăsirea unui număr mare de date bibliografice cu același punct de acces, rezultatele ar trebui să fie afișate într-o ordine logică convenabilă pentru utilizatorul catalogului, preferabil conform normelor limbii și/sau scrierii punctului de acces. Utilizatorul ar trebui să poată alege între diferite criterii: data publicării, ordine alfabetică, clasamentul relevanței etc. Atunci când este posibil, ar trebui preferată afișarea care prezintă entități și relațiile dintre acestea (Punctul 7.2 din declarație).

**LibUnivCatalog** - catalogul partajat a 7 biblioteci universitare din Republica Moldova participante la Proiectul Tempus Servicii Informaționale Mo-





derne pentru Studii de Calitate.

BŞ USARB este una din bibliotecile care a ales să integreze **Aleph**-ul cu **Primo** - soluția de descoperire și furnizare de la **Ex Libris**, care oferă utilizatorilor o soluție universală pentru descoperirea și furnizarea tuturor tipurilor de materiale - tipărite, electronice și digitale – independent de format sau localizare.

Ușor de utilizat, sofisticatul **OPAC** (Open Public Access Catalog) - catalogul cu acces public deschis, accesibil prin web - **este poarta de acces a utilizatorilor la sistemul Aleph**. Interfața web poate fi ușor adaptată, fără efort, de către bibliotecă, după nevoile sale și pentru a reflecta imaginea acesteia.

**Informațiile din OPAC sunt disponibile grație modulului Aleph Catalog, în cadrul căruia este realizată descrierea bibliografică a resurselor informaționale.**

### **Glosar**

*Analiză documentară* – Activitate de examinare a unui document și de extragere a datelor bibliografice și de conținut ale acestuia [SM STAS 8301, 2005] (19).

*Clasificare zecimală universală* – o clasificare aspectuală, ierarhică și sintetică, o schemă formată din tabele principale cu ordonarea sistematică și tabele auxiliare pentru concepte care pot apărea în toate sau mai multe discipline (72).

*Catalogare* – Proces de creare a înregistrărilor bibliografice pentru un catalog. În biblioteci include descrierea bibliografică, analiza de subiect, atribuirea indicilor de clasificare, precum și prelucrarea tehnică a unităților pentru depozit (59).

*Date bibliografice* – Elemente care intră în descrierea unui document.

*Descriere bibliografică* – set de date bibliografice care identifică o resursă [IFLA, ISBD, 2001].

*Document* – informare înregistrată sau obiect material care poate fi tratat ca o unitate într-un proces de documente [SM ISO 2789, 200915, SM ISO 11620, 2011] (131).

*Indexare* – reprezentarea prin elementele unui limbaj artificial sau natural a datelor ce rezultă din analiza de conținut a unui document sau a unei părți din acesta, efectuată cu scopul de a ușura regăsirea informațiilor [SM STAS 8301:2005, 2.54] (215).

*OPAC* (Catalog Online de Acces Public) – catalog în care informațiile sunt stocate într-o bază de date a unui sistem informatic și poate fi consultat în mod direct de către un utilizator prin intermediul unui terminal dintr-o locație la distanță [ISO 5127, 2001] (310).

*Manifestare* – materializarea fizică a expresiei unei lucrări. O manifestare poate fi o colecție de lucrări, o lucrare individuală sau o parte componentă a unei lucrări [IFLA, 2009] (273).

*Regăsirea informației* – Procese, metode și proceduri folosite pentru extragerea selectivă a informațiilor înregistrate într-un fișier de date.

*Standard* – Orice cod de reguli sau proceduri stabilite de bibliotecile naționale și internaționale, care reglementează controlul bibliografic, cum ar fi formatul MARC (catalogarea lizibilă la calculator), CIP (catalogare înaintea publicării) și ISBN/ISSN adoptate pentru industria de publicare [IFLA, 2013] (428).



**Referințe bibliografice:**

1. *Declarația de Principii Internaționale de Catalogare*, 2016. [accesat 04 martie 2018]. Disponibil: [https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/icp/icp\\_2016-ro.pdf](https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/icp/icp_2016-ro.pdf)
2. *Dicționar de biblioteconomie și științe ale informării*. Alcăt. Janna NICOLAEVA, Lidia ZASAVIȚCHI. Coord. șt.: Aurelia HANGANU. Resp. de ed.: Constantin MANOLACHE. Red. șt.: Nelly ȚURCAN. Chișinău, 2014. 536 p.
3. GOIAN, Natalia. Descrierea bibliografică – de la tradițional la modern. In: *Biblioteca Municipală B.P. Hasdeu: dezvoltare. Progres. Colaborare. Parteneriate* : culeg. de comunicări de la conf. Intern. Consacrată aniversării a 130-a a BM. Chișinău, 2007, pp. 253-257.
4. GOIAN, Natalia. *Prelucrarea informației* : Man. pentru bibliotecile publice. Vol. 1. Chișinău, 2015. 122 p.
5. *Metodologia de aplicare a normelor ISBD(M)*. Bibl. centrală universitară din București. Asociația Bibliotecarilor din învățământ România. București, 1994. 163 p.
6. *Metodologie de aplicare a GOST-ului 7.1-2003 „Библиографическая запись. Библиографическое описание: Общие требования и правила составления = Înregistrarea bibliografică. Descrierea bibliografică: Cerințe și reguli generale de alcătuire”*. Coord. Valentina CHITOROAGĂ. Chișinău, 2016. 152 p.
7. REGNEALĂ, Mircea. *Vocabular de biblioteconomie și știința informării*. București : ABIR, vol. 1-2, 1995.
8. RICHTER, Brigitte. *Ghid de biblioteconomie*. Traducere de Gheorghe Buluță și Silvia Nistorescu. Chișinău: Arc, 1997. 220 p.
9. TĂTĂRESCU, Iulia. Standardizarea activității de bibliotecă în Republica Moldova. In: *Confluente Bibliografice*, 2007, nr. 1-2(7-8), pp. 75-81.
10. *ГОСТ 7.1-2003 - Библиографическая запись. Библиографическое описание : Общие требования и правила составления*. М, 2004. 95 p.

CZU 025.45/.46

**CLASAREA RESURSELOR INFORMAȚIONALE ÎN STRUCTURA CLASEI 8  
LIMBI. LINGVISTICĂ. LITERATURĂ: CAZUL BȘ USARB**

CLASSIFICATION OF INFORMATION RESOURCES IN THE  
STRUCTURE OF CLASS 8: LANGUAGES. LINGUISTICS. LITERA-  
TURE: BȘ USARB CASE

**Lilia UCRAINEȚ**

**Abstract:** *The paper describes the rules for classifying documents according to the Universal Decimal Classification, the subdivisions of the Class 8: Languages. Linguistics. Literature, respected in the USARB Scientific Library.*

**Keywords:** *USARB Scientific Library, Universal Decimal Classification, class, classification Index, Information resource, linguistics, literature*

Primele încercări de clasificare a documentelor sunt atestate la sfârșitul sec. al XVII-lea, cu o amplă dezvoltare pe parcursul sec. al XIX-lea, iar în secolul al XXI-lea Clasificarea Zecimală Universală a ajuns unul dintre subiectele discutate și aplicate, în ultimii ani tot mai frecvent, redând codul care reprezintă clasa și determinând locul pe care clasa respectivă îl ocupă în schema de clasificare.

Notăția numerică este expresia unor fracții zecimale, iar lungimea ei reflectă nivelul ierarhic. Clasificarea este „*cel mai natural mod de organizare a informațiilor*” (Tratat de biblioteconomie. Vol. 2. p. 2, 2016). CZU este cea mai importantă schemă de clasificare multilingvă din lume, acoperă toate domeniile cunoașterii și constituie un instrument sofisticat de indexare și regăsire a informațiilor.

Creșterea rapidă a cerințelor informaționale a impus, practic, apariția unei evidențe și a unei ordonări a fiecărui document, o sistematizare a cunoștințelor. Clasificarea resurselor informaționale se bazează pe principiul asemănării. Elementele comune ce posedă caracteristici asemănătoare se grupează laolaltă, iar categoriile care se deosebesc le separă pe acestea de altele.

Analiza de subiect în vederea stabilirii indicilor de clasificare necesită luarea unor decizii și parcurgerea unor etape și proceduri, astfel, pentru stabilirea subiectului se ține cont de anumite principii:

*identificarea domeniului subiectului principal*

*selectarea clasei principale adecvate*

*separarea diverselor concepte din conținutul documentului și gruparea lor*

*respectarea ordinii de combinare a elementelor prin alocarea notațiilor*

*CZU în clasa respectivă*

Unul dintre capitolele clasificării zecimale universale este cel oferit de literatura beletristică, lingvistică și filologie, capitol care deține indicele 8.

Studiul este axat pe regulile de clasificare a documentelor, în Biblioteca Științifică USARB, în urma analizei documentare și intercalarea lor în structura subdiviziunilor **clasei 8 Limbi. Lingvistică. Literatură** din cadrul Clasificării Zecimale Universale.

Documentele din clasa respectivă abordează următoarele aspecte:

- 80** - Probleme generale cu privire la lingvistică și literatură. Filologie
- 801** - Prozodie. Științele și sursele auxiliare ale filologiei
- 808** - Retică. Folosirea efectivă a limbii. Compoziție. Scriere. Editare. Vorbire.
- 81** - Lingvistică și limbi
- 811** - Limbi individuale
- 82** - Literatură
- 821** - Literatura limbilor individuale

În urma analizei documentare, resursele informaționale cu conținut asemănător, care tratează subiectele din clasa 8 sunt intercalate în sistemul de clasificare universal, utilizându-se un limbaj documentar, exprimat prin indicii principali și indicii auxiliari, prezența ca exemple ale flexibilității și a structurii ierarhice a schemei.

Perioada de timp se va indica prin indicii auxiliari comuni de timp, utilizați în subdiviziunea 82 Literatură, indicând perioada apariției operelor literare, fiind reprezentați prin ghilimele ("").

Pentru a denota forma de prezentare a resurselor informaționale (dicționare, manuale, enciclopedii), se vor folosi indicii auxiliari comuni de formă, fiind notați în paranteze rotunde printr-o cifră precedată de 0 (zero), iar formele literare (poezie, teatru, proză) vor fi prezente la clasa 82-1/9, utilizându-se liniuța și cifra care indică genurile literare:

**821.135.1-1 – poezii**

**821.135.1-2 – teatru**

**821.135.1-3 – proză**

**821.135.1-4 – eseuri**

Cu ajutorul indicilor auxiliari comuni de limbă se va reflecta limba în care a fost scris documentul, fiind redați printr-un număr precedat de semnul (=) egal. În mod normal, acest indice este atașat la finalul indicelui de clasificare.

Documentele multilingve pot fi denotate prin subdiviziuni auxiliare comune (=00) (dacă resursele informaționale sunt scrise în mai mult de trei limbi) sau prin indicii auxiliari corespunzători fiecărei limbi.

=1/=9 Limbi individuale (naturale și artificiale)

=1/=8 Limbi naturale

=1/=2 Limbi indoeuropene

=1 Limbi indoeuropene în general

=11 Limbi germanice

=12 Limbi italiene

=13 Limbi romanice

=14 Greacă (elenă)

=15 Limbi celtice

=87 Limbi amerindiene centrale și de sud

Distinctive pentru clasa 8 sunt subdiviziunile auxiliare speciale ...`0 care denotă fazele de dezvoltare ale limbilor. Indicii acestor subdiviziuni sunt destinați unor aplicații specifice (de ex.: pentru limbile latină, greacă, ebraică, egipteană).

În cele din urmă, indicii auxiliari comuni de loc vor desemna categoria geografică, aspectul localizării sau alt aspect special caracteristic unui subiect desemnat prin indicile CZU special. Acești auxiliari sunt utilizați după un indice principal, se notează, de asemenea, în paranteze rotunde prin indicii auxiliari corespunzători fiecărei limbi.

**821.135.1(478)** – literatura română din Basarabia

478 – teritoriul Republicii Moldova

**821.111(415)** – literatură irlandeză

415 – teritoriul Irlandei

Clasa 8 începe cu subdiviziunea **80 Probleme generale cu privire la lingvistică și literatură. Filologie.** Se clasifică aici lucrările despre filologie în sens larg, inclusiv studii ale textelor literare ca documente privind istoria generală a culturii.

**Coșeriu, Eugeniu. Lecții de lingvistică generală. - Chișinău : ARC, 2000**  
**80**

**Prozodia. Științele și sursele auxiliare ale filologiei** se clasează la **801**, iar subdiviziunea **801.6 Prozodie: metru, rimă și forma versului** cuprinde prozodia limbilor particulare.

**Dessons, Gerard. Traite du rythme : Des vers et des proses. - Paris : Editura Armand Colin, 2003**

**801.6=133.1**

În exemplul de mai sus, indicele auxiliar comun de limbă =133.1 sugerează că documentul este scris în limba franceză, deoarece acest indice, în tabelele CZU, indică limba respectivă.

Subdiviziunea 801.73 reflectă informațiile ce țin de domeniul hermeneuticii, critica textelor, interpretare, explicare, revizuire.

**Schleiermacher, Friedrich Daniel Ernst. Hermeneutica. - Iași : Polirom, 2001**

**801.73**

Surse ale lingvisticii și filologiei. Colecții de texte sunt plasate la 801.8, dezvăluind subiecte ale lingvisticii, surse orale și surse scrise. Textele literare vor primi indicele 801.82, iar în subclasa 801.83 sunt clasate sursele mixte.

Acestea fiind urmate de 808 Retorică. Folosirea efectivă a limbii. Compoziție. Scriere. Editare.

**Palii, Alexei. Cultura comunicării. - Chișinău : Epigraf, 2005**

**808(075.8)**

Subdiviziunea **808.1 Munca autorului. Activitate și tehnică literară. Scriere creatoare. Scriere în formă publicabilă** tratează subiecte privind pregătirea și prezentarea manuscriselor.

**Manual de scriere creativă : Scriitorul de ficțiune : Fă-te publicat! Apucă-te de scris!. - Pitești : Paralela 45, 2011**

**808.1(03)**

O altă subdiviziune importantă este **808.5 Retorica vorbirii. Arta sau tehnica exprimării orale**, aici se clasează subiecte privind arta de a vorbi și a ne exprima corect, gestică, timbrul vocii, imitațiile, expresivitatea, limbajul corpului, respirația și controlul respirației, rapiditatea vorbirii, voce și dicție, articulație, relația cu auditorul, raportul cu publicul.

**Perelman, Chaim. Tratat de argumentare: nouă retorică. - Iași : Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2012**

**808.5**

Urmează **808.51 Vorbire în public. Oratorie. Vorbire de după-masă. Vorbire de tribună. Discursuri și toastări pentru ocazii speciale**, subdiviziune ce include resursele informaționale a căror subiect ține de arta vorbirii elocvente, iar la **808.56 distingem subdiviziunea Arta conversației. Conversație.**

Subdiviziunea **81 Lingvistică și limbi** include lucrările despre filologie în sensul de lingvistică (în special istorică). Descrierile istorice ale limbilor sau gru-

purilor de limbi se pot clasifica la indicele pentru limbi sau în grup, cu adăugarea lui 112 (de la 81-112) - filologia limbilor germanice.

Auxiliarii speciali -11 / -26 și `1 / `443 pot fi folosiți atât cu indicele 81 pentru a denota subiecte ale lingvisticii în general, cât și în combinație cu subdiviziunile de la 811 pentru aspectele lingvistice ale limbilor particulare.

Alte configurații specifice acestei clase sunt cele ce folosesc indicele de relație, prin urmare, Filosofia lingvisticii va fi clasificată în relație cu Clasa 1 Filosofie. Psihologie.

**Devitt, Michael. Limbaj și realitate : O introducere în filosofia limbajului. - Iași : Polirom, 2000**

**81:1**

Documentele ce se referă la Etnolingvistică vor primi la clasificare indicele de relație 39 Antropologie culturală. Etnografie. Obiceiuri. Tradiții. Datini. Folclor.

**Толстая, Светлана Михайловна. Семантические категории языка культуры : Очерки по славянской этнолингвистике. - 2-е изд. - Москва : Книжный дом „Либроком“, 2011**

**81: 39**

Subclasa **Originea și istoria limbilor. Faze de dezvoltare** se va clasifica cu indicele auxiliar special cu apostrof **81`0** care desemnează originile și perioadele de dezvoltare ale limbajului. Se folosește numai în combinații cu subdiviziunile de la 811. `03, `05, `07, și `09 și la clasa 821 nu se aplică în mod general, ci sunt rezervați pentru cazuri speciale (ex. Limbile latină, greacă, ebraică, egipteană).

**Robins, R. H. Scurtă istorie a lingvisticii. - Iași : Polirom, 2003**

**81`0**

În celelalte cazuri se vor utiliza subdiviziunile care vor indica fazele de dezvoltare ale limbilor:

*81`01 Perioada veche. Perioada arhaică ; 81`02 Perioada clasică ; 81`04 Perioada de mijloc*

*81`06 Perioada modernă ; 81`08 Limbi renăscute*

**Boerescu, Pârvu. Din istoria scrierii românești : Preliminarii teoretice : Alfabetul româno-chirilic : Vechea scriere româno-latină (1570-1830) : Crearea alfabetului românesc modern. - București : Ed. Acad. Române, 2014**

**003.01(091)**

**81`01**

Lingvistica generală începe cu indicele de clasificare 81`1 unde sunt clasate resursele informaționale ce tratează subiectele de metateoria lingvisticii, iar începând cu indicele 81`2/44 documentele vor oglindi informațiile ce țin de Subiectele (domeniile) și fațetele lingvisticii.

Documentele din domeniul psiholingvisticii și al comunicării lingvistice vor fi clasificate cu indicele 81`23.

**Devito, Joseph A. The Communication Handbook : A dictionary. - New York : Harper & Row, Publish , 1986**

**81`23(03)=111**

În exemplul acesta distingem indicele auxiliar comun de formă (03) care sugerează că resursa informațională este un dicționar, iar indicele auxiliar comun de limbă =111 informează cititorul că documentul respectiv este scris în limba engleză.

**Teoria traducerii, interpretarea textului, traducerea simultană, literară, stilistică, traducerea tehnică** va primi indicele de clasificare 81`25

**Ungureanu, Victoria. Teoria traducerii. - Bălți : [s. n.] , 2013**

**81`25(075.8)=135.1=133.1**

Subdiviziunea **Fonetica** va avea indicele de clasificare **81`342**, alăturându-i-se, după cum vedem în exemplul de mai jos, și indicele auxiliar comun de formă (075.8) pentru a denota forma documentului. Prin urmare, resursa informațională este un curs universitar destinat studenților.

**Dermejni-Gurgurov, Svetlana. Fonetica limbii române : Suport de curs. - Cahul : US „B. P. Hasdeu”, 2010**

**811.135.1`342(075.8)**

Subdiviziunea **81`342.4 Sunetele vorbirii: vocale, consoane** va reuni documentele ce vizează limba română literară și anume utilizarea triftongilor.

**Frunză, Gabriela. Interacțiunea dintre vocale și triftongi în limba română literară și în rostirea spontană (interpretare lingvistică a materialelor experimentale). Autoreferat al tezei de doctor în filologie. Specialitatea 10.02.01 - Limba română. - Chișinău, 2011**

**811.135.1`342.4(043)**

Exemplul de mai sus, reliefează ideea că documentul este referat, din acest considerent el va fi clasificat și cu indicele auxiliar comun de formă (043), care va fi plasat după indicele de clasificare de bază pentru a atenționa cititorul.

81`35 Grafeme. Ortografie. Pronunție

**Graur, Alexandru. Mic tratat de ortografie. - București : Humanitas, 2009**

**811.135.1`35**

81`36 Gramatică

**Silvestru, Elena. Morfologia limbii române actuale. - București : Editura Fundației „România de Măine”, 2007**

**811.135.1`366(075.8)**

81`37 Semantică

**Mihail, Zamfira. Etimologia în perspectivă etnolingvistică. - București : Univers enciclopedic, 2000**

**811.135.1`373.6**

Spre deosebire de celelalte documente clasificate la clasa 8 Limbi. Lingvistică. Literatură, clasificarea dicționarilor se realizează prin semnul distinctiv ` (apostrof) care va fi urmat mereu de indicele `374. Traducerile dintr-o limbă în alta sunt introduse cu semnul = (egal).

Astfel, dicționarele se indexează în două moduri și formează două grupe diferite:

- *La materia respectivă cu indice de formă (03)*

**Costin, Mircea N. Dicționar de dreptul afacerilor. - Ed. a 2-a. - București : Editura Hamangiu, 2012**

**347.7(03)**

- *Cele de profil lingvistic 81`374*

**Lefter, Virgil. Dicționar de proverbe englez-român. - București : Editura Lucman, 2006**

**811.111`374=135.1**

**811.135.1`374=111**

**Словарь англо-русский, русско-английский. - Chișinău : Biblion ; Pereslavli : Integral, 2011**

**811.111`374=161.1**

**811.161.1`374=111**

**Dumitrescu, Mihail Dan Horia. Dicționar de sinonime ale limbii franceze. - București : Akademos Art, 2008**



811.133.1`374.2`373.421=135.1

811.135.1`374.2`373.421=133.1

**Русско-немецкий словарь : 22 000 слов . - Москва : Русский язык, 1977**

811.112.2`374=161.1

811.161.1`374=112.2

**Crâcea, Elena. Dicționar român-latin, latin-român. - Constanța : Steaua Nordului, 2009**

811.124`374=135.1

811.135.1`374=124

81`38 Stilistică generală

**Răciula, Lilia. Caietul studentului : Exerciții și aplicații la cursul Stilistica Funcțională. - Bălți : [s. n.], 2015**

811.135.1`38(075.8)

Subdiviziunile lui 811 Limbi individuale se constituie cu ajutorul indicilor auxiliari comuni de limbă (Tabela 1 c), prin înlocuirea semnului = (egal) cu un punct.

Iar în unele cazuri, limbile individuale se pot specifica prin adăugarea auxiliarelor speciali `0/`44 și/sau -2/-26.

**Purice, Mihail. Istoria limbii române literare : curs practic . - Chișinău : Editura USM, 2000**

811.135.1'0(075.8)

Indicii de clasificare ai limbii sunt:

811.1/.2 Limbi indo-europene

811.11 Limbi germanice

811.12 Limbi italice

811.14 Limba greacă

811.15 Limbi celtice

Acest șir poate fi continuat în dependență de documentul pe care-l clasificăm, bunăoară, în ce limbă este scrisă resursa informațională acel indice va primi, aplicându-i-se indicele din Tabela 1 c. Indici auxiliari comuni de limbă.

Spre exemplu, subdiviziunea **811.124 Limba latină** poate fi atribuită resurselor informaționale în limba latină care denotă anumite faze de dezvoltare ale acestei limbi, fiind utilizați indicii auxiliari speciali ai subdiviziunilor.

811.124`01 Latina veche

811.124`02 Latina clasică

**Maznic, Silvia. Lexicul limbii latine : Culegere de exerciții. - Chișinău : CEP USM , 2007**

811.124`02

811.124`03 Latina vulgară

**Corlăteanu, Nicolae . Latina vulgară. - Chișinău : Cartier , 2007**

811.124`03(075.8)

811.124`04 Latina medievală

811.124`06 Latina modernă

**Notă:** În 2017, de către Consorțiul CZU, în cadrul clasei 8 au fost realizate modificări la titlu:

8 Limbă. Lingvistică. Literatură *modificat* 8 Limbi. Lingvistică. Literatură.

821 Literatura limbilor individuale *modificat* 821 Literatura artistică a limbilor individuale și a familiilor de limbi.

Documentele ce denotă aspectele *filologice* ale literaturii primesc indicele **82**, ele pot fi clasificate prin utilizarea relației cu 801 și a subdiviziunilor

acestui 801.6/.83. Configurațiile *lingvistice* ale literaturii pot fi prezente prin utilizarea relației cu 81. Alte particularități pot fi relevate prin aplicarea auxiliarelor comuni sau a relației.

Specifice acestei subdiviziuni le sunt auxiliarii speciali cu (-) liniuță, începând cu **82-1/-9 Forme literare. Genuri literare.**

Documentele al căror conținut va fi scris în versuri vor fi clasate la **82-1 Genul poetic. Poezii. Poeme. Versuri:**

**Jalbă, Diana. Între două lumi : [traduceri din poezii români și ruși] = Между двумя мирами. - Chișinău : [s. n.], 2016**

**821.135.1-1(082)=135.1=161.1**

**821.161.1-1(082)=135.1=161.1**

În exemplul de mai sus, prin auxiliarul special - **1** este sugerată ideea că resursa informațională conține poezii, indicele auxiliar comun de formă (082) indică faptul că documentul este o culegere colectivă, culegere din operele mai multor autori, iar indicii auxiliari comuni de limbă demonstrează că poeziile sunt scrise în 2 limbi: română (=135.1) și rusă (=161.1).

**Eminescu, Mihail. Poezii = Poesias. - Iași : Editura Junimea, 2000**

**821.135.1-„118”=135.1=134.3**

Indicele de clasificare denotă că documentul include nu doar poezii, ci și informația că poeziile sunt scrise în secolul al 19-lea ceea ce este specificat de indicele auxiliar comun de timp „18” și este, de asemenea, scris în 2 limbi: româna (=135.1) și portugheză (=134.3).

Subdiviziunea **82-2 Genul dramatic. Drame. Piese de teatru** este atașată operelor dramatice care presupun o limitare în timp și spațiu a acțiunii reprezentate.

**Petrescu, Camil. Teatru : Jocul ielelor ; Suflete tari ; Danton. - București : 100+1 Gramar, 2004**

**821.135.1-2„19”**

Subdiviziunea **82-3 Ficțiune. Proză narativă** include tipurile de romane: psihologice cu indicele 82-311, realiste - 82-311.2 de aventuri - 82-311.3, polițiste 82-312.4, autobiografice - 82-312.6, fantastice - 82-312.9, științifico-fantastice 82-311.9.

**Mănăstire, Ion Anghel. Noaptea nu se împușcă. - București : Albatros, 1990**

**821.135.1-311.2„19”**

**Nour, Alina. Un extraterestru în pijama : Roman. - Iași : Junimea, 1991**

**821.135.1-311.9``19``**

Indicele de clasificare 82-34 va fi plasat resurselor informaționale al căror conținut include povestiri scurte, nuvele.

**Stoica, Ion. Acasă, toamna. - Cluj-Napoca : Ecou Transilvan, 2014**

**821.135.1-34„19”**

82-342 Fabule

**Gologan, Ionel. Fabule = Fables. - Ed. a 2-a. - Iași : Moldogrup, [1990]**

**821.135.1-342„19”=135.1=111**

82-4 Eseuri.

82-5 Oratorie. Discursuri. Predici. Prelegeri. Cuvinte de deschidere. Toastări

82-6 Scrisori. Arta scrierii scrisorilor. Corespondență. Scrisori originale.

Alte opere în formă epistolară.

82-7 Satira în proză. Umor, Epigrame, parodii.

82-84 Maxime. Sentințe. Aforisme. Exprimări cu miez. Zicale. Vorbe din bătrâni. Proverbe, reflecții, meditații, conversație la masa

82-9 alte genuri.

Subdiviziunea **82.0 Teoria, studiul și tehnica literaturii** va include documente ce țin de teoria literaturii, cercetarea bazelor teoretice ale științei literare (metodologia literară, istoria literară, critica literară, stilistica, textologia și analiza textului literar, studierea comparată a literaturii române în contextul literaturii europene și universale, problematica comunicării literare în contextul teoriilor contemporane ale comunicării umane, de asemenea și studierea limbajului artistic în contextul filosofiei și teoriei generale a limbajului, inclusiv informatica, teoriile lingvistice și semiotice.

**Moisan, Clement. Istoria literară. - București : Cartea Românească, 2000**

**82.0**

**Vasile, Marian. Introducere în teoria genurilor. - București : Editura Fundației „România de Măine”, 2000**

**82.0**

Urmează subdiviziunea **82.02 Școli, curente și mișcări literare**

**Petrescu, Liviu. Poetica postmodernismului. - Ed. a 3-a. - Pitești : Paralela 45, 2003**

**82.02**

Subdiviziunile de la 821 Literatura limbilor individuale se pot dezvolta pornind de la =1 / =9... (Tabela 1c Indicii auxiliari comuni de limbă) prin înlocuirea semnului egal cu punct. Pentru a clasifica literaturile regionale sau naționale se pot utiliza indici de la (4/9) atât la 821, cât și la orice alt indice de literatură individuală.

Vom exemplifica prin indicele literaturii elvețiene de limbă franceză:

**Derieux, Suzanne. Cele șapte vieți ale Louisei Croisier, născută Moraz : Roman . - București : Univers , 1993**

Literatura elvețiană - Sec. 20

**821.133.1(494),19”**

**Francillon, Roger. Jean Rousset sau pasiunea lecturii. - Cluj-Napoca : Limes, 2006**

**821.133.1(494).09,,19”(092)Rousset J.**

Rousset Jean (1910-2002) - Critic literar elvețian

Indicele de clasificare sugerează că documentul respectiv abordează tema pasiunii lecturii lui Jean Rousset, autor elvețian de limbă franceză, această informație este indicată de indicele de limbă =133.1(494), indecele auxiliar din punct de vedere .09, sugerează că resursa informațională este critică literară, indicele auxiliar comun de timp „19” precizează perioada în care a activat Jean Rousset și, în cele din urmă, indicele auxiliar de formă (092) informează cititorul că este o carte ce prezintă date biografice despre Jean Rousset.

Indicele de clasificare 821.111(73) vor primi resursele informaționale ce vizează documentele de literatură americană în limba engleză, indicele auxiliar comun de limbă =111 reflectă informația că documentul este în limba engleză, iar indicele auxiliar de formă (043.21) – documentul este teză de master.

**Vodovoi, Ina. Margaret Atwood and Postmodernism : Master`s Thesis. - Bălți , 2003**

**821.111(73).09,,19”(092)Atwood M.(043.21)=111**

**Bronte, Anne. Agnes Grey. - București : Adevărul Holding, 2012**

**821.111(73)-3,,18”**

Datorită modului său de aranjare ierarhică și naturii sale analitico-sintetice clasificarea zecimală universală este adecvată atât pentru organizarea fizică

a colecțiilor, cât și pentru răsfoirea și căutarea documentelor în medii online.

Clasificarea zecimală universală, în opinia mea, va rămâne cea mai oportună cale de introducere și regăsire a tuturor tipurilor de informații existente pe orice fel de suport. Numerele îi conferă flexibilitate și unicitate, potențialul ei constând în facilitarea schimbului de informații dincolo de barierele lingvistice, oferindu-i spațiu pentru a comunica în diferite limbi, utilizând un singur indice de clasificare.

#### **Referințe bibliografice:**

1. AGHEORGHIASEI, Marcela. Indexarea lingvisticii (81) conform noii structuri C.Z.U. In: *Biblioteca de Litere* [online] [citată 24 ian. 2017]. Disponibil: <http://www.bcu-iasi.ro/docs/biblos/biblos6/marcela.html>
2. *Clasificare zecimală unitară în biblioteconomie. Noțiuni primare* [online] [citată 02 februarie 2017]. Disponibil: [http://altmarius.ning.com/profiles/blogs/clasificarea-zeci-mala-unitara?xg\\_source=activity](http://altmarius.ning.com/profiles/blogs/clasificarea-zeci-mala-unitara?xg_source=activity)
3. *Clasificarea Zecimală Universală*. Ed. medie intern. în limba română. București : Bibl. Naț. a României, 1998. Vol. 1. 398 p. ISBN 973-97354-7-9.
4. *Clasificarea Zecimală Universală*. Ed. medie intern. în lb. română. București : Bibl. Naț. a României, 1998. Vol. 2. 518 p. ISBN 973-97354-8-7.
5. CZU. *Clasificarea Zecimală Universală : Tabele prescurtate*, 2017. 190 p. ISBN 978-9975-49-245-4.
6. MIHALUȚA, Lina. Actualizări în catalogare/clasificare. In: *Confluente bibliologice*. 2006, nr. 1-2, pp. 65-69.
7. MIHALUȚA, Lina. *Standardul interstatal Gost 7.1.03 – Înregistrarea bibliografică. Descrierea bibliografică. Cerințe generale și reguli de alcătuire* : [Prezentare generală] [online] [citată 20 ianuarie 2017]. Disponibil: <http://www.slideshare>
8. *Tratat de biblioteconomie*. Ed. provizorie. București : Editura ABR, 2013. Vol. 1. 471 p. ISBN 978-606-93535-0-9. ISBN 978-606-93535-1-6.
9. *Tratat de biblioteconomie*. Ed. provizorie. București : Editura ABR, 2014. Vol. 2. 621 p. ISBN 978-606-93535-0-9. ISBN 978-606-93535-2-3.
10. *Tratat de biblioteconomie*. Ed. provizorie. București : Editura ABR, 2016. Vol. 2. 587 p. ISBN 978-606-93535-0-9. ISBN 978-606-93535-3-0.

CZU 027.7 (478):004.65

## МЕТОДЫ СОХРАННОСТИ ЭЛЕКТРОННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ РЕСУРСОВ В НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКЕ

METHODS OF PRESERVATION OF ELECTRONIC INFORMATION RESOURCES  
IN THE SCIENTIFIC LIBRARY

Igor AFATIN

*Всё может сломаться. Всё, что может сломаться,  
когда-нибудь ломается.  
Причём происходит это именно тогда,  
когда этого меньше всего хочется.  
Мёрфи*

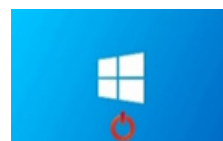
**Abstract:** *The author reports on USARB's security policy to preserve the information stored on its servers, the types of users who have access to information through the local network, the actions that are performed to ensure data security.*

**Keywords:** *informational resources, security policy, university library, site, repository*

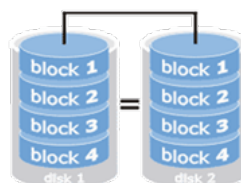
Необходимо всё время стремиться к минимизации последствий мелких неприятностей, средних проблем и крупных катастроф, и надо быть к ним готовыми постоянно.

Существует ряд мер, призванных свести к минимуму риск потери информации.

1. Физическое ограничение доступа человека к компьютерам и серверам. Исключение возможного физического воздействия на системные блоки, чтобы никто не мог об них споткнуться, или того хуже - зацепив сбросить со стола. Максимум, какой доступ может иметь человек к системному блоку - нажать кнопку питания.
2. Ограничение доступа пользователей к файлам, установить пароли на доступ, чтобы посторонний человек не получил доступ к файлам и разделам жесткого диска. Ограничить права доступа к общим папкам в сети.
3. Корректно завершать работу операционной системы и приложений. Не допускать аварийного завершения работы.
4. Создание RAID-массива на серверах. Данная мера значительно повышает шансы сохранить информацию в случае физической смерти одного из жестких дисков. Диски выходят из строя достаточно часто и проблема может быть реализована просто добавлением ещё одного диска к уже имеющемуся.



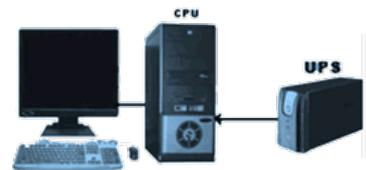
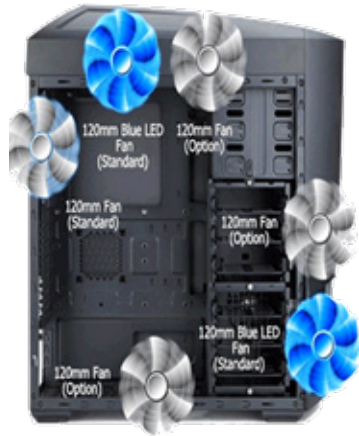
**RAID 1**  
mirroring



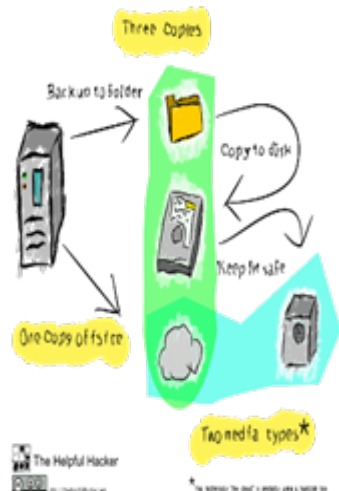
5. Установка программного обеспечения для ежедневного резервного копирования данных в автоматическом режиме. Данная мера спасает от умышленного уничтожения и других случаях потери информации, при автоматически создающихся архивных копиях важных файлов и папок.
6. Установка дополнительного охлаждения для жестких дисков на рабочих станциях и серверах. Как известно, электроника не любит жары - перегрев зачастую приводит к некорректной работе оборудования, зависаниям и самопроизвольным перезагрузкам.
7. Использовать источники бесперебойного питания. Тем самым защищая оборудование от перепадов напряжения, которые приводят к некорректному выключению компьютеров. Применение UPS способно предотвратить возможное разрушение файловой системы или даже физическое повреждение жёсткого диска при пропадании напряжения в питающей сети и частично при нарушении параметров питания. Чем мощнее и дороже решение, тем больше вероятность, что оно справится со своей задачей.
8. Делать не менее 2-х копий резервных данных на разных носителях. Любая информация, хранящаяся в одном месте, будет потеряна раньше или позже, как бы надёжно это место ни было. Поэтому единственное решение проблемы состоит в размножении данных, как можно более частом и регулярном, а пути реализации сильно зависят от имеющихся в распоряжении технических средств.
9. Использование антивирусного программного обеспечения и свежие антивирусные базы. Потеря данных в результате вирусной атаки - одно из наиболее распространенных явлений на практике.

```

es_backup/rdiff-backup-data/rdiff-backup.tmp.0
.....
Detected abilities for destination (read/write) file
Ownership changing On
Hard linking On
fsync() directories On
Directory inc permissions On
High-bit permissions On
Symlink permissions Off
Extended filenames On
Windows reserved filenames Off
Access control lists On
Extended attributes Off
Windows access control lists Off
Case sensitivity On
Escape DOS devices Off
Escape trailing spaces Off
Mac OS X style resource forks Off
Mac OS X Finder information Off
.....
Backup: must escape dot devices = 0
Starting increment operation /root/.backups/102
    
```



The "321" Rule



Безопасность электронной информации в научной библиотеке включает в себя ряд аспектов:

1. Политика безопасности информации на локальных компьютерах в подразделениях библиотеки. Первое что необходимо делать, это инвентаризация информации, что является путем к порядку. Прежде чем заняться сохранением чего-либо, надо по-



нять, что сохранять.

Для этого нужно провести полную инвентаризацию используемых в работе данных и классифицировать эти данные по следующему принципу:



- а) Определение уровня допуска персонала к различным данным и соответственно структурировать доступ.
- б) Систематизировать работу с Общими данными основных рабочих программ (статистика, базы данных TinLib и TinRead, база данных CuprinsScanat, база данных Aleph-Exlibris, репозиторий ORA USARB, Moldlex), построенных по распределённой архитектуре «клиент-сервер», где данные хранятся на сервере, а клиентские части приложения осуществляют только запросы-транзакции к ним.

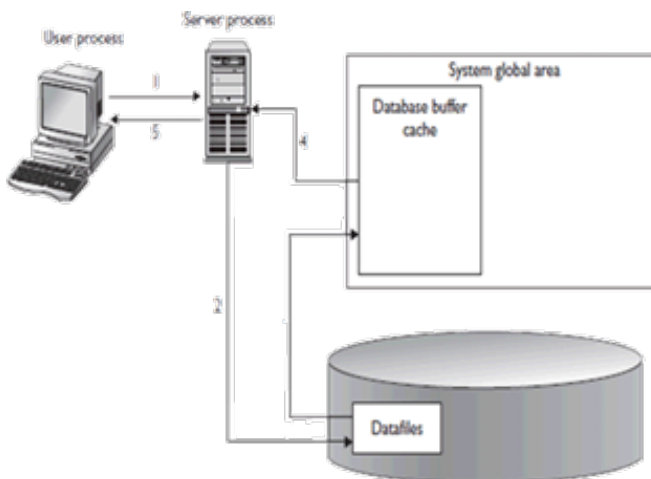


- в) Выделить пользовательские критичные данные - это переписка и текущий документооборот. В нашей библиотеке вся документация хранится на выделенном файл-сервере с ограниченным доступом только для сотрудников библиотеки. Выделенные данные хранятся в созданных на

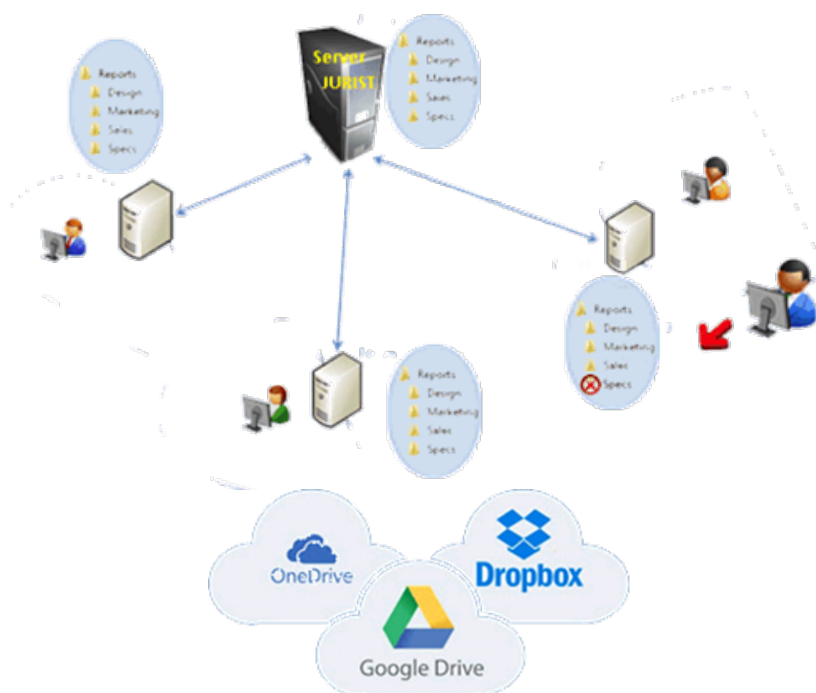
файл-сервере директориях каждого подразделения и в свою очередь эти же данные расположены на рабочих компьютерах подразделений библиотеки.

Есть возможность хранения данных в облачном хранилище.

Для каждого подразделения создана почта@usarb.md которая расположена на сервере Google. В каждой учетной записи есть GoogleDrive облачное хранилище размером в 15 Гигабайт. Также существуют и другие облачные хранилища (Dropbox, OneDrive, Backup, Sync).



г) Выделить то, что почти не меняется: информационные материалы, сопутствующие документы, лицензии, учебная литература, должностные инструкции и тому подобное. Как правило, это общедоступная информация, и архивируется изредка, по мере обновления. Хранится на файл-сервере в отдельной директории.

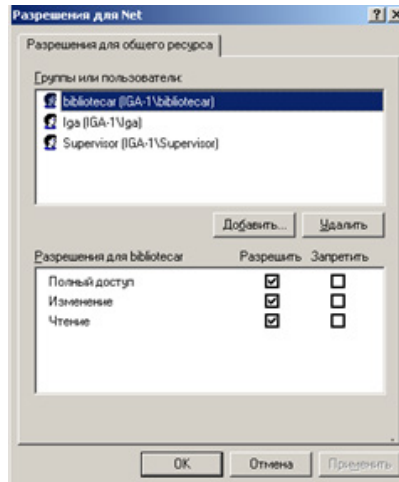


д) фильмы и музыка занимают большие объёмы информации. Поэтому на рабочих компьютерах маркетолога и нотно-музыкального отдела установлены дополнительные диски повышенной надежности для хранения и дублирования мультимедийной информации. Централизованно управлять ими не обязательно, надо устанавливать права доступа, в первую очередь, и не забывать об их каталогизации.

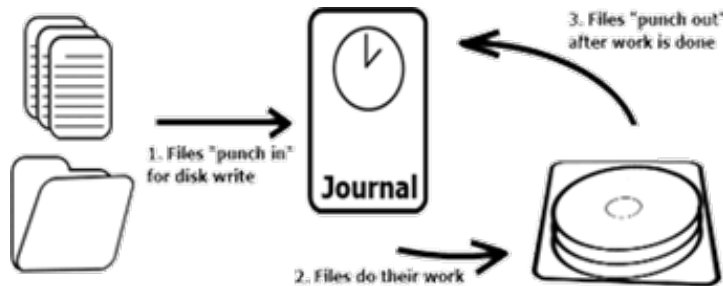


Результатом инвентаризации является агрегация на сервере всей важной информации, подлежащей защите.

2. Политика Безопасности информации в локальной сети определяется ограничением доступа пользователей к ресурсам локальной сети. У нас в этом плане существуют 3 категории пользователей UTILIZATOR - с ограниченными правами, BIBLIOTECAR - с расширенными правами и СУПЕРПОЛЬЗОВАТЕЛЬ, имеющий доступ ко всем сетевым локальным ресурсам.



3. Политика безопасности информации содержащейся на серверах определяется постоянным обновлением серверных программ, что решает проблему уязвимости, а также использование новых типов файловых систем, оснащенных новыми методами журнализации и обеспечивающие лучшую систему защиты от сбоев, более быстрый доступ к дисковому пространству. Использовать в полной мере на серверах с открытым доступом в интернет, наряду с установленными программами аутентификации и firewall, программы защиты от хакерских атак, такие как denyhosts и др.



Веб сайт библиотеки librunic.usarb.md построен на движке Joomla, поэтому его сохранность включает в себя ежедневное создание backup таблиц базы данных сайта и архивирование файлов самого сайта. Целесообразно хранить 4 хронологические копии архива и делать дубликаты архивов на 2 других серверах для надежности.



Репозиторий ORA USARB также использует базу данных. Сохранность включает в себя ежедневное архивирование данных при помощи встроенной в Dspace функции AIP-EXPORT, которая сохраняет как сами статьи, так и структуру коллекций и данные о пользователях. Периодически делается полное дублирование файлов и базы данных репозитория и дубликаты переносятся на другой сервер.



Сервер TinRead ежедневно делает update базы данных из сервера TINLIB с актуальными данными.

**Biblioteca Digitală**

**Criterii:** Titlu/Colectie  Listă

**Termen de căutat:** Autor/Editor și  Listă

Multimedia și  Listă

Rezultate pe pagină: 10 Utilizare caractere diacritice

**Caută**

Файл сервер Jurist включает в себя общую директорию MaraGenerala, базу данных MoldLex и таблицы CuprinScanat.

На дополнительном диске хранятся копии архивов которые постоянно по графику обновляются, а MoldLex обновляется с FTP сервера компании MolData.

Благодаря выше перечисленным мерам осуществляется безопасность данных в нашей библиотеке. Надо продолжать постоянно совершенствовать систему сохранности информации используя новые прогрессивные технологии, создавать специальные сервера для резервирования данных и использования стримера для создания архивов долговременного хранения.

Внедрение использования терминалов-тонких клиентов (компьютеров без жёсткого диска, загружающихся по локальной сети) данные которых хранятся сразу на сервере терминалов.



**AUTORII / AUTHORS**



**AFATIN IGOR** - director adjunct, Centrul Informatizare și activități în rețea, e-mail: [iga\\_ike@mail.ru](mailto:iga_ike@mail.ru)



**CECAN SVETLANA** - bibliotecar, serviciul Organizarea Conservarea Colecțiilor BȘ USARB, e-mail: [svetlana.cecan@gmail.com](mailto:svetlana.cecan@gmail.com)



**CRISTIAN ELENA** – șef serviciu Organizarea și Conservarea Colecțiilor, e-mail: [elena.cristian12@gmail.com](mailto:elena.cristian12@gmail.com)



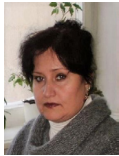
**DASCĂL OLGA** - bibliotecar, grad de calificare I, serviciul Informare și Cercetare bibliografică, e-mail: : [dascal.olga@gmail.com](mailto:dascal.olga@gmail.com)



**GANEA VARVARA** – bibliotecar, Serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale, e-mail: [revencovarvara@gmail.com](mailto:revencovarvara@gmail.com)



**HARCONIȚA ELENA** - director BȘ USARB, e-mail: [elena.harconita@mail.ru](mailto:elena.harconita@mail.ru)



**HĂBĂȘESCU ANGELA** - bibliotecar principal, serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectură nr. 3, e-mail: [angelahabasescu@gmail.com](mailto:angelahabasescu@gmail.com)



**IULIC MARGARITA** - bibliotecar, grad de calificare II, serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectură nr. 4, e-mail: [rita.iulic@gmail.com](mailto:rita.iulic@gmail.com)





**PURICI ALIONA** - bibliotecar, grad de calificare II, serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectură nr. 1, e-mail: [Purici.aliona@mail.ru](mailto:Purici.aliona@mail.ru)



**STAVER MIHAELA** – bibliotecar principal Serviciul Cercetare. Asistență de specialitate, e-mail: [staver.mihaela@gmail.com](mailto:staver.mihaela@gmail.com)



**ȘULIMAN MARINA** – bibliotecar, serviciul Dezvoltarea Colecțiilor. Catalogare. Indexare, grad de calificare II, e-mail: [raysablumina@gmail.com](mailto:raysablumina@gmail.com)



**TOPALO VALENTINA** - șef CD a ONU, șef CIEUI, specialist în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, e-mail: [valeandrew@gmail.com](mailto:valeandrew@gmail.com)



**ȚURCAN ELENA** - șef oficiu, grad de calificare superior, serviciul Comunicarea Colecțiilor, oficiu Documente muzicale, e-mail: [elturcan@gmail.com](mailto:elturcan@gmail.com)



**UCRAINEȚ LILIA** - bibliotecar, Serviciul Dezvoltarea Colecțiilor. Clasificare. Indexare, e-mail: [liliaucrainet@gmail.com](mailto:liliaucrainet@gmail.com)



**VACARCIUC VALENTINA** – bibliotecar, grad de calificare doi, serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectură nr. 3, e-mail: [valentina.vacarciuc62@gmail.com](mailto:valentina.vacarciuc62@gmail.com)



**ZADAINOVA SNEJANA** - bibliotecar, serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectură nr. 1, e-mail: [znajanazadainova@gmail.com](mailto:znajanazadainova@gmail.com)



